

Гвар. Проконв. Сироман

~~Гвар. Проконв. Сироман~~

~~Сироман~~

~~Гвар. Проконв. Сироман~~ 1918-го вересня 1920/21)

I

22/53/25/1

2000 hrs
1.5 gal

№ 6.

Генерал-майор

1

Полковник уездн. - вол.
видна.

22/53/25

расч. 1-4.
зм. 4.

11

Передне слово

Як ввійшов я до українського війська,
то незадовго почав робити замиски
з того фронтів та округів. Оскільки
було поришко, писав я звичаєчно з по-
діями або в кілька днів по чм. Трас-
мича замисок осідав в Коломиї 1919.
^{Описав}
Я писав далше і довів до вересня 1920.
До новороні з України не знайшов я
на Трасмичу. Та я мав ще при собі
кофонтки, цоденні замиски і на їх основі
писав ^{в січні} ~~до~~ 1921. Трасмичу в дурю.
~~Вітом 1922. р. перомисав і цілі замиски~~
перомисом. У марні 1923. р. розмислив я
замиски після владивок промиски
м. Г. Кревезького і Дра Ст. Назарука:
«Як писати мемюари?» уклад осідав
тоті самий.

Описуючи події, старався з бачити
 об'єктивним та показати все враз
 не скриваючи й найменшої офіційно-
 сьті. Перебуваючи між сирілецькобач
 і селянським звершав в головно на
 наш увагу, й описував і всі мхі
 / не мало думку / сирілки нашого
 війська не те, щоб вояки в буду-
 тинь вивалити війни не повторились.

Думаю, що мої замисли будуть
 цікаві особливо для української
 молоді та ситуація чересом до
 історії української вивалити
 війни. Установних митарів прощ
 о всім увеселі і замінити.

Ч. Т.

Замітки з української лугансь-
кої сім'ї 1918-1920 рр.

Іван Трохимів.

за Україну
Самизин

замиски з укра-
їнської визвольної
війни
1918-1920

замиски

з українсько польської війни.

від листопада 1918 до вересня 1919

1. українці перебирають владу

у Східній Самизині. 1. Високи

Коли приходив вже кінець австрій-
ської монархії, збралася укр. Наз. Рада
у Львові. Дня 19 жовтня прийшла вона взяти
у свої руки ^у владу у Східній Самизині.

Богалися тайні приготування. Вже
ди видно було якесь напруження. Ті
кількі жовтня перебував на селі, бо
в Билказії панувала "іспанка". Селяни
предчували, що щось нас сімачиме.
Вони приходили до мене та ви-
тубали, що де нового в світі. Та
я не багато ніг їм сказавши, бо сам
не знав про рішення Наз. Ради.

Дезертирам австрійської армії, яких
було багато, радив я не йти до вій-
ська, але укриватися далше.

День 1. надвечір'я 1918 р. отворив всі
оці. уночі з 3/1/8. на 1/8. перебрали українці
владу у ⁹⁴с. Салмиці у свої руки. Пол- *Абсолютно*
сові військові частини та уряди *(абсолютно)*
розоружено та ліквідовано. На всім
розійшлася скоро ^{у вуглі} по селах. Селяни
тішилися, що, в Україні вже
Україна. Зовсім видно було одворотити.
Ходили всім про розоружування
Полка. Вахмистер перемішанської
стандартиї Душовський не хотів
віддати вріса, бо оправдувався, що
це його хліб."

Пов. Станкевич Дмитро (100 кл.) зор-
нував у Солободі руд. міліцію.

з цєю міліцією стаснує оруду вг
Теляків з копальні нафти, а також
вг селян. Подібну міліцію зорго-
нзовано: в Гундузах. ч. с. с. Олекса
Васюк став командантом міліції.

Зреведено також новий вибір
війств. ч. с. с. Петро Колод учу-
нув старого слобідського війств
та в перебір вибір нового, який
став Микола Рибчук. Гундурський
війст Ван Васюк осіав на багачах
більшости селян.

здавалося, що все гаразд. Та
до нас дійшла вістка, що у Львові
війна. Польські революціонери висну-
тили ~~враз~~ разом з львівськими
батьками проти укр. расійст.
Укр. Січ. Стрільці спіймали на Львів.

(які передували їм тоді на Гундузі)

2. За Україну!

Вістка про війну з Поляками зворушила селян. Тов. Сімакевич по-чав збирати у Свободі доброволь-ців. І наказав йому у цій праці.

Дня 7/8. стали добровольці перед урядом громадським, "читальнею" гото-ві до походу.

"Сини мої, сайдамаки
Світ широкий, воля,
Удїть сини погуляйте
Погуляйте долі."

Цими Шевченковими словами промовив до зібраних о. Костя Ле-вницький. Він заохочував їх до бо-ротьби і витревалості. Після промовив ще тов. Сімакевич. Ми сіли на вози і поїхали до Терешків.

на. Мої родичі плакали, прощалися зі мною, а я не чувши ані одної слози.

Противно, а тимчасом, що довелось мені боротися за Україну. Тов.

Станкевич зголосив нам відозву у новитового канцлера ^{в Чернігіві} і ми вийшли до Коломиї. Добровільно приїждіємо до 24. полкатионії ім. Дорошівка.

І з тов. Станкевичем зголосився 8-го до служби на двірці. Тут було рошири Групи Білазисців. Коли Група мала коло 15. кріств. Одна з них держала службу коло штабної команди.

Тут же приїждіємо до Групи тов. Михайлова Володимир, уч. 7-го кл. Мої товариші, що були в Коломиї, сновали вчас служби від 1-го.

Через Коломию повертали з України

Магари. Вони їхали з оружен. Деякі
транспортні розоружувало в Бернівцях
але були й більші транспортні, які
не давалися розоружувати (в Бернів-
цях) і думали дістатися з оружен
і воєнним майном на Угорщину. Та
опаде транспорт не перейшов через
Колонію з оружен! Аж ось їх розору-
жував? - При скорострільні у.с.с та
Білазненні урехивки. Як оповідали
товариші, один транспорт опинив
ся, але не відважився розоружити ^{випростити} вогонь
Іх було около 2.000. Магарські сирини
нічим до кам. двірця і домагалися виїзду
з оружен. Однак кам. двірця устлавив
Білазненців в розетфілату, урлого-
вив скорострільні і заерозив, що буде
сирини. Магари зложили оруже. Хот

було їх багато, але не втрималися
рушити з вагонів під скорострільний
огонь. Командантом дівричі був лейт. Н. Габюк.

Гинувалими словами суреду у всіх
своїх одностронах. Нариваємо в кухні
на дівричі; в "Народній Дамі". В цих
загалом кухнях варим укр. селі,
карпачки.

Ми варимо ^{паштет} магідинів; вагонів ~~паштет~~
а також розоружуємо дальні транс-
порти мадярів. Раз прийшлося роз-
оружувати вночі. Франсорт зайав
так вагони. Всюди темно. Нас мало
а їх маса. Я і тов. Сітаткевич зайшли
до старшинського вагона. Зробилимо по
військовому; просимо по німецьки,
щоби зложили оружжя. Старшини
сваряться і не радо віддають ре-

вельвери. Ми заохрали також крики, ^{Крики} деки, хліб, тютюн і т.и. Магари свараїня.

"Геріто, що видити" кригають босі сиріцькі, що повернули з Урошцими. "Вотк оддерли нас до соротки. Треребуки забрали. Геріто!"

"Помагайте нам" кажу а, "Ми самі не можемо всего зробити."

"Ми сейчас вступаємо до укр. вріська" - відповідам.

Ми брали вгд Магарит резервові ^{зана солі} черевуки одіди та давали босим сиріцьким.

Все инше зносим ми до магазину.

~~Тов. брали собі револьвери. а не брав револьвера, хот нав негодит в фуках. Взяв ми деку і трохи скіри на ковбачи, і передав сестрі. Та милиція ("герво-ношанківці") відібрали і це у сестри.~~

Деєві,

-9-

На базисі «добре двам». До насти-
зку їм в подертії білці, а ви-
ходи у двох нових. В самих поган-
ках не було ще доброї організації
і контрасти, тому все залежало від
одитиць.

Через Холмську переїздили та-
кож територію Моквалів, що вер-
тає до дому. ^{з голоду} Воки їм некри-
тими вабками серед голоду і хо-
лоду. Погані з них умирало по до-
розі. у Холмській могли покритицца
в кухні, як вигад варилі і все було безієрепуліво
для них отворено.

Дня 10/17. змінили нас стірільці коло-
нійського барнізону. Деєві товарищі
вернули до білці, а інші всту-
тили до артилерії. Пор. Мунайло

Роман, син проф. почав організувати артилерію. Коті, унтер і гармати були від мадзарів. Тракувало мене поганий. До поміччів мав вт пор. зм. сот. Мотоевська, підпор. Кузьму Осина і Готковського, сін. дес. Торхилу, віст. Трогудейного і кілька хлопців-добровольців, що обходили коті.

Пор. Шмайло стріляв нас на ~~станції~~ ^{станції} коло гармат та захищав, щоб ми ввійшли до артилерії.

"Мої уренки" говорив віт "забудьте тепер за книжку. Правда і в ~~наказав~~ ^{наказав} камиць до книжки, але тепер не має на це. У Львові війна з поляками. Є там ^{наша} ніхотя, ми не маємо артилерії. Тому ввійшли до артилерії і незадовго будемо стрі-

зех:
~~нів:~~ Путі почалася правдива орґанізація. Прибуло більше людей, бо в окрузі переведено мобілізацію від 18 до 35. іст. Окрузеву команду очолював Гин. проф. сот. Приймак Теодор, а команду міста сот. Самібаї Степан, Гин. проф. зорґанізовано 24. п. п. ім. Дорошівка, 36. п. п. ім. Мазени, місцеву міліцію "гервоношапківці", до носили всі ^{аванґарди} гервоношапки та козацьку гусульську сотню.

Гор. Минайло зорґанізував з початку "Укр. Арт. Курінь", який перемічено на "1. Укр. Телк. Телової Армії рій. Колошия." Минайла кивали курінним отаманом. ~~Хоч він був лише поручник, але заслужив на цей~~

титул, бо за його старання зорганізовано армію полк. з Битвадистів убито рено „Шкату підхорунжих“, яку провадив рені. Антіа Трощів. Він приїхав з орд. дес. Білобровкою з уіг Любов. Трибубка оновивав, що рені. Трощів мав там дві пущики, якими осміривав Любов. Та не було пущиків. }
~~Рені. Трощів приїхав з надбитого пущкою до Коломиї.~~

Дня 21/хт. одержали ми односторонню присягу, а 24/хт. відбулася цілого полка Укр. Нац. Раді. Присягу проводив пор. Роман Шматко, стоячи на гарматі.

Присягав я оце першим раз в житті! І кому присягав? - Укр. Нац. Раді, Укр. правительству, Укр. військові та українському народові! О дійсно

чуже і щасливим і зворушенням. І при-
савив щиро "боротися на землі, на мо-
рі та у воздуху." за кого? - за Україну!
за Україну, а не за Карла, не "für Kaiser
und Vaterland." Щасливий я, що дік-
давав цю хвилину, що вступив до Укр.
Війська - боротися за Україну!

Того самого дня ввійшла Г. байє-
рні польових пушок під проводом
сот. Потоцькуля на Львів. Цимі
Львів був уже в польських руках.
Стан байєрні Потоцькуля був наші.
Всього 75. пушкарів.

^{Учасники} Ляхомці "Школа підхорунжих",
які люблять сот. Потоцькуля, стали
до звіту та просили о приділенні їх
до цієї байєрії.

"Моє діти" - сказав нам полковий ко-

нагадаєт Мунаймо, дуже мене це
тішить, що Ви радо хотіли би
їти на фронт. Але за скоро ще,
дорогі. Ви ще погодні, «перозважати».
Ви ще не вишколені добре. Доне-
пер вчилися Ви при польових умов-
ках, а відтепер будете при
польових сабахуях. З сідуючого
батерією відійдете в поле!

З сот. Полюєєвським, Румуном з ро-
ду, але мирним укр. патріотом,
відійшов ще його старший брат
Александр, підпор. у. с. с. Сопітківським обходився
прихильно з пушкарями, тому його
всі люблять. Тоді батерія не була ще
як сід зорганізована, але пошереде
артилерії від Любован була велика.
Тому це пожеливо було ждати

Другого дня почали ми науку при
полевих саборах. Дев. Провід у нас
практично найкращішими зими коло
пункт а також мійа ~~на~~ карти. Деякі
товариші лешкам дальше приваїно, а
кілких перенеслося до касарні. Три кітци
надоміста перетіся і в до касарні. Окрім ^{воно} ~~воно~~
~~мунитри~~ і виваб з пунктами, сновтам
ми суреду стійкових "постів", а також
при канцелярїїтїх телефони.

Гор. Шпайло працював сильно ~~на~~ над
організацією полка і поодиноких байсрїи.
Ат карав острो всяких дезертирїв. Одного
дня відіслав втн кілких дезертирїв до по-
левого суду. Вкраз того дня сновтам в сурд.
бу при телефони. Деяким побідиле по-
лебий суд телефокїчно, що відіслав нас
за дезертирїв, бо вони ~~нема~~ нічого не

винні. Ча вісїтка одруила Минаїла.
Зот по червонї і червоно прискочив до
телеграфу:

"Само! Полеви суд! Таке судїя!"

Що це за порадок? Чому ти відіслали
дезертирів?.....

"Прому?... Ні! Це не є "eigenmächtige Entfernung"! А сїарний жовнїр і
розуміється на цих рїчах. Це є дезерція!
А відіслаю їх знову до полевого суду і
жодяю покарання....."

Чи тих дезертирів покарано, не знаю.

Дня 4/11. прийшла до нас сїарна вісї-
тка. Приїхав підпор. Гонковський та
оновів, що кон. І. бай. сот. Потозевуць
загинув під Львовом у сиробі. Зот збудував
памірний поїзд, посадив на него свою

~~у судїю цих був здається сот. Галив. 2/11/~~
Д) власовича, віддалена

Байерто та осириновав Львів. Пограв осирин-
нованне підліз цибилоніи Толок байуше
до ^{заказного т. в. н. у.} шифру та що поцілув сотника
в чоло. Сотник жив ще дві години, ~~і~~ вмер.

Поховано його у Євнатиславові, там же:
совій столиці з. у. Н. Т. На похороні про-
мовляв ~~де~~ держ. секр. військових справ
- Вітовський! Сот. Потоцький це був
правдоподібно перший старшина
артилерії, що полаг під Львовом.

Його смерть викликала сильне враження.
з Коломиї вийшов ^{зараз} ~~сейчас~~ пор. Курисков
Дрослав та оддав команду І. бат.

П'ятьмаєк організовано 4. нових баталь-
онів: I. полкових пушок - пор. Годованець Кирила
II. полкових " - пор. Микола Рокета,
III. полкових габонців - пор. Процева Атона,
IV. гірських пушок - сот. Голіхи Теодора

1) Про це оповідав пок. тов. Гроколо Іван, який
був на тих похороні.

3. На фронт!

Вечером забавоювання собі батерії та виїхали в напрямі Львова. І був трохи зворушений. Аде їхав першим раз на фронт. Пірні дуляки стувалися у моїй голові. Підстаршими і однопірні їхали в особовім вагоні. Іх старші, і вже бували, вони жартували стівали, грали в карти і т.ц. з гласом став і я веселий та забився разом з ними.

Другого дня рано були ми в Подорожі. Звідси не поїхали на Львів, але звернули на Тернопіль. Бушкарі тили і їм майже в кожній російській. ^{Бувало} Трафлялося що підшиті грали на борг, на вічне віддавання. Мені пригадалася народна пісня:
„Ой буляни, калочери то одної нації,
А буляни за дівками, калочери краси“.

у Тернополі і Красній були навіть через
 "Бргованче" трохи більші авантюри.
 На лінії Тернопіль-Красне знайшли чис-
 карі майже на кожній станції польські
 написи. Де були подвійні написи, так
 відризували польську і гомили.

Вечером 15/хл. вивабувалися ми у Кра-
 сній і поїхали до Бужського на квартири.
 Бужськ, це старе укр. місто давнього бєл-
 сового князівства. у Бужському відпочи-
 вали ми два дні. Бужкарі потягли в
 місто і піднявши у реставрації
 погали "гуляти" по ринку. за хвилю
 не стало ані одної польської вавіски.

у Бужському устроїли ми (не знаю кому)
 параду та пусили за місцями одну
 сальву "Тогові у Вікна".

звідси вїїхали ми до Халічівки стру-

милової. Зда оця тварка, бо на поле,
 вна дорогах був сніг полішаний з бало-
 том. По дорозі задержалися ми коло
 двора у с. Спасі. Там не було в дома,
 лише скотом. Старшини пішли
 до скотаря на перекуску а пушкарі
 почали господарувати. Змійкали
 з стайні свині, різали і клали на
 пушкарі вози. Кожда пушка, кухня
 і обоз мали по одному пацюкові.
 Зрештога брали сіно, пшеницю і овес.
 Брали, кілько влізлося. IV. бали. Вдла ще
 4. воли. Не брали лише курми, які на-
 лежали до скотаря.

Як приїхали ми ввечері до Камітка
 Естр., то пушкарі почали "смакати"
 пацюки. Рахунковий твар. додала все,
 щоб всі пацюки влізати до кухні.

Він срозив, що в протилежнім случаю,
не дасть їсти.

"Ми каємо що їсти" - вгнув
пушкари і "смажи" дальше.

Пушкари з моєї пушки варили
найжире цілу ніж пацюка. Рано поді-
ли ми його між себе і компаньонів
"сраркавожерів" господаря дістала
зупу і частину м'яса. Ми заку-
вали все до проци" і мав запас.
окрім того дістали харч з кухні. Рано,
як оповідали деякі очевидці, прийшов
дідусь з спаса та відобразивши 4. вою
Решта пропала.

Ми вийшли до Жовкви а звідси
Таву Руську, яка була в польських руках.
У Жовкві приділено до обох батерій
по одному скорострільові, як охорону.
У передній частині з димом, призначена
на артилерію в "Жовкві".

Ми не поїхали просто на с. Воно ви-
соцьку, але поїхали на ліво. Чи змож-
димо? - Опісля завертнемо поперек-
ною полевю дорогою до Полі висові.
Вже ^{4/22/20} поїхали ми дорогою на Раву.
Чи заїздимо до пошти? Нараз завер-
тнемо... Чому?... Хіто з низших не знає.
Ми заїхали до с. Терезини на кіт.

Е не шукав вгразу квартири, але
чекав на „паркетяцу“ на вечеру. По ве-
чери знайшов е квартиру, але далеко
від шумок, бо всі вже заїхали. Тут
спілкується зі мною дес. - справник Паш-
невік, літ. кон. III. шумки віст. Т. і шум. Ков-
басюк. Ми лежимо в одній хаті.

Тако післали Ковбасюка по Раву.
Він вертає в порожній і каже:
„Паркетяца порожній. Гатерії нема.“

-25-

Ми зібралися ^{швидко} скоро і тими шукати
батерії. До нас прилучилися ще ст. пух.
"темірформайстер" П. пухи, суау з
Жабя і ст. пух. з Шенаровець коло Коло-
миї. Їх прибули не пригадую собі). На шляху
гостинці подарили ми, що батерія
поїхала в напрямі Жовкви:

"Ах то? Батерія втікла? А ми?..."

Ми тими скоро здалека побачили ^{завважили}
відділ стійників, що, побачивши нас,
готувалися до бою.

"Хто це? Може це Тольки, а ми всіх
заїмо? Стійте! Що робити?" - питає
дес. Пашник (найстарший) найстарший мір нами.

"Може Тольки, а може й ні. Ходім,
побачимо". Відповів віст. П.

Ми тими дальше і переконалися
що це наша полева сторожа.

"Ми думаем, що Ви Тольки" - казуть
нам. "Майте часна, що Ви без крі-
сів, бо ми хотіли вже стіфляти."

"А ми думаем за Вас, що Ви То-
ляки. По тій полеві стіфюра? А
деж є наша батарея?" питаємо.

"Ваша батарея у Волі височкій.
Вона втекла у ноі, бо прийшов якийсь
іздець і наробив крику, що Тольки
недалеко. Ви не бачили Тольків?"

"Ні. Так спокійно. Нема нікого."

"Ми прийшли до Волі і застали
батерею у дворі."

"Де Ви були?" питає нас бундурний
Мельник, який ввійшов до нашої бате-
рії в Новкві. "Ми думаем, що Вас То-
ляки забрали. Ми шукаем Вас у ноі
але не можем знайти. Так Тольків"

нема? Ми утікали, як вар'янти!"

"Ото дурні" сміємося. "А ми знаємо, як нам аж до рава. Гривішми аж сюди і не стиріуши нігде аж одного Поляка!"

"Що ж це має бути? Загинуто, іздець збрехав?"

"Гевато, що збрехав."

Доперва околю полудня вийшла з Раби руської польська панцирка. Проти неї вийшла Т. чета П. Бам. і не далеко Камінки-Митник здержала.

Ми остали на кілька днів у Рабі.

Полк. Мельник і бул. Рабиль завели собі "експра-кухню." з чого були недоволені пушкари а також ст. дес. "везранінгс-командант" Грабовецький. Оба "зунакі" як їх звали пушкари) спіялися з деяких "командант" зупраційний (командирів)

пушкарів, як вони сговорили між собою, товаришчю."

"Як хто не тов. то гони на дітву маму" - сказав їм одинок. пущ. "срарсформайстер."

Пересяки австрійського, вони не могли погодитися з демократичними духом укр. армії. Вони сподіялися через із мене та одтор. Кубрака, що ми такі погодні нічим до війська.

Дня 25/ХІІ. виїхали ми до с. Каміньки-Литник і зайшли до в окопи коло школи. Після остриювали Раву, без ~~наблюдателя~~, після карти. Першим раз прийшлося мені стріляти з пушки. Стрільбам не слухало мене. За кожним стрілом втікав я від пушки і ~~"я уживаю німецьких або російських технічних висловів, бо артилерія не мала українських та послуговувалася одними й дурими.~~

замислав чим. А не ми дивитися, як
рура йшла взад. Тим. Вадим сніав
ся з мене та все повідомляв за ночю
кураїнон: „Нехай ^Вваши пущики ревуць.“

Другого дня (26/III.) змінили ми по-
зицію. Ми підіхали і кін. далше ми
вкопалася за станицю коло приси-
ка сферинів. П. бай. вкопалася на пра-
во від нас за дорогою. Звідси стріля-
ли вже добре. Усталими наближене-
нів „всобохтер-ів“ і зробили телефо-
нічне сполучення з жовківським ку-
рнем, що держав туї позицію. Я
освоївся з стрілянням і звуком.

Уночі, алари! Піджарио взад.

Кому взад? Яка причина? Поляків не вид-
но. Ст. дес. П. бай. Слідчук добивався
від якогося ніхотинця, що позиції на

на переді слабо об'єджені. Тоді ми мо-
жуть кожної хвили напасати.

Зміжжати з позиції були всі пушка-
ри невдоволені, бо великої пригани не
було. Можна було остати на місцях.

Всі дунали, що ідемо вперед, а що
сталось противно. Всю свою злість звер-
нули пушкари проти Німця, сур. Рабіля.

Вони були злі на него за те, що він у Трук-
ську командував по німецьки, що заб'є
у Рабі "екстра-кухню" та за насмішку

над "товаришами". Пушкари прозвали
сур. Рабіля "Дерешом" та крикали його
як котів: "Ня, Дереш, ня, ня". Коло квати-

ри пор. Процева байєрці задержалися. Про-
ців давно ввійшов до с. Добрушана.

Де команди? крикали пушкари
"кому він мисив байєрці? кому він втік?"

Гідстаршини зайшли на квартиру пор.
Троцева, де рахунковий грав у скриньку.

"Ходя і ми" казали пушкарі і инш-
ми в хайку. Гунг. Мельник зажадав на щось
тїждови. Вісімун від кошовників прийшов
до хати брехливо! поклав їх перед
Мельника і каже: "Найте тїждову."

Всі зареготалися. Мельник і Василь шдїли
тихо. Не трїтася, бо не було кудя.

Незадово поїхали ми до с. Добрусиана.
Рано зробив пор. Троцьків збірку та оцре-
дубався, що вїїтав з позиції не з своєї
вистї. Пушкарі підняли крик. Декагам
ся покарання того, хто був причиною
нашого вїїзду а також висганнї Ва-
їля з батерїї. Пор. Троцьків вїїїслав Ва-
їля до коша в Коломиї.

Дня 28/її. вернули ми в окопи.
у сатки з дощок

До нашої батареї зголосився 31/ХІІ. 1918.
дес. Ровк Нат. його приділено як кон.
ІІІ. тижки, бо віст. І. не розумівся добре
на завданнях. Віт служив при мінометах.
Дес. Ровк Рван оповідав мені про Старе село.

"Старе село найлітше пошкоджене
у цій околиці. Зорганізовані селани здо-
були місто Раву. Тут держалися ми
довгий час. Але прийшли білші
сили Полаків з Гелзця і прогнали
нас з Рави. Ми відступили до ста-
рого села і боротимся далше. Пала-
ки напам на село, сталим настип-
ну, та зруйнували село. Тепер од-
ної курки нема в селі. Все забрали.
Пійсїтимся. А втік тепер до вас,
як довідався, що тут є батарея. А до-
ма не похриво вистіти."

На новий фронт 1919. посилами ми
Польський артилерійський полк. Почав о 12. годині
вночі (з 31/ХІІ на 1/І) тисати обидві батареї
кілька салівів. ~~(батерія)~~

На польське Рідво наступали
наші на Раву. Наступ не вдався, бо
Польки укріпились сильно на лісній
річці у лісі Ровковичі.

До свята приїхала до Рави польська
батерія. При підмоці цієї батерії
(з двох турок) наступали Польки
на наші позиції. Наступ відбито.

Наближалось наші свята Рідво
Христового. Ще перший раз мав я
святкувати в окопах, а не вдома.
На Святий Вечер ходив я, як не свій.
Рідні думки не давали мені спокою
однак не забував я, що зголосився до

укр. війська. і прийшов до пере-
кованні, що в мусів шовнитти цей
святий обов'язок.

„Мені ще не всяка біда. Я свай-
кую на своїй рідній землі, а иним
догоджуюся святкувати по іта-
лійським еорех - Аленах. Я боро-
ню свою Україну перед польською
навалюю, а ині бороня за ці-
саря - за цурку Австрію.“

Я успокоївся.

Пущикарі приготувилась на сва-
тій Верер. Привезли з патського
двора шестизи, з молодими
і спетювані. Це робила кожда
пущика про себе, без ініціативи
з гори. Моя пущика мала ніх би-
лої муки, по бохотцелі хліба та

ніг і цукор. Вечера заповідалася
досить добра.

Перед вечером одержали ми
по бохонцеві білого хліба. Навий
кухар Кузик з Терекієвни за-
дав гарну вечеру. Натерто по-
ділено на дві частини. В одній ча-
сті вечеряв пор. Троцьк, І. рента
і скоростіріл. У другій частині був
хор. Фріїчук Іван, II. рента і те-
лефоністи. По короткій промові
хор. Фріїчука, почали ми вечера-
ти. На вечеру мали горівку,
кунтю, борис, вареники і кабу.
То вечері коладували. Цілий день
і цію ніч ніхто не співав. Ми
лягли спокійно спати.

На Рудво ранньою пораме Поля-

ки наступ. Сейчас були ми коло
тумок і розногами барабанний
огонь. з далека чути скорострільи.
Всюди видно напружені селяни,
що вбрався в святошу одежу
(яку викопали з землі) втикають
з церкви. Желють корови. Редують
гінній. Плач. Крик. А батієрті
жевуть.

"Кавалерія насипує з Тробо-
визи" переказ Мельник за теле-
графією. "Einkehrfeuer! Ахиво!"

Стігнемо. а не поб'ясу вг-
стуніями від паторами, Фермош.
Тим. Ковбасюкові увам руки від
радоваков. ~~Аї змита~~ Стігнемо
дальше. Кошотники запраги
вже коті в проци і рекають.

Лосять амуницью. Хуни, фериш
лазів" (скрипов.)

"Кавалеря вгубише. заверну-
ла в ліс." передають телеграфом
"Seite... більше! Тихона наступ-
нає з ліва."

"Кавалеря знову наступає!
То короніки, "Einzelfeuer" кавал-
еря завернула знову до ліса.

"Тольська патцирка іде"
сприсяємо, але не стаяє впрі
амуницьі.

"Тихона з ліва. Гмй!"

"Лема амуницьі" - крикнуло

"Веритъ стару, заржавію.

Гмйме на "Aufschlag"

сприсяємо. заржавіла аму-
ницья не експлуатує. Деякі

стріли, (менші) теоретично на
"У", експлуатуювані перед багате-
рною. Ми мали 250 стрілів і ви-
стріляли все.

Тихота не вдержала поль-
ського наступу і почала від-
ступати. Була пор. Габля,
яка держала туні сфроні, чис-
ла около 2. куфиті. Талець
було багатим більше. До того
панцирка додавала страху.
Талецька багетта обстрілювала
нашу тихоту і артилерію, але
не зробила нічого.

Як вистріляли ми всю
амуніцію, то не мали того
жодати. Сейчас ^{заказ} запроцувати
і скорим кроком виїхати
~~швидко~~

з окомів. Гункари не мали на-
всім расу (на) взяти ніх
білої мукі та інші рощи
з кваніри. Як виїздив ми
на ^{меліх} ~~востанок~~ моя мука за-
справа в болоті. Через те
остала з заду. Ми зискочили
і порали "Грайфувати" за
кросса. На ~~часті~~ ^{часті} ~~кості~~ були
сильні і витягли муку з
болота. Тоді пера голубно, гми-
лева ("штадлеррайтська")
кобля, яку ми взяли з дво-
ра у Борі. Як ми виїхали
ми 100/абб білими/ кроків з бо-
лота, в болото внаб пось-
сокий трактат.

"Хвала Тору, що не захопив

нас у боюти." - промовили тункваст-

Ми вийшли ківка ківометрів і стали на освітленій шляху. Тільки іншим казками. А було їх, як писали укр. газети, около 4.000. Т. бач. розгорала вогонь. з нашого обозу привезли 100 запасових стріли. Ми стріляли з одної сабони в наступаючі насі Толеків. Ми стріляли з дорони, об не було насі вкочуватися. Кор (*) заложили ми "Eissporn", то мило в того сабоница унікала за кождим стрілом 10-15. кроків взад. "Eissporn" русував у не легі ривець. Він не міг стріляти сабоница.

Толєки їшли просто на нас.
 Ми здержували самі. Тіхому десь
 корти забрав. Нігде не було вид-
 но. Коло ^{дося} крутилася лише по-
 лева жандармерія з сиво-жов-
 тими опасками на шанках.
 Як толєки були вже близько,
 то ми втікали далше.
 Дві тушки не могли здер-
 жати такої маси толєків.
 Ліжка разов ставали ми на до-
 розі і стримували толєків.
 Але на дармо. Толєки їшли
 вперед, а наша тіхота, ані
 не обізвалася

Толєки задержалися коло
 Бобрисина. Ми втіхали до Жов-
 кви, бо не мали чим стримувати.

ми. На мою думку це була зла тактика. Нам повинні були доставити артилерію до Добруси́на. Ми повинні були туди вкопатися і здержувати Польаків. А може не було ніхоту? Я видів ми трохи в Добруси́ні. Як дійсно не було ніхоту, то батальйон небесечно мислячися в позиції без ніхоту. У насі можливі Польаки напасти і забрати турки. А їх не легко знову набити. У звідки?

Пересувалися у Новкві, ідемо на Вою. Недалеко Вою стрічало унікаючу ніхоту. Унікають одиначе і коло обозу.

„Що є? Чому вмикаємо?“

„Тільки впе у Праї“

Ми стараємося завершити ніч-
ну, але гарна. Тихома скриває
до міста, а оді батареї ^{вконтра-уши} ~~на~~ от-
вертти сордку нід нічюди. ~~На~~
~~вконтра-уши~~ і стиріамі впрости
Direkte Richtung на польську
батерию, яка нає у Праї вгно-
вляла.

„Сот. Ван Коссак, окр. (око)

(шот) командант Говкви кажає,
що зараз прийдуть козаки -
притиє хтось до батареї вистуку.

„От зараз зарежемо Пала-
кть аж до Праї“ мишише
пушкари і стиріамі завзято.
А не бачити ані Коссака, ані козаків.

„Тольова кавалерія атакуює з ліва“ доніс хтось до сардерів. Ми скоро опущили окопи і вихам в напрямі зіділок.

Тольки затим Жовкву. Тимчасово 19.

Дальшим наступ здержав станицьславівський(?) курінь, який прийшов з Каміньки струшівської.

Тольки не задержалися у Жовкві. Вони прорвалися на м. Кушків та пішли до Львова.

Ми зайшли до двора в с. Зіділках.

У Кіло двора був польський кошик. Хтось пустив вістку, що у кошиці є польський скоросірій.

Тумкари кинулися до дверей.

Вривалися двері та увійшли до середини. Та не зайшли

нічого. Пущкари взяли кілька
свірок, які потрібні їм до ліх-
тарні вночі. Хорда пущка має
три ліхтарні. Кривий сотник
потаг ми одну свічку, але
грубу, як добра пам'ять.

Другого / чи третього? / дня вийша-
ли ми за село та остриювали
пальський обоз, який їхав ку-
мківською дорогою до Львова.
Вечером вернули ми до Зіболок.

Дня 11/ї. Вийшли ми до с. Колоди-
нець, радичного села бунд. Мельника.
Не знаю, яка була ціля цього поро-
ду. Чи ми нам їхати на Львб?
У Колодичнях почував я в у кор-
смі в зридівських перинах.

Раченко, на голос трубки,

ввійшла домісто знову під Жовкву.
Тільки рашини Тояків пішли
до Львова. Наші рашини вде-
ржили на Жовкву; згодом її
12. січня 1919. р.

Ми вконець під звіттарся
а п. бані у Жовкві. зубактери
бачили пункари трупні зубиль-
них Тояків. Це жовківські добро-
вольці; які вступили сїчас до
польського війська. Вони до-
рожили Жовкву перед нашими
військами. Це гарний примір
для деяких наших негодунів,
що сиділи на пері.

Дня 14/ї. показався на право
від нас якась кітота. говори-
ли, що це польська. через те

повстало в місці напруження. Та-
мою кінноту не було. Тота здава-
лася через дів постфакту.

През вечеру вийшли ми
до Жовкви на Львівську вулицю,
та звернули дуга в ту сус-
тону, де появилася ця кіннота.

Кіннота більше не показува-
лася. Була в ніч. А зайшов до
якогось добродія - українця та
вийшов шклянку чаю. Даром по-
чув а курки. Прислухуюся, ста-
терва їде. А вибір скоро ^{побудка} і побі-
рів, що все вже в походи. Тим
карі запрошував Ш. чинку, але
ніхто не знав "Richtmitteln." А сів
на ласкату і в походи на понас-
ки здійшав "Fermrohr" і "Aufsatz."

це до мене наперить. Коли пушка
свариться. Має працю. Ї повинна
був шимми засипника.

Ми вихали до зібалок, але
не тою дорогою, що звичають,
лише львівським ^{шляхом} ~~сосошачем~~.

Другого дня вихала П. рента IV. бат.

до Жовкви. Майже всі зробовські ^{кравці}
склади були розділи. Васильєв-
ський рибкоже. Що їх роздів?

III. пушка та одна пушка II. бат. заїха-
ли під друкарню ^{оо}. Васильєв і по-
нам стіргати на Ф. Волю. Тор.

Кроуць виліз на стірах друкарні
і подавав ^{команду} ~~скозо~~ команду.

"Стіра!"

"Біра! Ші і-у-у-у! Зелень-зелень!
за першим стірилом носі"

наша вікна з друкарні. Тужка-
ри наставили у поспіху, Erd-
спри, який ^{зараз} сидів у каміну
зломився. Тиграє стріляв у ви-
летім всі вікна, а стара ха-
та, що стояла перед нами
мало що не впаде.

Тужкари принесли тирасови
тива і вікна з василівської ^{краници}
скелі. То стріляв з руз пор. Тро-
ць з друкарні і нішов у місто.
Захвили приніс дві срібляки вина.

„Приніте монети, ми не вийде-
мось! — каже до нас. Темо.

„Як хочете це! — каже неві-
поручник, то відіть на ривок.
Там є ст. дес. Гребовецький. Тот
дасить вам вина. Принесить це сюди.“

а скорив ~~свѣтъ~~^{свѣтъ} до тивчурі і притис
 ще кінка фрешак вуса на тива
 Ми нини такі добре.

Тигнвими поніаг а у ніснѣ.
 у старости (?) подарив а в танку на
 радну шадю і „ретеннатнень“. Це ме-
 ні дуже сподобалося. а звійшов до
 покою і повздомв глі наші, що
 реквірую ці рѣчи. Вони зувимся
 сягаючим зором і не казати нічого.
 а вбрався в ретеннатнень і шадю
 і хогув по ніснѣ, пов яким „паяс“.

Рочером закватирывам ми у
 Токіив. Тільки догрозывам нам та
 приривам на франсфоті. Ми бави-
 мся порядко. Тим, ми і смали
 в покоях. Додрозійка низала, що
 а Битадисей та хотіла меті нгу-

любимся. Вот хваста себе на
 все казала, что, рожнае рана рожко-
 lewack. Вот бвлася, цоди ми не
 зробим си якого збитка. зреш-
 тою ми не потребувам их при-
 няття, бо нам свою солодку,
 роколадови; вєакї иши повила,
 ниво, виво та иши *випицям харци*

Вєерои ншов а з огнем шум:
 карен до мєнта. *Василівська крамниця*
~~сима~~ *сидєще отворєнє*. *Во: 1 на*
 шум ^{її} його не замкнуть? Де пози-
 мєн Василєн? Ми похованє?
 Гаму наша коцатда не носит-
 ралася, цоди ^{її} його замкнуть.
 а зайшов до тивниці. Взяв
 кілька свічок, яких неєт тїфєда
 бую до ліхтарні та срамку

якогось доброго панітки, сибовичи? /
і зарав впе виходити. Та нараз
увиним до скіону ^{краници} поєві жат
дарми. Тумкар якое вкрупшав
а месо не пусили. Надерно
оузабдувався і, що, а кого не ви-
кен, об взяв ми найпоптрбніи
мі рти? Роти вгробали вг
мене все і заарештував. Не-
дуть до команди. А насіфамава
Туде скандал! Шо ми тут ро-
бимі? На розі вилми попро-
сив я зашого, шоди повзав,
а сам "дав когач знати". Ще ні-
ком не умікел так, ек моє.
Опиківся аж коло шумок. По-
чій пригоді, сидів а впе тихо.
Дня 14/ї. вихам оді саміфії на

Вот височку. Толяки виступи-
 м. ~~Я~~ як звичайно малодий і ще
 нерозважний) убрал парадку шаб-
 ёлю. Мистотаршина Мельник сні-
 явся з мене. Я скинув шабёлю і
 сховав у прощур. Мельник все ми
 снівся з мене, але ніколи мене
 не порадив і на хвиль на добру
 дорочу. Вдалаі те мав я нікого
 в батерії, який здержував би моє
 молодері порива та вимре-
 беньки. На цім батерією був
 наймолодший ~~я~~ ур. ~~6/11~~ 1901.р.]
 Ми вкопался у Поль та стіфріа-
 м на с. Пили. Вечером івав оубе.
 Мельник з одною пущкою вперед.
 Другого дня [18/1.] вийшли ми
 до с. Камінки волоської та остри-

ювами Поляків, які задержалися
у Каміниці-Липник.

Ми не дійшли до своїх старих
позначок. Там були Поляки. Як
оповідали деякі старі люди, нами
расійцями здобути в Жовкві
богато майна: около 30(?) вабогъ
~~збірка~~ амуниць, наєвни шми-
таць, і богато збірка. Я бачив,
як ті люди возили до Каміниці
стр. збірка. Щоби дійсно нами здо-
бути 30. вабогъ амуниць, - сумніваюся.

Дня 20го вийшли ми до Добру-
ска на спочинок. Підорожжям ми
не одру ні, бо появилася пиль-
ська панцирка. Проти неї вий-
шла Т. рота нашої дивізії. Та
вконала в с. Христині і звідси

острілювала панцирку. ~~Дня~~

Дня 23ї. вийшла п. рота на
зміну. На другий день прийшло
до батареї 15. людей з Коша, як
доповнення. Між ними було бо-
гато з Терекіжана з самого
Терекіжана було у нашій бата-
рії більше як 15. людей. "Бандо-
ком" їх був сиб. дес. срабовоцький.
У п. бат. були два рунбурські
Михайлюки - дес. серед та пуш.
Михайло / пуш пор. содванце /
з терекіжанського повіту були
усе пушкари й по інших ба-
терях. Можна було утвори-
ти з них окрему терекіжан-
ську батарею.

У Хривік був одної ноги, аляри."

То дото, як 26/11. у сражинах¹⁾ пустиль
хтось поголоку, що Поляки недалеко
хто це був, - не знаю. Кор. Юрійчук
сказав приготуватися до вигзду
і реками. Та Поляков не було виг-
но. Ми переходим так аж до
рава. Раго розпраси коті і за-
тали гармати на свої місця.

Дня 27/11. вернули ми до Добру-
ска, а на другий день вийшли
до с. Файетин. Ми перездим
на Белз. То відпочинку в Фа-
етингах, вийшли ми 30/11. до
с. Любелі, а на другий день до с.
Трисітані. Обоз осідав у Любелі.

Дня 1/12. вийшли ми через с. Хлів-
ки до Сталова. Туті Ф. Аєша
остріювала польський обоз

Дня 2/II був наступ на Фелз, який
однак ^{не} не вдався. Обі батареї
стріляли з Пяглова. По невда-
лі наступі вернули ми до
Прусмані. у Пяглові осіла у нас
одна жовківська сотня

Дня 7/II. ввечері вийшла до Пяг-
лова III. пунка. зайшла на старе
місце, вистріляла і разів і вер-
нула до Клівчина. На мою думку,
це не мало ^{наслід} сесу. Через і. спірілів,
які нікому не допомогли і не за-
шкодили, хочаби аж до Пяглова?
Чи не шкода і. спірілів? Не вони
хоба побудили танкету у Фелзі.

Нам хотіли конечно здобу-
ти Фелз. При підозрі одох ба-
терій був 8/II. зруний наступ

на Берг, але не вдалося. Францези
вернули до Тристані.

Дня 11/II. вийшли обидва батальйони
до Рильок назовецьких. Перешо-
дили тут на скігу і вввчрн цю-
мий день і вернули до Тристані.
Мабуть сподівалися Полєвїв,
але їх не було. село Тристань
було гнїсно для нас пристанею.
Деби ми не "поплили", то не за-
держувалися довго на "морю",
але все до Тристані вертали.

На другий день (12/II) прочитав
в приказі, щобн голосилися
охотники до літєвїв. зголоси-
лися три десятички, одн. дес.
Триобривка, Вовк Хват, Тамтєвїв.
Того дня тїм ми до лікарєвїв

оглядає. Оглядав нас якийсь лікарь
в фанзі хорунжого. Він питав,
чи ми дійсно маємо охоту до
літаків. Коли притакнули,
він узнав нас всіх згодними.
Деякі пушкари втрачають
летунство.

Там небесечно. Очевидно
смерть. Мало хто живий зліг.
ти виходить." - говорили мені
"Там треба самому ~~ти~~ ки-
снитися літака. Летунки
все обмаровані, як горни."

Я мав велику охоту ста-
ти летунком і не зважав на
ті фірси звали і перестороги.

Вечером [12/II] вийшла П. Гейда
із проводом хор. Зорійська до с.

Остобджка (?). Туті вконалися ми
над погарами і здержали пан-
цирку, яка ішла з Чрнова до Бел-
за. у нолі миховькій алари?

Надгала панцирка Поляки
підійшли до села і стріляли
сільвами оновдан сторожа
Кор. Крїпчук приказав виїха-
ти звідси до Гривкентале. Рано
опущили ми цю німецьку ко-
льонію та виїхали до Мило-
ва. Туті вконалися на полі, ула-
їлися ялиною і здержували
дальше панцирку. Вона кілька
разів старалася дістатися до
Гелза, але ми її не пущили.

Дня 15/11. прийшла до нас (з Грив-
за) І. नेता. Другого дня проши-

тако перше іменованне. Тоді сего
срабовського Михайла (ші. дес.), Три-
лобівку, мене і інших. Того дня
перейшли ми з села в ліс і ступи-
ли від Листівки. Т. решта відіха-
ла до Триштані, переночувала
і знову до Тяглова. І що за та-
кої крутанини? Чи не могла
вона ночувати з Т. рештою в
Тяглові? Намі військо приго-
товлялося до наступу на Безд,
який був 17/II. (?)

Дня 17/II. виїхав я з дес. Зовком до
Камітки стр. Ми поїхали цю
вільною підводою до лікарських
оглядів, чи здіють до літаків. Дес.
Ташника не пустих пор. Троць, а
(одн. дес.) підпор. Трилобівка збо-

ався і відступив. Я поїхав з своїм командантою пурки і цирним приятелем Фобком. Ми перебували в одній селі і другого дня (18/II) сніг ми перед лікарем-поручиком у військовій шпиталі до олядиза. Лікар призвав Фобка зробіти. Отже приложив мушкету до його серця.

" Ні... , ні... ні... Слабє серце"
Мені стало жаль, що я не можу бути летучою та мушкету розійтися з Фобком. Я просив лікаря, щоб він призвав мене зробіти. Але він сказав при собі.

" Я не можу... Ти не відер:
Жити у вогні." - сказав філософ.
Я мушкету з цим погодився.

Ми побавилися трохи в республ.
районі нимі опісля до німе-
цької колонії. Але шукати не могли
згратати підводи. Тому німа-
ми до польського села. Тут
замовили підводу; перекочо-
ували. Поляки приймають
нас гетьнякко. Видно боялися
нас, хоч ми були без крісів і
без револьверів. В селі було
всімля і побоявся, що парубки
можуть напасити на нас і по-
бити. Убилишди; поховали; ~~ніх~~
ніхто не знавди, що з нами
сталося. Ми переснаєм шокій-
но. Раго поїхали підводою до Три-
статі. Заки доїхали ми до Три-
статі, зродився вечер.

Дня 20/II. прибули ми назад до Батерії, яка стоїла в лісі (зеленим?) між Гелза. Увесь діялося за той час коло Гелза та в Батерії?

„Наші війська робили третій наступ на Гелз, але й цей не вдався. Гелз був окружений зі всіх (?) боків. з тієї сторони наступав славетний курінь Маземиків. (з Курінь, 36. п. н. і. Маземі. Колоши). Маземиків були вже увійшли з тієї сторони до Гелза. Томуки побачили, що Маземиків не цапують, - вдарили на східну фронківську групу і прогнали її. окружені Маземиків усіми відступили з Гелза. Толдубова група пор. заворотюка (чи сот. Шапкевича?) наступала

кілька разів, але не могла нічого
зробити. Коли Польки зробили
протинастуну, то ніхтоа вми-
кала аж до батареї. На туні зер-
жам її наші пушкари, а бата-
рійний скоростріл здержав ра-
зуи з батареєю Польків. Батарея
була сильна. Стрільно около 2.000
стрілів. Протий настуи не вдавса,
бо жовківські стрільці за мало ви-
превали. Екби були ви займем
силу до Гелза так, як Мазе-
тські з нівчачи, то Польки бу-
либ піддалися"

Таке оповідали неші пушкари.
Насуваяться мимовою пишачка:
"кому цей протий настуи не
вдавса?" Нехай гадують відно"

Відь наче пишання очевидці цього
наступу, а також ми, в яких ру-
ках був провіз над вгійською!

У самій батареї рівнож новина.
Тодас стріляння був у Г. пущи "Geschoss-
ксері". Одна сілза не спамла. При-
тисово треба в такім случаю
потягнути зрази і рекаши (5хв.?)
Гункар 2.4. (т. є той, що потягав
за штур) потягнув зрази, але
не рекаши, отворив запов. Як
раз тоді спамла кансла. Ча-
стинка пороху виснала стріл,
який недалеко внаб. Друа частин-
на пішла взад, ішководила за-
пов і поранила дес. Памника
та ще двоє пущкарів. Дес. Пам-
ник заступав наводника. Рачення

переважав дес.-справник, той, що ку-
рив лопку і все сварився, та віддав
їх сейчас до ліжниць.

зараз по наших приходах відіхала
батерія до Гривстагі. На фронті
наступило завшезна ^{зброя} ~~оружа~~. Під
^{Вильку} ~~васі~~ завшезна ~~оружа~~ збунтува-
лася 12. жовківська сотня. Вони сто-
яли у Вильках назовецьких.

звідси вирушила, вона до Грив-
стагі, капала несподівано на обі-
батерію і забрала у них скорострі-
ли. Стрільці вигнали нас, щоб
ми їхали з ними на Грози до
більшевиків. Але пущкари не
мали охоти їхати.

"Ходить з нами" - кригали

1) дехто казав, що під командою ку-
харе. Ї не бачив їх команданта

стримси. „Що будете тут робити?
Намні поширися з Товкама Тор.
завороток, как. Груми взав з міліо-
ни і вник. Ходить до більшовиків.
запрягайте коні. Де саркано-
нери. запрягайте! Скоро!“

Але з наших нітто не ква-
півся. Облуга оправдувалася,
що ^{не} вміє обходитися з кінями,
а конюшні поховалися. Мише
два жовківські пушкари казали,
щоби ми їхали. Один у.с.с з ^{14.12}
пушки, другий коваль.

„Де ваші команди?“ - кри-
чали „більшовики“. Тор. Фроутов
не чекав на них, але виїхав сей-
час до Груми. „Жовківські біль-
шовики“ аж знайшли хор. Фроутов

чука і джур. Мельника.

"Ми приказуємо вам іти з нами. Відайте приказ своїм каночерам. сеїчас!"

"Алеж це не моживе. Кої нековані. Трушкарі не хотять іти. Комотні розійшлися. Чиже буде іти? оправдував се хор. Хорішук.

"Вти иршиє іти!"

"Ми не можемо. у кої не добре батері іти. Чекайте до рана."

"Ні. Вти наєное зароз іти!"

Але хор. не квашився.

"Таче хор. ви не поїдете?"

"Ні!"

"Вк так, то ходіть до нашого

команданта!

Хотілих стріляти зарешту
вам хор. Юрійчук і бур. Мельника.

Деякі „большевики“ хотіли
упредати коні. Але наші сирит-
ні колонки поховали уряд.

Коло нашої батареї було на-
ле „большевиків“. Більше їх було
в дворі коло Д. бачи. Пушкарі
що були в дворі оповідали слуху-
юче: „Д. бачи. Вже було заре-
шека. „Большевики“ вилетіли
всіх. Тимчасом приїхав сам
пор. Заборотюк. Він переконував
їх, що не знає нічого про жагні
міюки і не думав уникати.
Стрільці успокоїлися і перейшли
до Вилочк назовесючих.

Дня 2/III зробив пер. Проще збірку.

"Дуже мене цікавить" говорив він
що ви ^{бу} не пишете за фобківськими
бандами, але осідали на місці. Дякую
вам, що ви не пишете з їх. собою. А знаю,
що ви порядні люди. Не казали:
секи а головню суцям, це найбільше
військо. суцям найкраще об'явля
за Україну. Ти чим про славний
Куртс казешчів. Польський скар-
мише, який тепер не має забива-
ти оруда був на чаші бачи гово-
рив так: "Якби не Маземичі і не
дві казмишські банди, то ми
давн розізнали б фобківські, бан-
ди". Той так погубив хороших
суцям. Фобківські, банди грають
вояки ми в замілю. Не

ми будемо старатися розійтися з ними та прилучимося до нашої революційської нічоті. Ми злучимося з казенниками, а в тім часі під Львів, де є наша П. Комуністична Бригада.

зараз прийдуть з Жовківської, "бальшевики". Ми їх об'єднаємо і розоружимо. Вони не будуть сидіти цього.

А як що двох жовківських з нашої бригади намовляти переходити до "бальшевиків". Це два винуватці! Сторожа заарештували їх."

Сторожа заарештувала Ковалів і Ч.С.С. з П. півки. На ми почали кричати, щоб їх звільнено. Вони між нами поправляються. На нашу

просьбу збільшити їх порцукки.

Музикари тішилися, що ми зустрі-
лися з колашійською піхотою. Вкраси-
ла сонця ми несподівано роз-
оружили її. Сонцю розважати, а го-
тирох головних виконувать вгада-
но під полевий суд.

Другого дня 3/III. виїхали ми до л.
Мосців великих, де 4/III. ввечері уя-
вила IV. бачи. забаву. Ми бачилися
в респіталяції. Було такою милою
Музика грає переважно вальса і
і полки. Оди пересторонський му-
кар нав сфрелу. ¹⁾ ~~Тя~~ заграв, на урочу
Троцева і заграв, арката. Пересторон-
ські музикари заманували ар-
ката з всіми сфрелами. І не брав
живої участі в заставі, бо не вмів танцювати.

¹⁾ со добра сонця без денця з 6-ма дитками.
Зрадіть се доволі.

До востань прийшов на становище
: Мазешицький Курінь. Ми стрінулися
з своїми ~~кравнами~~^{кравнами}. з знакомих знай-
шов я тут підпор. Барнича та стр.
Львинецька Івана з Рундур.

"з нами був ще підпор. Андрухович,
але в одній бою понав втн у польський
полон" оповідав підпор. Барнича.

Я стрігався з Мазешицькими, а вони
оповідали кеті про свої пригоди.

"Кершим нашим командиром
був (був) реті. Мельник (кожа з сім'я-
скама) ратова коло Яблонова (?). Це
був добрий командир. Він став
на коті до бою і захоплював хлопців.

Одного разу держали Мазешицькі
позиції за Ужовою. На правобережжі
ліво були жовківські частини.

Вони оцупилим позичити і не побідо-
мили про це Мазетинців. Поляки
тішили вперед, забили ґрнб та
офружили Мазетинців. Мазетинці
однак не стратили духа. Вони
вдарили на ґрнб з заду, забили
його та перейшли до своїх.

Коли Мазетинці йшли з жовківськи-
ми до настипу, то не раз жовківські
стрільці відступали назад. Тоді
Мазетинці послали між них
кількох запеклих ґрнбів. ці пе-
рицили їх прикладами і енам
наперед.

Одного разу оцупилим ґрнбівці
село та шили там ґ. скоросіри-
лів заредати в свіг. Як довідали
ся про це Мазетинці, то зараз

прогнали з села Голєків, вгину-
кам скоросіриш та вгудам
їх зривцям. Ми все мам
аж за богами скоросіриш, а
Гобківцям все бракувало.

Нам першим командантом
реш. Мельник зинув під зривом.
Два слідує, також Колошійці)
зістали франки. Мотер намо
рейверного поручника з Терно-
пільцями. Та ми його не хоче-
мо. Ми домагаємося, щоби нам
дали нашого Колошійця а в
гудам. Ми вже сварились рефез
те з командантом. Він здається
бійтєся, в приказав вгудам
амурицям. Та ми не квамилося.
Ми хотіли бїти разом з

Ваше на фронт. Доказалимсея и
Ви чего. Будемо разра. Сами
свои. Сами суцци. А моги по-
судимо. Ми хогемо бити се
але за правду. Ми хогемо свого
команданта суцци!"

Таке оногдам неки Назени-
ци. Може туди децо переобрисено
але всепотаки Назеници су
најпофосримиши в Групи Двои
Доти даи се дође в заки Така.
каи, аки их омираи. Дале в
скии фронті славиі оуб, про-
бовни суццильскии курни по-
гомишкого. Бор. Самильскии Група
походитъ з Терезова вурного,
п. Перекрест. Велику раио вдира
ла також. П. Калом. Бригада і Т. Бор. У. С.

Ми кватирували на дошній за-
мості. Але як рка залезла це
місце ми перейшли на софу.

До батерії прийшов наказ,
що всі однокористівці, які скитали П.к.
або зарали її, мають візійти
до школи старшин. Кор. Прохор
Вісислав тхор. Білофубку, сій. учас.
Куряка і чете до Коломиї. з П.
Бай. вихав з нами сій. учас. Сошо-
ваторк. з інших бівазиситъ ми
шубся з П. Бай. Тобігулиций Івсен,
Борітчик Ван; загрук Василь.
Тадровський Орест був на відпустці
а Лодзьського Івсена Вісиславо
ще передти до Коша.

Ми взам тхводи; вихам 10 ст.
до Красного. Дорога вже висихала.

Приходима весна. а вступив до ре-
мурского дома в Краски, тамба
з Фобкою. Уому годје живендъ се
ствъ усе бравни.

"От димам по 500 карбованъ
свѣтлого дору? минае Фобк.

"Кимъ не димав? вѣдновдаю.

"Донагайтесь. Че дѣ всѣ."

Ми попрощамъ з Фобкою, и сѣм
на помяг. На мѣн Краске. Вою-
ричке курсували мозі російскі
машини. Ми ехали товарови-
ми вагонами.

Ми вѣсним на стѣ. Тѣдвисоке (?)
і нѣмми до тов. Философки у с.
Весниках и Логанин. Тѣм вѣднова
ми два днѣ. Ходим на прощанку
кору розваленої машинѣвки, де тов.

составляю фотографував нас в руках
лісточки. зорили ми такою
визитку місцевому священникові.
Ми були дуже цікаві, як виглядають
наші козупи. Не видержали
і заглянули. У мене було: „Гільський,
вигважний та морний у (в) снов-
нованню всяких приказів і обов'язків“
у Кюбрак: „..... житимете новозреш-
на. Добрай долі ір може бути“
Не пригадую собі, що було у Гіло-
Фрувкі.

Ми вийшли зпророю поміж Кор-
тову гору до Ргашка. ГілоФрувкя
вибрав своє відомство і ми поїха-
ли до Кашані. Два 17/III. зрештеша
у запанній батерії. І заглянув на ст.
гог. го до дому. Здається того ж

бачив я, як францари Дубінок іхав у
 мовалмиці з кількома дезерти-
 рами. Між ними був здається Іван
 Машковський, Андруха, і Андрух Іванів
 Іванка з Рунгур. запасна батарея
 відіслала нас до "артилерійської
 школи старшин у Сімакиславові."

4. У школі старшин

Дня 19/III. зголосилися ми у школу стар-
 шин. Радошевського брестя з невідго-
 мих меті приїхав не пустили
 до школи. А застав вкрі багато
 однорічних. Колошійські були лише
 з II. IV. і V. / тажких савоцько, батареї.
 Однорічні з II. бат. не були ще на
 фронті. Вони приїхали з сирин.
 з I. III. і V. бат. не було нікого. Були
 також Гуківичі. І що до виш-

кокетки, то були деякі з поля, а
деякі прийшли просто з качер-
лярні і не мали повчання про
армієрню.

У школі писав те же. Ми стали
в окремих домі. Я сів з тов. Ма-
ковичуком Михайлом, до те було
місяць. з початку харчування з
сільної армієрнієської кухні.

Описав була своє нібито-стар-
шинська кухня, якою управляв
дес. Данилів. Товариші ходили
текор до молочарні на ул. Шель-
ницького. В неділю проходились
по АД а до у парку. сті. шум. Бузак
і дес. Данилів робили змички.

Командантом школи був тин
расово пор. Басей. Він учив нас

з німецьких підручників, со українських ще не було. Знайшов по українськи. Ми брали „Schlüsselstein, Arithmetikunterricht; Dinstrechl.“
Окрім того було ^{виправд} ~~чужих~~ і практичних вправ з нулками.

Тільки старшин не було. Знайшов оци. Рабсь. Він знав мене і відносився прихильно до мене.

„Що там пор. Троцьк поробляє. „correctur-амі“ вже не стілає?“

„Ні вже. Уже „seit-амі“

„Як? Він вас відіслав да школи мене сті. чужакрем. Ще мене дивує. Не ми зробили бо-дай виступки.“

Одного разу перевозив оци. Раб.

Біль практичніші вправи. Ніхто з мо.
варшавців не був добре зробивши
"Parallelstellung" нумок.

"Проконіть! Ану покажіть
ми, як то Ви робили в П. Дамі."
А ^{убавко} скільки ^{убавко} гунавив нумки риб-
нобірко. А нав вкрі пареву
практичку, таму наука йшла
кети легко.

Дня 30/IV і 31/IV. мали ми пого.
тільки з принципі з'язу Ч.С.Д.Р.Т.
у Станіславові ходили всімітки,
що соціалісти хотять взяти
власн^у у свої руки. Вони були
невдоволені, об до укр. Нац. Раді
не прийнято предпорєжних ними
делєгатів. З'язу закінчився мо.
кітно. Делєгатів допущено за

той час ознофити дисципували
 рівнож в тій справі. Тим риф-
 ні погляди. Я, хоч не знав добре
 відносил, був той думки, що
 соціалісти не повинні роди-
 ти кровавого перевороту. Я
 був великим противником
 братоубійчої війни. В разі
 як би було прийшло до неї, я
 думав зустрітися цілком. Що
 до діяльностей, то Укр. Нац. Рада
 повинна була їх припинити.

Дня 4/IV. приїхав от северин
 лецити та остав командою шко-
 ли. Він зреорганізував її. Всіх
 неукітчених семінарств і тих
 що не мали укрітченої П. К. від-
 правив він зі школи. До дру-

их належав і я. Як оце. Рабсь до-
вдався, що я виходжу, то здиву-
вався.

"Ти навіщо виходити? Це не
може бути!"

"Так, це правда. І не маю
скінченої Ш.к. Не знаю \neq трибо-
нометрії, якої треба до зрозумі-
ння "балістики".

"Алеж ви навіщо поше-
пракнівку. А чи український
семінарний знає трибонометрію?
І постараюся, щоб ви не
милися в школі"

"Не треба мене булавати,
я піду на Гінгазітський курс до
Колонії!"

"Ні. Ти омітаєш. І піду

в тій справі до отамана."

Він дійсно ходив до отамана і просив, щоб я остав у шкелі. Отаман відповів, що він не може вже змінити приказу. Якби я остав, тоді для інших були б кривда. Але вкінці дав був отаман, щоб я остав як помічник рахункового у канцелярії. Опісля, як відійдуть вперенні, він прийме мене знову до шкелі.

Це оповів мені був. Рабле та намовляв, щоб я шибився. Але я не хотів змінити свого рішення.

"То що я буду тут зображати землі. Я піду до Коломиї, скінчу В. кл. а опісля приїду на П. турну"

5. На Гимназіійних курсах.

А відіхав 10/IV. до запасної батерії в Коломиї. зі мною вступали: Маковійчук Михайло, забаводівський єрослав, земський Іван та Іванчук Василь; Клемишинський Іван, Біскупський Данило. Ми разом в запасній батерії, поки закінеться „Гимназіійний курс стійливість“ за той час сповідали ми ми службу при телефоні. На Демидівську одержав в п'ятиденну відпустку. окрім того їздив в часті до дому, як на час служби. Маковійчук і забаводівський приходили до касарні лише тоді, як нам службу. В армієвських коні

організувалася III. банієрїя з-двома:
 вок. Комадантом був пор. Мис
 кевич. III. банієр. (тяжких заводниц?)
 Виглянула здається на дзбур.
 Російські публіци дрімали ми біля
 головного штабу Лейпцига. До
 австрійських не було амуніції.
 Комадантом кома був сот.
 Габіок (Гукловичев). у комі були
 старшинська харківна. Мабієвичев
 Ковбасчик, ст. дес. з Кабє, був дурне
 „вирний“ одного разу прийшов
 я до него, щоб вигадав невізю.
 „Треба йти до зводу.“
 „Я вже був при званні. Так соті.
 сказати дані!“
 „Я не можу дані. Я мушу
 замитатися нава сотника.“

Вкінці прийшов сам Вагнер і сказав ви-
дати залі. Як шведи кроєв залі, то
ст. дес. Ковбасюк аж трасся, що шведи
за багато кроїть.

Дня 1. травня відбулося в Коло-
миї робітничє свято. Головою
радою грали укр. землянички з
своєю оркестрою. На святі а не був.

Дня 4/ї відбулося „Решке все-
народне округне віче“ з прилижми
непогоди багато людей не прий-
шли. Ті, що прийшли, зібрались
у військовій „Reiterschule“. На вічу був
присутній представник фран-
цузької преси, який зівтор про-
мовив пару слів по французьки.
Не пригадую собі докладно перебігу
цього цікавого віча. На вічу про-

новлями: 1) Др. Іван Макух, радикал,
 державний секретар внутрішніх
 справ. 2) Петро Шекерук - Домиків, з
 Хабів, радикальний носач до укр.
 Нац. Ради. 3) Сив. проф. Тимошук
 зрив. чого виступав вичевки
 оплесками. 4) Дубірак зрив, з с. Мар-
 ківки, п. Тереніхін / радикальний
 носач до укр. Нац. Ради. Мала ще
 промовляти Олена Кузенко з Терені-
 хініна. Предсідателю кивав і кив-
 ко разів, але вона не явилася.
 Окрім загатки промовляв ще деле-
 гат з фронту, який пошавив до-
 машиня фронтівників. / яка шкода,
 що не записав їх ривчостю. Акимісе
 зрив виспирив оспро проти
 дезертирів і жадав, щоб їх

давати по 25. бунків. Одн з промов-
ців допомагався сучасно, щоб злі-
квідувати одн фронт.

"Ми окружені зі всіх сторін
ворогами. Ми не витримаємо
довго." - говорив він, "Стараймо
ся навазати переговори з біль-
шевиками. Це наш рятуюнок."

Цього промовця поперли ві-
рники оплесками і допомагали
рівнож ліквідації одного фронт-
ту, найразше більшовицького.

На отіє висійунив против
цього инший промовець і зая-
вив, що "ми будемо бороти
ся з поляками і більшевика-
ми до останної хвили, бо це одна-
кові наші вороги". Деякі ві-

челвику нічим за чим працював.
 По цих промовах ухвалено резо-
 люція. По скінченню віра смиким
 деякі стірільці коломтасу!
 Вони нарікали на старшину та
 кричали на того суцуря, що ка-
 зав давати дезертирам по 5.
 бубів. старшини редво уснової
 м цих стірільців.

Того дня (4/ї) затисався я на Гин:
 наційний курс. Другого дня поїхав
~~до фому по книжки Куренсти~~
 менкам менкам в касарні.

Вони не мали з паратку нірок
 і діставали хогатий харч. Хар-
 чування в 36. п.ч. ім. Назем. &
 нішов на приватку вкатуру

1) ходила поголодка, що це були
 дезертери.

(274 апреля)

продовжение в имени зимы)

Вопрос

Ваша Прокорма.

Страницы з укр. нас. бібліот.

II

Marks-schraubs

22 | 53 | 25 | 2

Wrb, napu 1923. f.
2.000 luv. b. "luyg. cau"

до п. Сихитовичевої, ул. старого-
ларська 4. 367. Тут неюкам ще
єригорюки з с. Франі березової, п. Пе-
лекітисн. Я харчувався посылками
з дому: брав "харчеве" (гроши). Тут
Франі середіс був у старшинській
харківці 24(?) п.п.

На курс з'їхався урештки найіше
всіх укр. Гімназій ~~т.~~ замисли. з ріок.
них приїхн остали ще деякі в час-
тиках. Не приїхли рівноц ми, що
були в школі старшини в Коло-
ми і Станиславові. у Коломи був
курс для IV-VI класи, а в Станиславо-
ві для VII і VIII кл. ^{там} були реміари і
хорунжі. у нас були найвисше тф.
хорунжі. у II кл. було около 110 урешток,
які вчилися в одній в'їдділі.

Тепер задаю про те, на що не звертають уваги на сфронті, мене в запитанні. Як заїхав я в замілля, то скажу дещо про односторіччя, відзнаки і поздоровлення. укр. армія застала австрійські намети з односторонніми. Все військо воєнне в цій односторіччя. з поганим ку ривилося воно вг австрійського лише відзнакою на шапці. з насом поганим цій односторіччя зм'являти і переробляти. з шапок поширилася маженика, а подекуди поганим похвлятися, не тюрівки" завесети стоду с.с.амі і Придніпрянцями. Деякі старшини ходили ще в австрійських банках". зимою носили фіртового

розда сараккові шанки, горні і сиві /
 Деякі шармики носили сараккові
 шанки розтягні на переді в ороф,
 ні подешивки. Що було герботе.
 Стрілмиці носили такою волохаті,
 ті, кось в роді туркманських /
 сараккові шанки. Труми і росій-
 ські насилновані / сиві / шанки.
 Одностріпій був сивий австрійський
 а зевуду і сирій російський. Взу-
 вали черевики з одбиварамі,
 роботи або валенки. зимою носили
 і герботі або горні кожухи.
 Підзнаки були з поганьку австрій-
 ські, які носили деякі знак, як у.с.с.
 В марші побачив я першим раз
 зупр. відзнаки на рукавах. Деякі носили
 їх вище ліктя, хві вони

новими суги при кінці рукава.
На ковчезах носили зубчаті кулі, ар-
тилерія червоні, піхоти сині).

На поздоровлення звертали стар-
шини увару. Як хто не поздоро-
вив, то старшина звертав йому
увару на уми і або призначував
до звіту. Мені звертали при стар-
шини увару. Коручкого не зна-
вув я, ретара уварав за ст. стар.
а поручник був в укр. відділах,
яких я ще добре не знав. Одні че-
гін ішли ми походи до церкви.
Гідхор, який нас провадив не по-
здоровив пор. Микитюка. Цей за-
держав відділ, казав йому верну-
тися, намешувати назад і
ще раз і здоровити. Гідхоручкого

призначив до звіту.

Шкільний наюрівал на Гинтезімніа
куреї брали ми в скороченно, щоб
за 2 1/2 години було скінчити. Нами в місяця
зацікавлювався також директором Мо-
стовим Грокин. Він зуправ до свого
контеса власноручні підписи всіх
учасників. Одного разу прийшов на
ереку та робив наступ на солера.
З початку зголосився зва до голо-
вого скажованні (читанні). Це
було "ско". Тодім зголосився 15. аа
сприльцьв, як полеве ситорора. Ркіт.
ці зачала читати ціла сотня. Ми
нали також одну ексорту. Тійско-
вий священник підкрескував наши
тваркі погвіїні обовязки.

Іко урєніккє вшисєє ви вишєєє.

Та ви маєте ще другий таквний обов'язок стіріти. Ви мушите ширити, мовлявашися, щоби стіати добримі командантами, та в критичній хвили боронити Україну. Людські трудю нераз вимовнити одиц обов'язок. А кільки трудю потребує вимовнення цих двох обов'язків?" Дир. Кошовий оуб зворухетий цю промовою. В огах виступили слози.

Ми дійсно вам два обов'язки, со по полудню ходим на вирави. Професори інамі в школі за науку, а старшини не звертамі на те уваги. Нас вправлямі старшини з тіхоніжської старшинської школи, зкраз книжва Г. турку.

"Що мене обходитъ наука" - кри-

рав пор. Микитюк. "Он уцелив хо-
дими на вправу. Нах треба стар-
шиа, об на фронті великий брэк."

Я замислевя це такоу на курсе
танців Триоскурського. Я думав скін-
чити П.к. і навчіймсе танцюваннн,
отісля скінчити старшинську
школу та поїхати знову на фронт.

"Та не так сталося, як задалося"
з фронті прийшла поштою армія
ген. Далера, яка 15/ІІ/21 прорвала наш
~~наш~~ фронт. Наші погли вг-
ступили перед переважаючими
силами болшевів. з причини вгвор-
ту перервано два 2/ІІ. накурна курсі.
замісто того робили ми вправу
з кісани і словням суржочу в Ко-
юши. Учасники старшинської

швом війнам на фронті. Ходили
вістки, що з нас мають утворити
ти п. курнус. Артилеристи були
недоволені і хотіли дістатися
на фронт або до артилерійської
школи старшин у Сіачиславові.
Часто робили ніхотинські вира-
ви, які їм не потрібні.

6. Відворот за збруч.

Уночі з 23 на 24 травня мав з під-
хор. Гойчуком Василем, з сопова, ніжку
стежку. Ми ходили по Габінсбергу а
над раном (о 3 год.) пішли на вартів-
ню і лягли спати. Я пробудився
о 5 год., встав і пішов на свою ква-
тиру. Сучий розіорався і ляг вче
вигідно в ліжку.

Около 9 год. будить мене слух-

ниця Каса і каже, що наші війська виопратяться.

"Рано був римунський листак і скинув приказ, щоби наші до 11 год. виопралися з Коломиї."

"Ідуть геть! На клопотів мені солову якимись бабськими небелицями... а хоту спати...!"

А не втрив тому, нагнав слухача що і ляг знову. Та слухачка вернула за якимсь час і будить мене не по раз другий.

"Вставайте, бо вже вамі товариші від наші Галомикової виопратяться."

А встав, уорався, заловив шокійню обід і пішов на сусідню кватирку, де мешкає два одн. дес. Мартини-

нюк Ярослав і Муриш. А пішов до них. Муриш вже згорався.

"Що сталося?" - питаю.

"Я не знаю. Ходив довідаємось."

А вернувшись ще на квартиру по кіса.

"Горить ліба" - каже сурениця.
"Може ви не вернетесь"

"Ет що... а приїду на обід" - сказав я і не взяв нічого. Не знав я ще добре військових звичаїв. Не знав, що при війську все можливе.

А пішов з Муришою. Мартинюк не хотів іти. На ринку побачили ми, що стрільці йдуть з кісами і наплечниками у різких напрямках.

"Дезертирують!?" - питаємо один другого.

Коло окр. Команди стояла вже

наша сонна готова до походу.

"Ох!" - думаю собі, який я дурак, що не взяв з собою наплетника з хлібни і білизнаю, як радше куркища. Тепер мене не пустять на квартиру."

Я тишов до Гройчука, щоби пустив мене на квартиру. Той Вігислав мене до пор. Микитюка. Той не хотів пустити. Я сам, на в'язну руку не хотів іти. За той час з ОКР. Ком. винакували наплетні на автомобіль, а провіяли ^{хорги} на три вози. Кождий поверни з набитим наплетником, а я шше з кірсаю.

"Куда ідемо?"

"Здається проти Румунів."

Перед 11 год. прийшов один сиріхавець

і голосить пор. Микитюкові, що По-
 леки / цибільні / зачепи врес руток.
 Пор. Микитюк усявбив сонти ніс,
 ле кей і примство міслав на
 му. Костюшки. Дві ~~перші~~ реми
 рутиши вперед. А йшов у III ре-
 ти, як охорона обозу. зарав на-
 гати доц.

Гурррр..... гур..... г. р. ...! грешить.
 Впав сильний град. III. рема іде
 двома цусаками. В іду лівим хіг-
 нком. Пумлося потіг мури, в
 град періцнить сильно. Пуга.

Як мише вейушим ми навум
 що Костюшки то почум на переді
 спірлявня скоросірила. Наспала
 ветушка. III. кейя подалася фан-
 таи взад. Передні товариши по-

тисли на лете так, що я опинився у снігах якогось каміниці.

"Що? Хто стігав?" - питаємо оди одного. Ніхто не знає.

"Ходім!" - каже Гройчук, кон. гетт. Я ввійшов з Гройчуком і іншими на вулицю. Це перший раз понава у ніхотинський огонь і то на вулиці. Два млі у.р.с. біжуть і кричать, що сии "Вперед!"

Ми пішли вперед. Тре не гетьа ми по порядку, але як кому ліше. Одна частина наших пішла вул. Крашевського з нею пішов здається гетт. Кардам.

Ми пішли до "Народного Дому" а звідси на вул. Шевченка. Како "Нар. Дому" сидить автомобіль. Це

три цивільні Голяки забрали вг
наших автомобіль, всадили на
него скоростріл і вийшли проти
нас. Третя почала стріляти на
авто і поцувала мотор. Го-
ляки повтікали. Про це опи-
дали після товариши з Третю.

На вул. Шевченка опинився я та
переді. з нами йде пор. Микитюк.
Він мимов свого котка. йде ми
з револювером.

"Вперед!" приказує поручник.
"серединою дороги! Не тиєчущися
поти́д мури!"

Через вулицю перебігла якась
жінка і замахала хустинкою.

"стрілай!" крикнув поручник.
Ми отворили вогонь а рівночасно

заграв від сторони церкви поль-
совий скоростріл. Якесь індивіду
бігають Валовою улицю коло
кіна „Гwiazdzi“. Ми (звернувшись)
стрілами до (їх) вікон каменниця.
Навчили не було нікого, а стріли
на нас сипалися. Всі були роз-
дражені. Тільки стрілами з ка-
менця. Ми мали вже кілька уби-
тих і ранених. Ми перейшли на вул.
Ммишівку. Всі були злі.

„Де Галибей? Деж Приймек? Що
це за порадок? Де решта війська?“

„Кудику в лоб Галибейві і При-
макові! Чому вони не дозволили
нам зробити ревізію у Поляків, але
пнули нас на вправах?“

„Чому вони розпустили вій-“

ско? з окр. Кош. прийшов до поези
 нових расиет ситаринна і ка-
 заб: „Ідінть куде хочете“ Чи ма-
 ки прикази видає окр. Команда?
 Розуміється, що ситарини нічим
 до дому.”

„З нами ми сот. Треко і Па-
 нів. Кошу вони не нічим знам.“

„Тро Салідей має жінку Поль-
 ку. Він не боїть ся Поляків. здасть
 ся ніг впливом жінки-Польки дер-
 жав він польських полотених ситар-
 инн на приватних квартирах. По-
 леки утворим тайну організа-
 цію, постараємся о скоросірни
 і за нами лісно.“

„Кошу хтось з ситаринн не з
 взяв команду в свої руки і не арє.“

штував Тріймака і самісє?"

Текі нарікання тжносимся між товаришами. Але відповіди не було.

"Ох! Хоби ми вернуи ще до Коломиї! Фригнатишмосє самісє-євї і Тріймакови. А Толєкєв (у)трусїх випіжємо! за наших товаришїв!"

Впускаямо Коломию.

"Ох Тожє! ~~(Т)р) Стає в Впускаяю своєю рїднїю країну, ^{околиці} де я уродивсє і вирїс. Ё опускаяю її не помалу ворогам Толєкаам! Кир не можна було інакше зарадити? Можна ~~було~~ було прецінь зібрати все вїйско. А його було досить. Можна було удержати порядок. Можна було вивезти всі мабазини, амуницїю, положєнєх. Але треба було видати стїро.~~

мій приказ, що нікому не вільно
з місця рушитися. А припустім,
що не можливо було вивезти
все потягом, то не можна було
відступити за Даністер? В край-
ній ситуації можна було відступити
в гори і там триматися."

У Раківці ступив є селенюка Ге-
тра, його товариша з Т. к. Билв. Зде
з ліжми до дому.

"Де ви йдете?" питає мене Ко-
дін з і мною до Раківки. А пере-
беру вас по цивільному і піде-
те до дому. За чим будете йти?"

"Не йду! А не піду до дому.
Якби я нав іти звідси до дому, то
бувби радше з Коліми пішов. Не-
далеко в сонві маю сестру. А не."

Токи істнує ще зкр. віиско, а не
смію бути в доле. Це булаби де-
зерти, зрада. а тиду з товариша-
ми." - вгновів а сіому.

"То правда, що Маківчук Олекса
і Хавачук убиті?" питає одит тов.

"А не барув"

"Але дєрки наши втикали. Ра-
сильчук Олекса кинув повний на-
мерчик. Дєрки ~~нафран~~ думи ма)
Хількох уораше в шабі, але тї-
нїше покидає, як нашлає
пейушка. Тїрхи нішаше. Дєрки
згаду стїрїем, аче небесечко.
Могли поратити своїх власних
товаришів."

"Це не дивити, що було замі-
шане. Дєк переважно молоді

недосвідчені хлопці. Деякі сиділи вза-
нимлю і не бачили фронту."

Наша сотня новоздрувала серед до-
щю і болота в напрямі Півнича. Мені
дошкучував солод, але не було що їсти.
А на ^{помешкання} синахці (шишився хліб, масло, цукор
та інші вичуцали. Пропало!

То дорозі дитам нас дві пухки
запасної батареї, що всім втіхи
на с. Цевів.

"Наші нала відійти на фронті з ба-
тери пор. Мішкевича. Але, як приї-
шов з окр. Кош. синаршита і сказав:
"Ідіть, куди хочете" - то все розбігло
ся. Пухкарі вичулися на магазини.
Сі. дес. Новобісток, магазинер, якому
сот. Грабюк так дуже довіряв, на-
ладував цілу фірму всякого майна

і поїхав у гори. Ми вийшли на вечір,
бо дворець зачави положив: "Томаски".
Накє оновідали пушкарі з зап. бат.

Тод проводом пор. Микитюка ох.
ротам ми батерію та одоз 24. н. н.,
який рівноч вийхав. Умучені переноси-
чувам ми в одній селі) коло Товма-
на. Тримали ніжно в ноги.

Другого дня (25/7) рушили ми через
Товма до Жирневе і залізничним по-
ситом порівиним Дністер. Переходять
такое придніпрянські тядські батеріі,
які були під Товма. Тіждрають за
збрарч. На мості стиск. Товно обезд.

у Жирневі розвезано (26/7) нашу сот-
ню. Артилеристи пішли до коломий-
ської запасної батеріі, а інші по
рірочим гаситинам. Бідгор. Койчук В.
1/2 острів

нішов з пор. Микитюком до XIV бригади. До Ширнева прибули панцирний потяг і станіславівські курсистки. Вони дістали повістки, що скінчили курс. Відбулася й матура. Цей курс рівночасно розв'язано. Артилеристами а між ними і тов. Станкевич Дм. радужковий з V бат. перейшли до нас.

У батерії роздано нам коні, бо не було кононих. Поутікали. Я дістав димлеві („штатсерайтські“)

Переїздна станіславівська старшинська школа. з неї організовано батерію. Одерж. десятишки і вішунки за кононих. Є й бр. Вабіло.

До Ширнева прийшла вістка, що аж у понеділок 26/7. прийшли до Коломиї Румун. Вони розоружили по-

леків, (миша). Вибільна влада оста-
ла в Тольків.

Дня 30го. пустили ми з савбици око-
ло 5 стірів на Олешу. До савбици
білоше стірів не було. Ми виїхали
нуди по полю прудку на гору. Став-
нуди шугами без коней. Зкопа-
ли та острілювали Тольків, які
приїшли бере над Дністер. Того
самого дня висадили нами місти
на Дністрі. Ми вибили всю аму-
ніцію, (окато 50 стірів) та подалися
взад. Позицію заняла VIII. сандарська
бригада і V. каролійська бат., (тяж-
ких савбиць) пор. Хосітинська.

Знаєва батарея виїхала до Мо-
настириск, а отіле через Бугар,
Повсте до с. Верхніківців. Намі вій-

ска відступали. Різні обози, ліч-
ниці і команди їхам одна за дру-
гою. Всього видно було цілі ряди
воїв поїманих, клубами пороху.
Як прихали ми над равом до села
то спали, як убиті. Аж сонце, як
добре припекло, ніо збудило нас.

Начальна Команда Галицької Ар-
мії призначила сот. Габюка, якого
здержував в'язником і відсилав їх
на означене місце. Сот. Габюк взяв
кількох людей з собою і поїхав до с. Ланівця,
як „Відсилькова Команда“. І поїхав з
сотником. Пор. Мішкевич вніхав з
батерією до скам.

У Ланівцях робили ми фандари-
ську службу. затримували кож-
дого відділь і поодиноких старшин.

зів та відшам їх на означене
місце в борисівській і зайцизькій
новині, Іванчине, Термаківка.

Дня 7/її. вихам ми до скали і
злучилися з батареєю. На наших
місці остала властива жандар-
мерія. Місто скала з сідеринним
залізом положене над самим зорю-
чем. Ново швидко зміщено підчас
австрійської війни. Майже всі до-
ми без дахів. Дахи позривали Ма-
дари рід на окопи. Тут був вже
і більшевницький фронт.

Батерія заквартирувала у дворі.
Є мешкав з тов. сіданкевичем у збі-
гів. Вони дуже радо приймали нас,
бо гайдамаки далися їм взяти.
Вони давали нам що бача відати.

Ми спали на ліжку а сніага Фв
дівка і її ма (нібито правник) на
підлозі. Ми хотіли замінитися
з ними, але вони на це не зго-
дилися. ~~Туди ще і дві дочки.~~

У скані довідалися ми, що 9/11.
уєтупила укр. Нац. Рада і Держ.
секретаріат та передали владу
в краю Диктатури. Диктаторо-
ром сніав Др. Євген Петрушевич.
Наральну Команду остав на місце
ген. Гавленка, - ген. Греків.

У скані простого ми два тиж-
ні. Одержані російські пункти та
сповтали суроду варіових. На
^{вселилися} тязам (також підкор. Гілофубку.
за його Марцею і антифемінізм.
його погляди видавалися нам див-

121-

ними. Найбільше докучав йому тов.
Станкевич, який Гісдорфська був
замовився. V

Щож ділося за той час на фронті?
Наші війська збиті у
двох повітках, зробили енергійний
протиудар. Сильно вдарили
на Гортків, прогнали Поляків та
закли 15/II. Тернопіль. Трапідково
зайшов до нас "Український Стрі-
лець". Тут прочитав я таке:

"Гіля Тереніжича ідуць бої
суцувів під проводом підстар-
шини у.с.с. з Поляками і Румунами"
славно! Це мене дуже утіши-
ло, що Тереніжич все держимався,
єще Доббушевце родиме місце. Мо-
же все повідають новітні опришки.

Vide сит. 121. (назучению).

К19

V Кого двора ситова також ле-
тучька ситня. Одного днє про-
бували летуни помор. Пущка-
ри прилягаємь з цікавості
та параз пухля у поморі якась
бляха. Один кавачок полешов
около 20 т. і внаб некі під ном
якби є дуб ситов ківка кривь
ближше, ніж дубов дістав по-
рядно. Пухка у цій ситки не було.
Друга летучька ситова ситова
в Бермаківці 121.

Полки відступали на цілий фронті. Дня 20/ї. вважувалося і їдемо через Корнів, Бунар до Монастириск. вважувалося у Топошіві. у Монастириск вважувалося і стояли 5 днів. Місто змицете і спалене підчас війни Польський літак обкидував нас бомбами, але не зробив жадної шкоди. Ми ховалися під дерева і під проци. Літаків видно.

Дня 26/ї. Вертаємо залізницею назад до Корніва, вважувалося, з глірсе літаємо пущки на станції та «аввокс» переїздивалося через серені з гешітіє Кіньми і обозом до с. Гіної. А що ішли ми до Монастириск?

Дня 30/ї. ^{до серені ми} вперасували росія =

своі 3-гранові пумки і приготують
мося до вийзду на фронт. А зі-
став приділений до III. пумки, яко
„наводчик“ (richtvormeister). Тов. сьтан-
келер сьмав командантові пумки.
Вкрий нас двоєх, сьми ще у цій пум-
ці: Бержук з Тепаса, Княвсницький
Іван і забавовський Ерслаб / з Мена-
ровеца / самі однопічні.

Вечером забавочувалася і виїха-
ли до Бугара. На глибші висоті ^{одескани} виїхав
ли амуницью, вивабочувалася і ви-
їхали до п-ка золотого Топовку.

Приготовують до позицій.
Шукаємо за ривками, ліхтар-
нями та иншими знаками по-
тробними в позиції.

Другого дня виїхали до ~~п-ка~~

с. Сновидова над Двістфою. Ми займа-
ли поле і виконали рівні на про-
шитоки. Замігалими пухами ми
вкривили їх і гинули нірабово, щоб
нітак не побачив. То упробі об-
рости Двістра Голаци і Румуни, які за-
лишились Стокунта. Вони скористали
з нагоди, що наші відступали
схилилися на нас, як сієна на труна.

Та не довелося нам стріляти з цих
позицій, бо зараз на другий день опу-
стили ми село. Розгоревся другий
вигорок наших військ. Ми цього спо-
діваємося, бо ніхота не мала амуні-
ції. Ми відступили з батареєю через
м-ко Взювенц до с. Новосілок. Тут
стояла батарея цілу ніч запряже-
на. Наші обози відступали. По-

ляків ще не видно.

Батерію приділено до 17. бригади
IV. Салізького Корпуса. (1/17 бат.) Ранно
заїхали дві пушки до оконів а 10.
пушка вийшла з обозом до с. Ко-
шмлівців. Тієї три пушки не
має що робити на позичці,
бо була лиш одна панорама на
цілу батерію. обоз закваширивав
у зимієній польській дорі. Ціле
наше вог Новосілок до Кошмлів-
ців вкрито австрійськими
оконами. Вечером прийшли з
батерії дві візівки.

Польська артилерія осиріює.
вона тільки наша батерія. Туди-
варі нудим скринієм. Туди-
Макарський був тоді дуди, що

преса було вогновидати толякан
вирості, не омидаються на їхні
сиріи. Після зміжма батері
ртя позисію. за хвилию наступна
ла польська кавалерія, але немає
батерія відомо наступу"

"Один сирілець не хотів іти
до наступу. скаржився, що має
ми 5. пайрон. Командант соті.
застріив його."

Батерія стояла на землі пої
около 14. км. від Комшівів. Дякого
послуга зміжовалася. Що два дні йшла
до обозу. Турі моржа було випра-
ти біле, наробаїи всі хліба
та дістайи порока. Ми ходи-
ли село, щобі купити хліба, але
кождий селяни каже:

"Продати не маю, але так вам
прошки дам". Давали по кустику
хліба і маюка. Щоби наобразити
хліба на 4 дні до пошесті треба було
ходити по цілій селі і жорати.

Дня 6/VII. [?] вгдішла послуга III.
кушкі до пошесті. Ми застали
вже батарею не в Новосітках, але
трохи далше на полі. На пра-
во від ^{сидячу} гостинця стояла 1/17. Калом.
батерія, а далше на право за
кременю сакбірська батерія
ген. Левинького і тернопільська батерія
тут проводом хоружного / невіданого
мети близше. Світлик спав у повозі.
Послуга мала целити, пошатки / од-
ного дня сильний дощ облив нас
до нитки. Не помагали й целити,

стріляння на фронті устало, але
зате єри розлягався по цілій око-
лиці. Відбувши свою чергу вийшли
ми 10^ї ввечері до обозу.

Другого дня (11/III) вийшла, як зви-
чайно, кухня з обідом. Однак вернула
дуже скоро. ^{уввигло} Ми збіглися всі до кухаря.

"Що є? Чому так скоро вернули?"

Кухар аще заспанався. Так сказ.

"То... то... леки прор... вам..."

вам фронті. На... батарею за...
нам. Ідуть на село!" - редво говорить.

Хор. Повнук, що передубав
могі в обозі, захорубав на малярію,
приказав скоро пакуватися і ви-
їздити. Ми знакували алярмово
оюз, взяли тунку і амуницью
та подалися скоро в напрямі
^{уввигло}

Товстого. Разом з нами втікали
 і інші обози. Ми затрималися
 перед Товстими, бо зараз виру-
 шила П. Коломицька дружина
 і здержала тележків.

Аж тут коло Товстого нага-
 дався я, що я солд. Я мавши одру-
 пару біля, в якій вийшов з Коломиці.
 Це біла дава виправити в Коми-
 ливцях. Там воно і отамало. Не було
 часу заорати. Страло! у Коми-
 ливцях вря Польки. Пудеба ходи-
 ти ми у білзи і могодях, дар-
 ма що грузе.

Ми втікали до Товстого. Напро-
 ти нас втікав сот. Трасток, що
 втік на своїй кобилі. Окрім
 него втікли 4. тележків.

com. Гадюк отовів нас про свою умеру

„ Не фронті була порешака.

Онція пораша ашакуваніи кавале-
рія на XVII. Бригаду. Бригада не ви-
держала наступу кавалеріі і по-
далася на зайицтві. Ми про це ні-
чого не знали, об XVII. Бригада не по-
вѣдомила нас, хоч мала телеграфо-
нічне сполученнє. Прогнавши XVII. Бри-
гаду польська кавалерія зайишла
всі три дивізії та VIII. Салтійську
бригаду 4. кні. ззаду. Вона скри-
лася у мурові гарі, так, що нами її
не заприпитили. Діуре расійка
наступала від Азубуца і з лівого
боку. Трапериі вѣдѣвався накі ду-
ло мурливо, а вѣдѣк пораша втис-
каніи ^{шляхи} вогнища. Напереді ішла

колошійська, опісля тернопільська
і салбірська. зі мною їхав хор. коман-
дант шерн. бат. Ми поїхали скорше
і наскочили по дорозі на Тольків. Вони
зарази стріляти. Корунцуский грістав
"дун-дун" і впав. Я скорив на лівобіччю
сосійниччя і пігчав полями. Тольки
стріляли, і шали за мною, але ні-
чого не зробили. Спасла мене моя
кобила, яка в розгоні перескочила
ла 4 т. широкій рів. Тольки об-
скочили батареї і задрали в погоню
ми одна пушка з задної сал-
бірської батареї втіла в тім
полями. Я захав аж до Тобстого.
Ті проводили сон. Настюке поїхали
ми до Тобстого. Проти него під-
носилися деякі гаюси.

-133-

цикоме що те, що озв. Вісн. Дум.
ковський. Осн. передчував, що саме
рня має бути знамена. Вн. все
говорив це товаришам та ми:
сав "фререлесетні" до Трухой і до
Домою. Рахунковий сн. дес. Мельни:
чук, побожити голубик, що сперегався
через з Макарьським / журився, що
гроші пропадуть.

Через Товстине перейшли Г. сарм.
Талк, в якім в 1: III. Колошинська обшч } вбула
рня і дам. сот. Фалтра. Команданом
полка був от. Воевідка.

у Товстині не стояли ми довго, до
Поляки продовжали наступ. Ми ви:
їхали до Корисева, а злізши до с. За:
ліся. у Курриччях перейшли 17.
липеня 1919. р. зоруч.

У Товстия приїхав до нас підпор.
Григорівка, який їв до заліцук
за сімю. Він оповідав про свою при-
роду з Поляками.

"А знайшов був у заліцуктах
сім. Та тамтешнє начало на залі-
цукки кілька кавалеристів. Вони
забрали около 50 \$ срібл нашого
обігу. забрали і мене. Як вели
нас лісом у гори, то мій срібляст-
чик. Він був з тих околиць
і знав добре дорогу. у пустім лісі
завернув у бік та зайшов аж до сло-
го села. Ми перебралися по селян-
ськи. Як втиснувшись Поляки, ми
приїхали до байєрців. І приїхав
у довгій сорочці."

Григорівка подарував мені ту

селянську пару біла. Перешли з
воробей до того часу ходив без
біла.

одн. вісн. Колянковський Євген
вигійшов у повітря до Т. Бамберга,
де він був передимля.

Т. На Бамшевицькій фронт!

Ось ми вже за зоручем! На при-
дніпрянській Україні. На терито-
рії У. Н. Р. ~~На невелика вона. Неда-~~
~~леко більшовики...~~ Утікми ми з
свої хати до брата-Придніпрянця
в гостину, але у него неспокійно.
Треба полагати вичишувати
"грозь Москви", бо й брат-Придніпря-
нець поласав на вилітати
"варшавське смиття". На не вс-
кеш хати. За багато було пога-

ного, воячого сміття. Рухалися,
але потемніли. А сміття фо-
блюся все більше. Вкитці не ста-
ло для нас місця. Пішли до брата
Може прийде і привитіє, як рід-
ного...? Тодічило.

Від 16 до ¹⁷1874 ми на переходили
наші частини зоруч. 150.000(?)
царства покинуло рідну зем-
лю. Покинули на поталу ворогак.
Та не було иншого виходу. Тро-
мє, як лви. з патьма патрона-
ми або і без них ішли до проти-
наступу. Чи можна щось більше
зробити? Желе сили.

Все йшло ніхотю. Мейно
бези возами. А кільки його м-
шлося в Бермаківці, Званю-

пустини, Тернополь і по інших місцевостях? залізницею не можемо було нікого забрати, бо австрійська залізниця не йде за Збручу. Вереди вози, всіяги підводи. Крик, скритіття возів, ірвання коней, порох, сірка, у топляки стріли - ось образ переходячої армії.

Їдемо шосейною дорогою до с.

Гухти. Сутьмо оглядаємося на захід.

"Прощай рідна земле! Не журися і не турчи за нами. Ми ще вернемо з братами - Тридцятьчотирмами ми закресило Ляхів аж за сят."

Обози ідуть трьома рядами окрім головної дороги і ще дві по леви по боках. Заїхали до Гухти.

Водний стодолі грає сарматія, а

місцєві хлопці суляють. Ми вийшли
до Каландуша - подільського.

У вінську почалася дигерсія.
Дегертирують слабдухи, що ~~от~~
страхи віру в свої сили та на-
дію на краще судує. Дезкі шми-
шея ще за зоручем. Укни вни-
кають з відеи.

Я думав, що за зоручем буде
всє дешевше, як у Галичині, а
тут дорожче. Париз відносить
ся до нас ворожо. Уважають нас
за Австрійків та Магярів. Нігде
не можеш куку хліба купити.
У Галичині порна було бодай ви-
сєбрати.

"Продайте хліба хозяїн."

"У мене хліба нєту продачного."

Дай свитовку, що поучили в. бохотців."

"Нащо вам свитовки?"

Тригодиньськи."

тако оскільки пущкари про селат. Тригодиньськи
Бувам ^{голови} сугай, що стірили прога
вам селянам криси а навіть скоро
стірили (?)

"До що ви тут прийшли?" - пи-
тають хозаї наших. "ого вам
тут хада? Ви всі вудухалие
тут, як руді мими."

це подіало вдежно на наших
стірлиців. Тогалава знову дезерція.
Дезкі ідуть до Пеймери, об там
дістає козак 300 карбованців мі-
сячної там порка сотничком стати.

ось як приняв нас рідний брані.
Не хогє куска хліба продаши. Неви-
вал нас Магарамі. Ерозмат нам

загибѣлю. Чи чего я шодивався?

"Що буде, то буде" - думаето собі.

"Я не піду до дому. Буду триматися з послідною сориткою. Буду чекати кінця." А нас ще є бо-
гато. Нам ми амуниції, обуви і хліба, а ми не одно зробимо"

То селах сидять хлопці здо-
рові, як дуби. А в нас молоденькі
ніши. Чи спитоться з Пейлнори.

"Нехай собі воює" - совораєць

"а ми не підемо свого брата біль-
шевіка бити."

От темний настр. Не розуміє
свої справи. Смигиває зі всего
і сидить в дола. А ти воюй за
него, проливай кров і гинь, щоді
лише йому добре було на пері

сидити. Він думає, що большевиків
єго приятель. Не даєся вам ще
Большевики в знаки. Не признам
ви ще добре їх „камуни“

У Кам'янці постійно ми чужі.
за той час читав я расотиси та
оглянув Кам'янець. „Дорога на Львів
через Київ, Одесу! - тільки расо-
тиси. Самітаре будуть зроб-
нані у всіх правах з Фридрихман-
цями. Фридрихмані тільки по здо-
буттю Києва, Одеси на Львів.

~~Ми~~ Намі полеві расотисні
навіть не відпочивають, переї-
шли на большевицькій ерзові.

Дня 21/ІІІ. Вийшли ми з Кам'янця.
Однак затрималися на другий
день у с. Вухватинських, об'їздив

Болюто не можливо було далше їха-
ти. На Україні нема таких добрих
доріг, як в Галичині. Лише „шоссé“
випржі великим каменем. Та вони /още
рідко трапляються. Всі інші до-
роги нещупровані. Вони губаються
нераз і найт. широкі. Як впаде дощ,
то неможливо розізлюю сличною
персіхайши, бо колеса сиріають.

Я кватирував у Жвиза-селянина,
якого з поганку вважав за українця.
Жвиз без бороги, в селянській носі,
живе у муремській хаті, а до того
говорить добре по українськи.

з Вихватинцець вийшли ми до
м-ка Жватника. Десь по дорозі роди-
ли підстаршику /між иншими зда-
ється суч. Миличук./ „інтерес“ з збірки

Молода вимсти. Ондія десь пронав
одну нішок. Докладніше цієї справи
не знаю. Та ця справа викликала
несогованне між пунікарами. у
Авантукку сїтали вони до звичу
і жадам висвєченнє. Та сонт. Габюк
замість висвєтити справу, кричав
що, менер Диктатури і пуніка-
ри до таких справ не сміють
мішати. Ми викликав вї-
ще більше обурєннє.

„То що нам Диктатури, а в мене
свої території? Ми маємо Кєгалку
Команду. Намі повинні заучити
міско з Демітрою і смілыми
силами воювати“ говорим дєтєі.

що до сонт. Габюка, то вїт по
переході за фору сїтав дурє

145
знаєш. Він вас обманює."

"Знаємо ми його добре. Знаємо,
чого Тетюра домагається, а чого
хочемо коучити."

"Тетюра - это забота народа."

"А большевики насенає?" питаю
його. Не відповів нічого. "*Omni
tacent, consentire videtur.*"

Ми стоїм близько панського
саду. Яблока ще зелені. Та мало
того звали ми, варим з цу-
кром або й без него та їм сла-
дко. "Солод не пан."

У Новій Ушиці приділено нас
до VIII самбірської бригади. Ми вийша-
ли до її поштою в с. Слобідку. Тут
одержали ми з I самбірської ба-
тєрії одну пушку, амуніційний

Виз і київка возив з собою. Нас при-
гласно, яко ІІ. Кошмицьку бані. ІІІ. сара. Палка.

У свободи була також дівча
ІІ. кол. бані. пор. Косицька. Луць
спиритув а тов. Туринька, Недзь-
ського Евгена та старшинського
кухара Жалоба Федора з свободи румь.

Дня 1. серпня виїхала ціла дру-
гада до с. Сурівки. Це було перше
село, де спиритуми ми погли, екі
вдвохмися до нас прихильно.
Луць морква було вже купити
хліба. Міжам й за сирники. У цім
селі стожили ми цілий тиждень.

Ідемо до Вару. Як виїхали в сідло,
до довкола нікого не бачило мене
ровні друї колосистої пше-
нци. Нігде ажі деревини. Перед

наш і за наш корній дорога, а на
право і на ліво жовтія тиетиза, Ленів
золото близнить до сонця. Це окраса
і багатство України. Одна ми біда,
що сонце прахить, а нігде нема кре-
ниці. І попри дорогу ми хрести
от якби так коло хреста крениця
а коло крениці мина або втр чи
верба, то це булоби чудово. Як не-
реїдемо через і 30 верств стінам, то
в селі нема воду, аф заснаємося. Тру-
м сираі, що тіграс великої мє-
ки артилерія вишвала всю
воду в селі. А коні багато поють.

„Нілько верств до того села?“
ниіаємо через дадька в сїіену.

„Тамь верств з гакон.“

Ми проїдемо 5 верств, а гак не раз має

і 10. верств.

Ми переточували всі Іванівцях, а на (другий) другий день виїхали до с. Студольців. Дня 2/III. осіабили туди обоз і виїхали з сім'єрєю під Жмеринку, яка була ще в большевицьких руках. Та заки ми доїхали, нами війська заняли Жмеринку. Большевики осіабили туди кілька фронтеліків і багато иншого майна. Бог Жмеринкою діав і українських повстанців. Це переважно молоді хлопці в мужицькій однострою і з кісами в руці.

Ми зайшли до яка Станіславська і заквартирували в дворі. Траперії звичайно шукають двора, щоби було де коні заснайти. Туди були недавно большевики.

" Як вам жилось під большевиками?
мишамо мужиків.

" Щоб їх халера зарізала, які вони.
забирали в нас зойре, а немолочети
ми стопами дороги вимощували.

Жиди спіялися з нас та все казали:

" Ми конуністи, мужики судять
родити, а ми судим істи! Щоб
їх корти поубав! Вони не вірають
в Бога, бо до церкви коні заводим"
Осоцо оповідали как мужики.

Ми нічим до містока. Жиди
повтікали, бо боялися петлюров-
ських козаків. Чи давали їм доброго
перця за конунізм. В містіоку, якої
пожалітев. Аж ось перед берегом
біхали під проводом полковника
приджипряжські козаки. Вони сейчас

порозбиває склети і били фугів,
які ще остали в місцевку.

Другого дня (10/11) рано виїхали ми
через м-ко Фрайлів до с. Сумшків.
Вечером довідаємся, що наші за-
нам м. Фланніцю. То дорожі захору-
вав тов. Станкевич та ще кількох
на поворотній тиф (resurrens)
Хвороба ця почала сильно поширю-
ватися у нашій армії. Ще зрине
бушуват племеттні тиф. Фрими-
ти були зіркані. Передовсім недостаток
хліба і злі харчі. Денно видавало м-
ше рверіку „Коліснакє“, який був
на половину з половиною. Зуна по біль-
шій частині фрасоликове і малень-
ка порція м'яса. Хліба з ягметю
життя а навіть кукурудзів. Через те

стрильці їм, що попало. Їм не до-
зрили овоці й огірки. Копали мало-
ду картоплю, варили ї їм безхліба
і несолену. Купити щонебудь в селі
було трудно. Хліба не було. А як був
у якого багатшого мужика, то
він не хотів продати. окрім цих
харків, не було нічого біля й доро-
го однострою. Деякі стрільці ходили
найже бої. При тих треба було
відбувати великі походи.

у сучасках був а сильно голодний.
Довго здержувався я, але турні не
стало вже терпачу. а заліз у мо-
роду картоплю, наконав ціле від-
ро і зварив над річкою. Хитро не
бачив. Отісля зів майже ціле ведро.
Дуже смакувала, хот несолені і не-

нащета. Я ляг і спочивав по такій
обіді. ~~На хваса Гюгу не залорубав.~~

Дня 12/III. Вийшли ми до с. Мокшів-
ки. Катерія заквамувала в фін-
барку. Гатська тиєжизя була впе-
зрама. Корда Катерія порозумі-
лася з сільською управою та взя-
ла собі по 4 до 6 кін тиєжизі. Ми
пожили в селі цінів і молотили.
Молотили цілу ніч і цілий день, бо
сподівалися відігду. у протязі трох
днів перемолотили і перевіями
млинком всю тиєжизю. Я молотив
головно з середкою Миколою / з Рундур /
підгірським способом. у Катерії бу-
ще середок Димитро з Рундур.

Звідси вийшли ми через Рикни-
цю до с. Великих Луторів. ~~у відстав~~

~~Путі в Норвегію, яких у наших околицях не стігав.~~

Дня 18го ^атм. зачали наши війська вяр-
ний ^азліжний узор - Козачен.

Ми війшли до с. Курави у Київ-
ської губернії. у Кураві моржа в ре-
бурі кунити хліба, кільки хто хо-
тів. Курявки нам в ре новий хліб
і продавали нашими стігильцями по
50 карб. бохонце. Путі познакомили
ми з "самогонкою". Це ріг горівки,
яку курявки сами вярять "гонять".
Через те вона і зветься самогонка.
А роблять її з житньої або тмишної
ної муки, дріждя і цукру. замість
цукру дають також паласу, омеяс,
міяс або корювее патока по росій-
сові. з цего мисавити роблять за-

кваску. як вона простоятъ три дні,
 мють її в т.зв. куб; підпалюють
 під ним огонь. Куб розпалюється а
 закваска починає кипіти і парува-
 ти. Пар переходить руфою через
 бочку з зминою водою а скроплюють
 ся у фляшку на „самогонку“. Грота
 відходять на бік.

У дворі знайшов я масу ріжних
 книжок порозкидуваних по кімнатах.
 Великий наєток а так парно про-
 падає у наших малокультурних
 людей. Ці книжки можна упоряд-
 кувати і взяти до шкільної або до
 бібліотеки. Поді булаби з них ве-
 лика користь. Зкода, що наші не
 зачались цією справою і не взяли
 ці книжки з собою або не вгада-

ми їх у добрі руки. а дубивеа довго
на ми книжки. Туті німецькі, фран-
цузькі і російські. а заправоу всі
якби наб де подити. а взяв ми
5 томів рос. письменника Шеллера-
Михайлова.

звідси ввійшли ми до с. Нико-
лаївки. це руська колонія. там жи-
вуть собі тут дуже гарно. хата
у кожного велика, на кілька кімнат.
у хаті миста і приємно. На одній землі
живуть українці і там, але неознако-
ве їх життя. там живуть краще,
бо вони більше культурні, більше
просвіщені, як наші мужики. у них
~~мав а сурроу тоноів богаио слірого~~
~~хліба і кава.~~

Дня 20/VII. ввійшли ми до Козятина.

По дорозі захала боліти мене трохи го-
лова. Я думав, що це тому, що я не спав
цілу ніч. Я лез на віз. Як прийшли ми до
Козатина, дістав я сильну горячку. Я ^{заховав} ~~себе~~
нас поклав мене в холодку під вогонь. Був
сартті, смачтій обід, але я вже не
їв його. Прикладітій лікар оглянув
мене і сказав віддати до лікарні.
Я захорював на поворотній тиф. Не ми-
нуло й мене, як багато інших то-
варшів. Приїждється попрощатися
з товаришами та йти на сино-
нок. Коби не на вікниі.

Мене і ще двох пушкарів висадили
на віз. Пронзаюся з Шмакєвичем,
що вже выздоровів, та з иними.
Рахунковіт дає мені харчевій майок
і каже, що в лікарні задуть мені гроші.

8. Підчас хороби.

Дас відвезти до І. Штінгала укр.
 Черв. Хреста в Козятині. "Недалеко від
 двірця забеси до "приймального" покою.
 замислюють. Один пушкар¹⁾ з с. Ланської-
 го-Шляхоцького в Товмачині не
 відновився нічого. Рухаються його,
 чи він не спить. Ні, дивиться, але
 говорить не може. А бачив його
 уночі, як він їв довго виварений
 яловичий і жинто з кітла - їв "каву".
 Опісля їв ще хліба і ляг на землю.
 Мене повели до "бачи". Зіркував. Ку-
 пам і немовляго пушкаря, але
 він не промовив ані слова. А знав
 про него і відновив на всі замки.
 Мене забеси до палати. (сам).
 Я ляг на ліжко. Тихо, спокійно.
 1) Сутрак забрало.

Де чути галорю і крику. Всього шесте,
всього порадок. Жена вже пороку і бруду.
Тоді мене лежать галицькі сніпливі і при-
дніпрянські козаки.

На дружині день (21/11) довідався я, що на-
ші війська за нами хвастив, одвернув вог-
нівея. Я лезу в сильній сорязці.

Мене перенесли до уминої сали. Кости
обляють сильно. Сестриця натирала
весь тіло, але то мало що помагало.
Я одвертався з боку на бік. Одної ноги не
(ревет) мислив я, кісько разів одергуюсь.
Нарисув 50 разів. Як лежав я вгоря-
чі, приходив до лікарни якийсь га-
лицький лікар - підполковник. Він
приказав відсилати мене хорих
за шість до лікарни III. Укр. сал. Корпуса
у Вінниці. Відсилано транспортом.

Дня 31/III. поїхав і я з трансформатором до
Винниці. То сімox днах наступила у ме.
не криза і я був вже трохи здоровіший.
Лас занакували до звичайного вагона.
Довго рекали ми, заки вгдїхали. у
ліжницї ерошми не дали, хог рахун-
ковтї з батерїї потїмав мене, що
гадуть. Перед везером прилетїли
нам вагон до якогось транспорту
і ми вїїтали до Винниці. Було нас
18. осіб. у Винниці ночували на двір-
цї. спали на камїнній підлозі. Ран-
нїми з санітарем до кримських
казарм. Ліжниця III. у. д. К. не прийала
нас, бо на вїїзнає до Києва, який
31/III. заїхав нами вїїська.

Ах! яка радісна вїїстка. синьо-
жовтї прапори повївають & у

Київ. Саломана увійшли до палатки
українських городів.

Нас передали до "Винницького Вій-
ськового штабу". Цей (я) штаб
замкнув дві вежки двоповерхові ка-
меню (з кортун). Одна з них була
вже переповнена хорями, а друга
приготовлялася для хорих.

Ми лежали три дні в "приміс-
ній" кімнаті, поки приготовано
"П. Корнуче". Тут було нах зле. Ми дома-
галися, щоб нас взяли до сая.

"Пощедити прохм. П. Корнуче ще
не вищезаний. По не ми ви река-
ете. На станції з около 1.000 хорих".
Відповдали нам.

Литаячи расотиси, довідався з,
що намі расотиси стіригущесе у

Київ з Добровольською Армією ген. Девікіна. Через прапори повстала між ними сварка а пізніше і боротьба. Удаючи нашими принаємсь Девікінці підступно розоружили деякі частини в Києві. Інші частини цими, перед переважаючими силами Девікінців, опустити Київ. Почалася нова війна.

Прогнали одного ворога, а шукі взявся другий. Обидва воки однакові. Шли один з них "перватий" а другий "творок-колюбовий."

Дня 6/їх. почалася у мене горячка. Це другий напад псичікенса-а. Підрас горячки запухла мені права частина носа. Лікар намастив мені якогось мастию. Мاستь погорнула і довго

сиділа на своїй ліжці. Мені певно
не признавби був ніхто з знайомих
& виглядав як тів-Мушин. Дня 18/12.
наступила криза. Підчас горячки
випадив я сам, хоч мав 40°С. На одній
нозі не вдалося. Полно. & вопрів.
Хочу вийти.

"Санитар!... Санитар!..." к.мочу.

Нема. Не чує... Стить... Втомився....

І встав... Пробую йти... Пройшов
три кроки від ліжка і перевернувся
взад. Від стукоту збудився сані-
тар, підняв мене і дав ведро....

Хорі йойкаються і буркотять
щось у сні. Недалеко від мене сиділи
якись козак з Київщини. Все гово-
рили. І в сні говорив.

"Демят... ой... ой... ходи сюди...."

Не ідею...? х-х-х..... стени!... Чуєш?

Ой мамо моя..... ой... рідна моя, ой
мамо, мамо, ма-а-амо! Нема-а-а!.....

Ой... ой... ой!" - сховився з ліжка.

"Ой серце мекі тосє вирізав!...
Бавті!"... Тобі на коритар.

збудилися санітарі, зловили його
і завели до ліжка. Легво успокоївсь.

"Ой... мамо губ... ой... .. ду-
мєя.... Гетіюра.... Дєтїкїт.....
Бюльєр... Іде, іде... Дєтїкїт!"

Сховився знову. Ли успокоїм його.

"Мамо моя..... нащо ти мене
породила? ... х-х-х-х-х... Маму.....

Маморку мій рідкий.... добре, що
ти прийшов... а зараз... Чекай!"

Тобі арка схожі і твоя внаб.

Кричуть. Приблиз санітарі.

Ведуть його. Пугаються.

„ Ні... ні!... Я не піду з вами... ”

(Гучиній) Гучиніть, гучиніть!...

До мене білітко приїхав... текає...

Гучиніть, „... гучині-і-і-іть!“, кри-
чить на все горло. Він хорував
на язичистій мисі.

Ось хлопився який хориї. Ще
день. Хориї вхотів ведро з м'я-
сокими відходами та гайда біла-
ти за санітарями. Обливає всіх.
Деякі хориї втикають з ліжок. Тар-
ко-хориї кричать. Санітарі ловлять
його а він їх обливає. Легко здо-
били і відібрали ведро, зв'язали
і положили на ліжко. Він сильний
мimo того, що має більше як
40°C. гарячки.

На ліво від мене лежав самийкий стри-
лець. Він був уже здоровий. На те вийв
здоровля шатувати. Тимов до, лавки - *кравчесь*
~~і стелю~~ і накуштув срушок. Поповів
добре і шамбев злиної / немисної / води.
На другий день дістав дезинтерію
що хвилини бівав. Ніком не мав сикою.
А все через неогиторорквітв. Всі скар-
жилися на него, бо він зажершував
воздух. Ажтисі забрали його до иншої
ліжниси. Не знаю, чи выздоровів.

А не їв оборів. здержувався і не
мав грошия. Це може було и добре,
що не було защо кутити.

Диний стрілець, що лежав *visa*
vis на право поповів сирого сала, см-
бок і тв менажки шра. Думица
сестра, ситара Росієнка, і хотица ві-

діоранті у него сир. Та він вхопив
 обома руками за неважку і не дав.
 Кричав і налятив сестру.

"Він не хоче віддати сир, а по-
 бачите, що він завтра вире."

сповнилася слова сестри. Дорана
 стрілець скочав.

"Пачите", сказала неї сестра.

І добре йому роговила. стірається
 ся, щоб з вами не сталося те
 саме, що з цим невіником.

Невіника взяв до трунарні. з
 цікавими заглянув і а до трунарні.

Товно трунів. вони попри дрого,
 як огледці. і бачив околом 10. сиріжидь.

Вечером складують їх навіз, як сно-
 ми і везуть до стільної ями. Жема
 кошу конати для кожного окрему.

Ніхто не заплаче, ніхто й не скривиться.

Немає ані свещеника, ані пудикки.

Ані сам гробар. Для него все свійсь
душе. Він вже їх тисячі поховав.

То горалися хорував і три тижні
на жолудок. І хоривав ріжні порошки,
але вони нічого не помагали. Нікар-
ка Московка порадила мені, щоб я
поситив. І поситив два дні і так
способом виличився.

І лежав на перших поверсі. Та її
поверсі лежати в соломі ще не при-
няли сирітьці. Між ними жайшов
і тов. Берука, при Тамбову і Кірова
ицих. Берук як день так ніг - сів.
Кои я пришов до него, що все за-
став, що він хронів. І не міг так
спати. Вдень чинив товари Шет-

гера Михайлова.

Богато стрілюців насерво в цих
штаттахі. Хор лікарі і сарітарі до
~~сидат~~ догрядом, але лікарств не +
було. Хари були добрі. Вони дішлись
на „слабих“ і „обіццях“ „слабих“ ді-
ставали білий хліб, молоко і по двох
аєць на стизаннє, а щотату зупу
і кохпоти на обід. Вечером зупа.

„Обіццях“ дішавали горній хліб
і чай. На обід сущий і масний
борщ з мясом та (сорт) щотатна каша.
Вечером сущий зупа з скарками.

У цих штаттахі була тільки русія,
але не горівнував віт козмітсько-
му. Суржєв була мословська, а морє
московцями українцями. Сарітарки
були нісєві. Їх звали „сидьками“.

я вже трохи вугорів і хонів бі-
гійти до багетії.

"Не ідіть ще" - говорив мені Оршко
Микола, що лежав на право біг мене.

"Не ідіть ще трохи. Не кваптеся.
Вас ніщо ще не виганяє."

На мені вже навкучило лежати.

я пішов до казісі, яка призначала ме-
ні 5 тисрків вігурськи.

Дня 14/8. опустив я шматок і пішов
з іншими хорими до Товитового
Фітескового Ларанька. Тут сиділи
я тов. Іудика Іександра, з Коломиї,
щити і багато інших галичан.

Звідси відшлях, кудя хто хотів.

Придктряччі з подільської губернії
подіали до дому. я не мав нікого зна-

1/ з ч. Гальшон Фротман, одес. пов., Херс. губ.

Колоде, щоб з них міг поїхати.

Кудожь самірати поїдуть?.....

Пов. Дудук і ще кількох хочуть іхати до дому. Алеж у самірати такі люди, які не пускають до дому.

"І чому дістаються до дому? каже пов. Дудук.

"Похваби і я до дому, якби так нав сроді, нав мене убрание і якби дорога була вільна від во-рогів. якби.... Попробуємо про-йти в дома і відносивши. Але що з них думок." Радаби дума, дума до раю, та гріхи не пускають."

Таке і має. І не хочу, щоб такі люди з'являлися над мною. І ніби за-хорувати і вмерти по дорозі.. Що мною замікується?.. Не поїду!"

і працюючись до своєї рашки і во-
їхав до Хозятинця, де нав буніи III. Кор-
нуса. Замість тудишнього записов і
тут І. У. З. К. у команді довідався, що
III. У. З. К. сіюго у Київці.

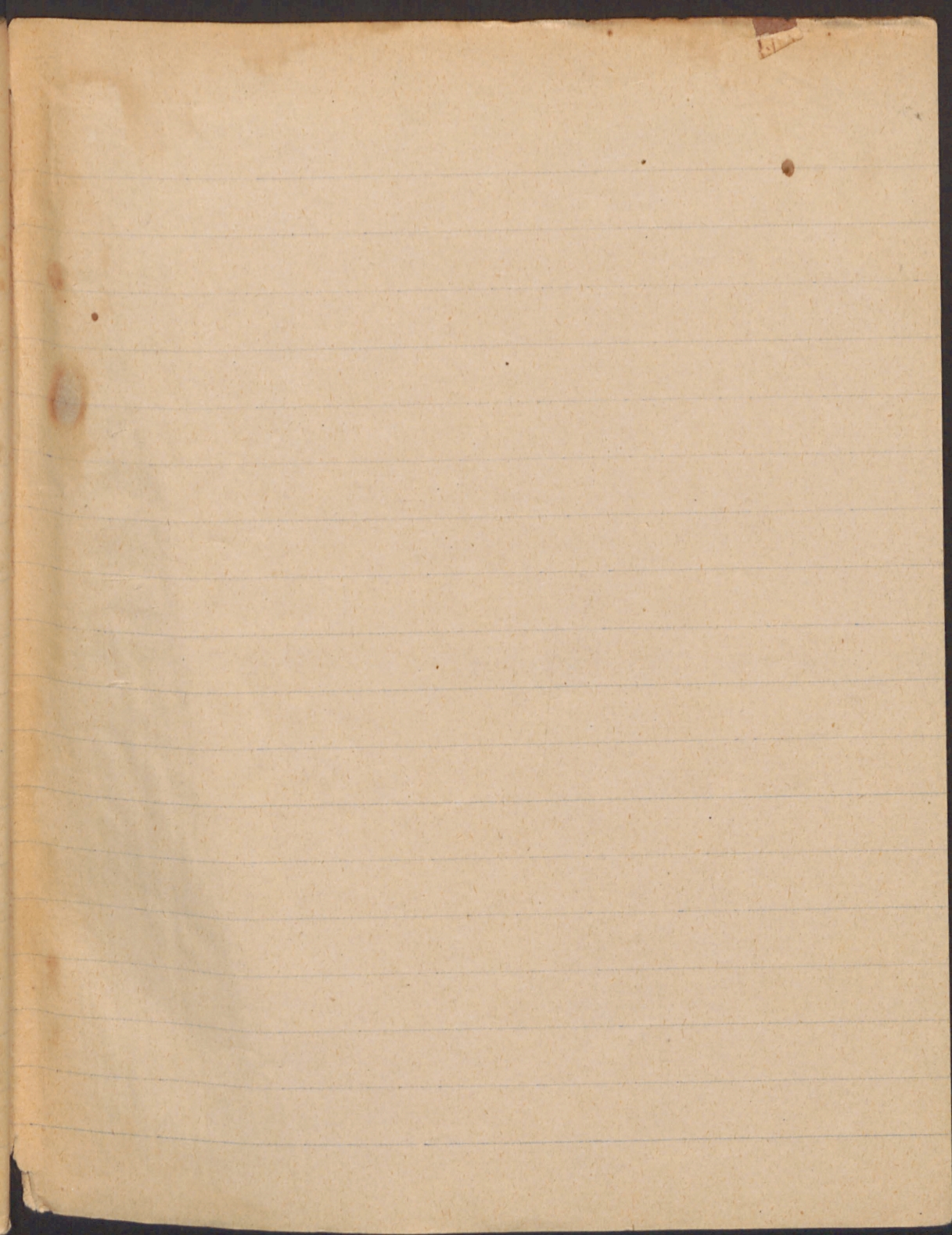
Зимний день рекав я на пошта
і ходив по двірці. Тут стрінув тов.
Іванука Євгена, з Хозятинці. Він
був під рижинського окупацією. Як
нам прийшли Польки, він виї-
хав на Україну. Попер нас суну
при телеграфі. Гідно живе.

Другого дня виїхав я до м. Попре-
білице. То дорозі стрінув я на одній
станції батарею пор. Процева. Я хо-
тів ввійти до цієї батареї, але
оні не зпустили мене. І був я ще хо-
рши а був. Мельник сказав приїди-

мити мене до послуги. Я на це не
згодився і відійшов, хоті пушкари
і краєви привитали мене жадо
і просили, щоби я остав. Я мав
відшукати і хотів ще трохи відшукати
наші в батерії.

з Богородица не курсував далше
потами, а пішов з пущи. Там вогото
до Пискава. На віт по дорозі знову
захорубав. Я ледво забів його до
ліжницьї в. равської бригади. Я ті
мав далше. Не сподівався, що не.
задовго також захоружу. Я ледво
ліз від села до села. Денно робив
я найбільше 10 верст. Більше не го,
дег був іти, бо ноги боліли шма.
То дорозі замінав книжка за молоко,
бо не міг нести

###

Ван Трокович.

Спомени з укр.-рос. вичку

III

22|53|25|3

Колония 29/II. 1923

3500 Ам. у, "Нап. Зани"

На четвертий день зголосився я в
III. у. с. К. в Мунівці. Мене визнали до II.
колонійської бригади. Я нішов до села
Понівки і вернув з Мунівця, але не
застав бригади.

Я змерз і порав зрочати. Знову го-
рячка. Товаришній тиш, завернув тре-
тий раз [20/8]. Як же ітище було
шита в банієрі або в VI. фав. бригад?

Другого дня вернув II. колон. брига.
назад до Понівки. Зне хорів зголосив
ся я [21/8] у команді бригади. На обвз-
тінки перекочував і виїхав [22/8] до
м-ка Лінців. Мене шити. Дня мене
хорого не було на волах місяця. Я ніш-
ки не міг іти. Знову нарікав я сам
на себе, що не лежав ще у шитайі,
а поклавився на фронті.

Хзайт, у якого я лежав, пішов до "суда"
російсь" і висунув підводу. Фірою
поїхав я в напрямі Вінниці. Заки
перейшов я 30 верст до с. Олександрівки,
то більше як 300 разів закололо.

Фіра трясє, а мене все колєло. Я
кричав не раз у возі як та бурога,
що везуть її на ярмарок. Та вже
нехай колєть, коби ми скорше
до Вінниці дійшли. В Олександрівці за-
тримав хзайт коні і дав їм попо-
їсти. Я зайшов до хати засрітись.
Він закіс за мною поїїти а сам вер-
нув до дому. Ще на дорозі говорив він,
що коні не можуть дальше їхати.
А до Вінниці ще 20 верст. Я не міг
їого здержати силою. Якби був знав,
що він мене покине, то не злізби був

з воза. Тропало.

Я зайшов до хати, де була жінка і семеро дітей. Хатина мала, бідна. Ця жінка почала сваритися, що в неї немає місця для хорого. У селі стояла придніпрянська хатина. Два чоловіки Голтавці завели мене до якогось діда і положили на ліжко. У хаті не було нікого. Діді баба вояком оураки.

Вечером прийшла баба, загала сваритися з Голтавцями і зізнала мене на земю. Вистя, що соломки багато настелила. Голтавці обіцяли, що поштератуться о підвозу.

На другий день вечером (24/8?) горячка у мене сильно піднялася. Такої горячки не мав я у літній. Тільки було 41°C . Я був смертельно хорий і не спав

176-
дівався до речокати рана. горька намша
мене сильно. а ледво дихав.

Ох Боже! Як чаль вмираю!

"Чару а тут" думаю собі, і ніхто не
буде знати, де я пожився. Пронав, май
годі! А чего я найліше боюся, що виру
без вісти. Не довідаються родичі, не
довідаються рідні і знакомі. Хоби ули-
ниці! Пан є товариші... Вони скажа-
мби камсь у доле. А тепер.....?

Пронав!....."

"Хозаїт, хозаїт...." кшурю

"А що таке?"

"Ви гра... грамотний?"

"Ді! Але тут салдай є грамотний"

"за... за кшурте його... сюди!"

Примов Патавесець.

"а... а... а зерез... урру! Ах... Пшшшшш."

"Що писати?"

"Ой, ой... а ска-жу... Ти... тишій..."

а... ох... називаюся... Зван... тише?"

"Тину, кажиш ми далше!"

"З... іван... тро... конь... з Рунсур... ти...
миш... по... віт... Тере... ніж... Мій

ба... батько Ва... сим... Та... чешиний
до родичів..., як я вчу... чуше?...

ох!... боїть... А мене... гарно... похо-
вайте... у себе... на звіттарі.....

Та... тишій..., що я... замканим....

Та... на хресті... на... тишій, як я на..
зиваюся... чуше?"

"чуше. Напишемо. Але ти ще не
виреш."

"Лі...! Лі...! Та... тишій... а... а... вчу..."

і замовк. Не міг більше говорити.

"Ох Боже" - думаю собі, як жаль учи-

рати... сам... самітний...! Ході між своїми... Ході у Європі з ворогом!.. Хайби впер... Але так?... Ох Троже!... І зараз удиру... Троже просиш некі сріхи пої.....!"

І левові шоківно. Не дихав. Недав поспадного віддику... Дубився в стіно... Наді мном стоям і смутно глядім дід і баба та два Толтавісі, які туні квартирували. Жаль їм біло мене молодого. Їм жаль, а некі ще більший....

Так пролежав я більше, як 5 хвилин.

"Води!... Води!..." - крикнув я раптом.

Баба надрала в котловок води і напилася платок. Я покушав води. Баба приложила платок до губи. Віт висох моментально.

"Ще... ще... морить!" - крикнув я.

Баба почула і приложувала. Кемі
стало трохи легше. Вину ніч мо-
чив і що хвилини платок і при-
кладав до голови.

Баба доглядала мене. Принесла
з села парохе, свого не мала і сук-
ла оцютки. Що рана вувався а
і не дав підводи. Але не дармо. До-
перва рейвертіого дня діждався.
Підвіг не було, бо вони возили мо-
близовних до Винниці

Дня 26/ї. відвезли мене до Винниці.
знову віз трясє... знову колеть в боці...
Зрє вечером заїхали до Винниці. Хо-
зятя крутився зі мною від літмиці
до літмиці. І мало що бачив. Вкінці
завіз мене хозятя до одної літмиці
і завіз до середини. Кількох сирілоць

положили мене на лірko. Я заснув.

Я пробудився рано, то довідався, що я знаходжуся у „Запасній Лічниці“ Е.Т. (відділ внутрішніх недуг). Це гамецька лічниця. Рота післана ся у Кривських Казармах, недалеко „Винницько Військового Штабу“.

Порядкою по кімнаті. Порядку нема ніякого. Підлога келиштя. Навіть незащита. Зсуду сміття. Лірка деревляні а на них трошки дрівкої соломи. Хордні спав у тім, в тім прихов. Через те намоклися маса воши. Вони лазили навіть по підлозі. Гнобарок не було. Хордні шовав коло себе на підлогу. Слина, болюто і солома мішались разом. у кімнатах пахував чуюди сміття.

у кімнаті зими. І длі пері, але
в жадній не топиться. Хорі вкрива-
ють своїми плащами. Та це не пома-
єєз. Талейсь ліжка, як наїдуть де по-
форні. одної ної видив хітсь вікно. Фі-
тер навязь повно свігу. Медво ви-
держали до рача. І вкривався двома
зками і плащем та шма шмо шмо
було зими.

Леру. Не леру, караюся з обку на
бів по 100 разів на нир. А нир така добра
з кудів тере вкре на терні вог леран-
на. Так марко шайми. А сидіти не
можу. Мушу лерати.

Напротім себе лерав і ків Комильов
з сонова і одит стрілець з Менаровець.
Комильову вкрам шодні. Фіт вкре
суб вуддировів. зів длі порції мяса, на-

тисся воги і знову захворював. Так
повторалося у него кілька разів.

Мене перенесли до ишої кімнати.
і лікар ~~і~~ у горячи. На иво вг мене
лежав стр. Троконів Алекса з Рунтур.
Три дні не знали ми один за другим,
хоч говорили між собою. Але сани-
тет запригнітив, що поруч себе
лежать двох Троконових. Така
способи ми пізналися.

і перейшов знову на старе міс-
це. Одної ної ослаб і млято. закинув
санітета. Тодав мене. Феде. і внаб. за-
убив одиє поревик. Положили в двох
на ліжку. і впрів. Насійушила вріза (29/8.)

одному стрільцелі записав лікар.
поручник вержон "Тва. До раче ввер.
ік вивести його стрілиці кинувся

сейчас на лірку, розібраш і шамми.

Купаєш у вантах але шакки
в тій зупині кінчаші, де шам.
Томин вбираєш в те саме корте
бля. Шорж така купилъ варити?

захорував лікар і сирієвсі - са:
кітєрті. Кори шимшеє без отіки.

Дня 7/II завернула лети геввертши
раз горячка. Гаревала пашь днів.

Тугас ного побуду в ліжнєзі
заїши варті зїни. Соловнєзі
Отіамєт Генрюра відступив з остат-
ками своєї армії до Кавячєє позів-
ського. Тїмша ^{уєа/} расид розїмлає
до дому. Тоєки зачєм 16/II на його
просьбу Кавячєє.

Гамцєєка армієє заклоєєєєє
військовий договір з Дєтїкїтєєє, єєєєє

Н. К. Ч. С. А. 19/11. ¹⁸⁴райспікувала.

Вознімися два орати. Тими до
ворога. Два вороги позимися їх
хатою, і причаги їх в конічне.

Та дальше воювати було немор-
ливо. Около 25 тисяч салугат ле-
жало по ліжках. А ківко вре
паперо? Ні, що вигдоровим, або
кудои удержамися здорові, не нам
однострою, не нам обуви. Треба
було райувати все і ці осітки.
Тими віднорати до ворога, щоб
набрати свіжих сил до боротьби
з ними самими. Трохи погодиймися
не можуть. Ніком!

і вийав уре з ліжка і проходжу-
вався. Тепер ми сім, а що не
ма що. Карти були погані. Давам

185-

на дуети. Ек ми вре я вийти на
двор, то ишов до кухні. Тут ді-
ставав бильму пористо, якого ми
заснокоіти свій содог. Тут
спринув я і Терука, який сидів
ще у "Вит. Війск. Мн."

До ирнши зайшов одного разу
бул. Лакнок. Він вичнайшов мене
і сказав, що в кримських казар-
мах стоїть бамісрѣ пор. содобен-
ца Курма. Ек довідается я про цю
бамісрѣю, то не хотів довиле си-
дити в ирнши. Я вичвідав ба-
мерію. Засіав тут одн. дес. Зай-
чука Василь. ~~одн. дес. захорував не-
тиср і є менер у ирнши сі сум-
мединах.~~ Трпійник здоровий, але
перейшов до ирншї бамісрѣю.

-186-

"Ходить до нас до баіерці" каже хор. хорачий. "У нас мозги мало."

А вимсався з ліжми і зголосив ся 24/ХІ. в ІІ. коломийській баі. В. Серм. Тока. А не пішов до своі баіерці соі. Габюка, бо вона була далеко. До неї треба було іти з Оверав. А деж з годен? Ще захорую знову і виру на дорожі. Не треба.

У баіерці прикам мене дуже рано. Мою заопікувався тов. зайчук Пасиль; сакімені Михайлюк з Ружівр. А був ще слабосилій. А шав з зайчуком в касарні. Тут шала вся по-слуга і хори. Колокчи шале у сійайні. Хорих було багато. Шили оні кувався з посватою Михайлюк.

гарматній Толк нав стариницького

харивто. Ако озгоритого принам мене
до цієї харивти.

(гн. Іс.) Я добігаюся і жарука, що
недалеко влітисси з погхор. Тилоруб.
ка. Ми нічим оба і вгдигама
його. Мерев у соранси. Вмлядав спрашко.

Незадово закорубав жарук, са-
внметі Михайлюк, ст. 8) при. Сметанюк
| Бровей | з Теренірина і богащо и інших.
Пор. Годованець приказав здоровим
перекестися до сїайкі. Ма я осидав
дальше коло хорих. Передїими оні
кувансе воки мною, а тепер я ни-
ми. Ма вкнці мусів перекестися
до сїайкі. Муді буми коні, курна і сма-
ли пущкарі. у двох кнцах горіли
кевгасаямі воки. Ма мило того
було змико, хоч не так, як у літисси.

У сій війні було повно диму. Кушкарі хорували і тит. Вони домагалися ек-найшкорошого виїзду на село. Ний-те в касерті було неможливе.

Вночі болотю і сирію. Товкола шпителі. Нашу батарею оглядали екісь дедікінські старшини.

Хорих, а порк ним і зайчука, забрали до ліжничі. зайчук мав шив неві свій повний наплегник і російську шабю. Як захорував Михайлок, то хорими опікувався иншим сестіей Валюло(?). Та цей не доав так про них, як Михайлок.

Недалеко була і бай. пор. Крочева. Я не пішов до неї, бо екось не мав охоти. ~~Як не було тов. однокласник~~

9. На розпутьті.

Відзначився від'їзду. Ми виїхали
дня 4/ХІІ. до с. Варшиси, Київської губернії.

"Куда вы так едете?" - питає один
другого "В який цілі?"

Ніхто не знав. Та це байдикує. Ми вже
звикли до цього. Добре, що вирвався
з кримських казармів.

з Варшиси переїїшов пор. Годованець
Кирило до Н. К. Ч. С. А. Команду аймерії
остав лейт. Мельничук Александр. При
відході нав пор. Годованець прощаль-
ну промову. Після подав кождому
руку і від'їїшов. ✓

Ми виїхали балотом до п-ка Гікова
селяни оповідали, що в нагомисіні
1918 р. [?] винищили туди польських
леїонів.

1892

↓ Оце тиї посидкиї раз здеицься
Вас оару. Я буду сїарайсья вернуїи
до Вас. Якую підїаршкю і пїшка
рєи за сирєбу і прощє Вас не робїиць
дурнїиць. Тиї не ходїиць о мєнє, але о добро
засальнє, о добро нашой рїдкїи нечєки -
україи, за яку ми вжє цїиї рік сїра
даємо, єрєв промвєаємо; не мєрємо нї
кого доловєаєиць. Думаю і вїрю, що,
єк Ви бєи вїрїи і любїи мєнє, то так
самє будєиць любїиць і підмєаєиць
м. кєїєра."

↓ "Не зурїицься хлєиць. Пї Пїмаїицьє
вїи "сїра", єк передїиць. Повернєно
вїи до "галїицьи" - додєв при вїдходїи

В околиці Рівниці повбився пов-
станий отаман Шенель. Ага нава-
дає на Денкишів. Наших не зачінає.

Дня 11/ХІІ погав переходити повстан-
ній загін от. Пютютика. Вони ішли
на Хамнівку, звідки мали удаватися
перейти на Гайтавицкю. з нашої
Сторони забрали вони 12. коней
чоті. Мельничук дізнав їх і жалувався
за насильство. Оті. Пютютик звернув
5. коней, а 7. (нір) таки заміривав. Цей
поступок повстанців викликав
розгаравання і неохоту у деяких
цикарів.

"Аоти у нас все позабравши, а
ми шиммоє без ніого. Кудя ми
тепер ірлячмо. Чи не ліше пе-
рейти до Пютютика або до долу?"

-191-

Я усилюював їх та радив держатися свої частини

Того дня (11/ХІІ) вийшли ми до Ернола. | ЕНО
Ерноль це польське село над Гурган. | ЕНО
Є туди фабрика сорівки. Директор
і всі робітники Польки. Жили вони
комсом дуже сарно. Менер відчували
ся у них брак хліба, бо мурики не
хотять їм продавати. Хоби так
всі мурики поступали, то ми
роздумали скоро Польків з України
і заквантував у вдови Добрян-
ської. Вона жила з сестрою і двома
дочками. Мала також трох неона-
тих синів. Мешкала в гарній бу-
динок з трома кімнатями і кухнею.
Ціла родина відносилася до мене при-
хильно. Часто запрошували мене

192-

на обід і вечеру. Я мешкав в окре-
мій кімнаті з трома кошовцями
свого пушки. з послуги був ми
я-кошардаст без людий. А повично
бути ще місцях.

у їхній відносавя пороху. Я все ^{яно}
вигривався коло пері і рийав поль-
ські повісті. Дискутував не раз
з сестрою Добрянською і низав, що
вона занека шовітійська. захища-
ла односторонно в польській історії,
вихваляла все польське, а кехту-
вала українське. Мише до замиган
відносилась пороху з ~~фесієкитом~~ ^{новардо}.
Тарікала на шувів та придмірля-
свий уряд, який на її думку не вий
керувати державою. Я не міг
всього того слухати ^{Бачуше} ~~Бачуше~~ і мір

-193-

нами приходила через до оційних
суперерок. Ми ~~вже~~ ^{дуже} ~~сварилися~~ ^{засиді}, як
говорили про укр.-польські віднос-
ини.

На загал Польки були невдоволені
з нашої естими та кетерисемво
передом всі приходу польського вій-
ська, яке мало зробити порядок.
Молодий Добжанський побігав
перше все про подвиги наступую-
чих польських військ.

Одного разу приїс Добжанський
„Свободное слово“ з 19/ХІІ. 1919. Між ин-
шим було там, що Атяма пере-
дала ст. Галишчу на 25. літ Полькам.

„Телая жи вєдзисіє Полакамі“
каже некі сестра Добжанської.

„Ні!“ - крикнув а „Полкаам не

Будемо ніколи! українцями були й
ними останемо!... А поляки не будуть
панувати в Галичині!"

"Ви остаете далше україн-
цями, ми під польським паню-
ванням" - говорила Добжанська.

Сестра Добжанської опущила
ніс і не відповіла нічого. Мій про-
тест вразив її.

Якщо у багетері сталася цікава
новина. Гет. Кельмижук месав двох
вістунів і 4. фіри мікати цукор за
овес. Вони поїхали в село. Два вістун-
и йшли нах переді, а фіри їхали
з задю. Коло ісе сторіччя іх дядьки
в кожухах. Ранішо вибрала зног
кожухів коронки приймати крию
і крикати: "Руки в верх!". Наші не

мали вже часу боронитися і поді-
далися. Бандити забрали все і хо-
тіли наших розстріляти. Але
мушкетери випросилися в них і ка-
зали, що не вернуть вже до ба-
тєри але підуть ~~прямо~~ до дому.
Бандити відпустили їх. Потім
прийшли ~~сейчас~~ ^{загад} до батєри і по-
відомили командувача. Як довідався
про це гені. Мельничук то сів на коня
і з бун. Махновом і 20-ма (?) вояками
тими кошованими пішов за бан-
дитами. Пішов їх у лісі. Вони розпо-
жили вогонь і гриміли. Вони дали
салову і засміювали на бандитів
Вони остяпали все і повшикали
в яри. Геніар забрав все нещико-
джене. Бандити спалили мли гра-

біжжю. Проти остатків своїх коронки
кріси й амуницію.

Дня 23/III. саме поред польським
Різвом вбрався ми від Валків.
Почути в с. Дашківцях і місцях
прибули ми на третій день до
Граїлова і зайшли до цукроварні.
Тут прилучено до нас II/VІ. золотівську
батерію. з більшевницького фронту
приїхала III/VІ. каюшійська батерія
пор. Процева (давня IV. бат. савблиць).
До цієї прилучено I/VІ. золотівську бат.
Тоді з бат. пор. Процева похоруба-
ли. інші лежать тепер. Тул. Грабь-
вський полк. його бранці хормі.
сї. дес. Михайлок середі (з IV/VІ. бат.) не
вернув ще з ліжми. Все виглядає,
як ходять труни.

-197-

Ніжє пушкарями і підсиєрними:
нами ширилася зевіра. Деєкі абітну-
вали, щоби кидати все і втіка-
ти до дому, бо наше роє скінчалася.

Дня 2/ї. 1960 р. виїхали ми до с.
Іванківців, а відтак до с. Монастир-
ців. В Іванківцях приділено мені (3/ї)
трох запасних коней. Могий було
мало. Через те одчорігаві а найбільш
старшими мали коні під своїм
доглядом.

у Монастирцях кватиркував я з пум.
Проконюком. одної ноги забрав він
свої коні, ^{а в мене} ~~ноз~~ (сідо, срібний ніж,
бриньву, ховьви і шкіру на чоботях
~~та~~ дезертиривав. Зі всі річи
були власниво немої, ми одт.
дес. заєчка і пум. Шіммермана/бриньва/.

Твої ноги здедертизували такою:
бул. Веринчук, підхор. Сура, сн. дес.
Ожиско, Віай. саврок і богамо и н.
ших пуникарів. Зсі вихам поєви-
сироти на конях. Вони поїхали в на-
прямі зоруча, щоби там прода-
ти коні і з гримми перейти
зоруч та просити прощення
у ворогів. Людина сильна харак-
тера і духом не зробить того
ніком. Правда, ми були на роз-
путті. Іхам, але не знали куди.
Не знали ми, що нас чекає. Та не
хай буде, що хоче, а в сурійі все
таки інше. Перікаш на Дені-
кіна..... А хто з ним симпатизував?
Та інше були, не то з Денікіном,
але навіть з Кортом, ми не

- 199 -

з Полькою. Ніше буйи вісним бороз
жести українським сиринцев,
ніж польським рабом. Тут є ще
якась надія. А там? ... Неволя...
А! ... До неволи не піду!

Не було вбачити тоді. Тому
рей. Мельничук попродав мурен-
кам з Лопатинцем замасові коні.
За ці гроші / цілими гриними ви-
тратено приккером платню за
цими з місяці, як був я по літні-
чях, не дістав я ані шага. Це так
і пропало. У бачити дам ми
за час від 24/хі. 1919.

Не селіи святий Вері / б/ї. / виїха-
ли ми до а-ка Штикова. Кої коні
продати на літнійці. Точер дам
некі ціми від з цукром. У бачити

рїї було около 30 миль у ширину. Ми
приїхали пізно. У деяких хатах
вже вечеряли. Мої коні були нековані,
ні, тому я приїхав поспішній. Всі
кватирі довкола паркуляцу були.
Вже закаті і добро таявсь з кін-
ми, заки приміснїв їх у шовні
далеко від паркуляцу. І був змій.

"Люди вже вечеряють, а я їм
гаюся з кінми. І в мене в домі тє-
кож вже вечеряють, а хлопці і дів-
чатка коледують під вікном, а я
шукаю приміщення для конї.

(Для себе давно знайшов би). Перед тим
я цього не робив, а тепер маю
бабу конї." Командант пухки і
"франканомер-триняк" рівночасно."
Ходячі, у якого я завітиму рубав.

не вернув ще на часий з містова. Хо-
 зайка хора. Незадовго сів я з хозяйкою і
 його синком до вечері. Я вивив при гор-
 ки „самогонки“ та усмоковіся. Забув всю
 біду. Вечера була сарна. То вечері ко-
 ладубав я і був веселий. Ми не було
 з ким бавитися. У баїмеріі говорено,
 що будемо шлюти три дні. Єфрез
 те я не ішов на паркляв і дру-
 гого дня по кабу, але пошідав у хо-
 зайка. Хожі рівноок.

около 11 год. прийшла якась жінка
 з вечерю і повідатила мене, що на-
 ші вибираються. Я нішов сейчас до
 поштов пущок, але не засів укре
 нікого. Матеря відікала. Забрали і
 мій віз з цукром. Я вернув на ква-
 тирю і погав виспрашивши в до-

202-

рогу. Я поре зуби святикував далше
але говорили мурки, що большеви-
ки недалеко і поруть бійні верс-
рою у Шмикові. Я не хотів понасти
у большевицькі руки, тому поїхав.
Але вернувся знову. Недобре іхати.
Я сів на одного коня а свою торкатуру
(австр. тележку) і зачуків наплек-
ник полорив на другого. у наплек-
нику було багато книжок, тому
він переважував. Я вернув до хазяї-
на і шмив усі книжки. Наві було
шмайш. Я взяв адрес' хазяїна і про-
сив його, щобі задержав мені три
томн „Europaische Geschichte“ і один
том „Illustrirte Altgeschichte“. Хазяї
сховав у екрані та обіцяв, що затримає.

1) Шленберко Яків, м. Шмиків, пов. Брацлав,
губ. Подільська.

„Чого ви їдете? Продайте коні
а самі мешайтеся у нас“ каже хазяїн.

Але я не лишився. Поджав шукати
своїх. Наместник зривно вартує-
ся з торгівцями. Пиймаю, чи не ба-
чув хто куди поїхала байсерія.
Не знають. Один жид справив мене
до с. Юрківки. Я їхав цілий день, але
байсерія не діяла. Поїхала иншою
дорогою, до кавитів сліду не було.

В Юрківці знайшов я Вартову
сотню Коша у.с.с. знайшов кваліфіка-
цій. Мужики косядують під вікна-
ми. При них дзвонять.

„Ох горе, як серно, як рудово. Ніч
ясна, тиха. Півня мовить з молод-
дих грудий і губиться у далеких
стінах України. А як так вдома?“

Другого дня [8/1] вишикував я про
вою батарею, але ніхто нічого не
знав. Я рішився остати у Ферито-
вії сотні. старих учесців з 19/4.р.
у Коші мало. Тепер з богами (ст)
новобранців і стрільців з інших
частин. Тут зглядом одностроїв
то у.с.с. стоїли інші, але що до
харків, то крім, як батарея. у ба-
терії все було м'ясо і пшоняна
каша на «цущинах». у Коші у.с.с.
була сорогова або расоляна зупа
а м'яса що другий день не було.
у батареї їв я старшинський харч,
а шурт стрілецький. Я рахував
тікніше, що не пущився з ніким
в дальшу вандрівку на полудень
Тубби зайшов свою або екурь ин-

му байерцю. у моїй байерці ще можуть
звараїти мене дезертиром.

Дня 9/ї виїхав Київ ч.с.с. до с. Ні-
нашева. & погував турі у холодній
новій сироду жидівській хаті. Зі-
мною став ще ширій фронт, що го-
ворив до себе цілу ніч. Ми став
ода на підлозі, бо ліжок не було.
Рано зістав & шельку порявку. Це 5.
присипун новоропного тифа. &
перейшов сейчас на иншу ква-
тиру до бідного хазяїна.

Гудури хорили не міг & дбайти
про коні. Одн. ш. стр. Олійник писав
у канцелярії протокол, а цей. Ого-
новський заїрав коні до обозу Дома ч.с.с.

& пролежав пори дві у шловій
сорящі. Мені захотілося молока, а

входила не було. Це перший бідний
хазяїн, якого я ситрикув. Окрім малень-
кої хатини, кавальчиків поля і ку-
ти дитини не мав він нічого. Все
мусьв курити. Я дав хазяїнові сріб-
ну шкву. Він продав її за 50 карб.
і купив неві за ті гроші бунимь-
ку / сріляшкву / молоко.

Дня 15/5. Вийшли ми до с. Делювкы.

Треба йти ніхотюю та ще і криса
кестт. Я квартирував з ш. дее. Ва-
стотинни, з сїаниславова?/. Курьки
цего села розіорали ~~всї~~ будинки
на срільварку. Економна Палка вше-
нам в комірае.

звідси вийшли ми через н.ко Горо-
стявесь (14/5) до с. Делювкы. звідси в
вспирамсь друго дня до с. Палавкы.

"Ви їдете до Калатівки? Як зна-
ти, чи буде вам добре в тій селі.
У Калатівці дуже погані люди. Вони
були денікорівців і більшовиків
а Дерікінівців цілий полк загнали
в сніг." - оповідали нам мужики.

"Не журіться. з нами будуть
вони добрі. Ми потрафимо їх при-
єднати."

На другій святій Вечір заїха-
ли ми до Калатівки. Я закваширу-
вав з сні-дес. Васютиним в Івана
Місного, найбільше освітеного
мужика в селі. Він оповідав, що
був прапорщиком при російських
літаках. Вечером бавилося порядю
і тими самогону. Якийсь пантій
парубок хващався, що вони мають

А богато крісів і скоросіріів та
нас не б'ється.

злученні подорожю, заснув
я твердо. Над раною прокинувся і
вчув стрілянину. Я вийшов на двір.
Люди свиснули.

"Що це?" питаю хазяїна.

"Нічого. Палайте шати. Не
журіться. Це наші Бордас справляють!"

То святах відікала хазяїнка з дво-
миною в саваринівку до батька
в есстину. Ван отіав з її братом
Торисом. Торик здіювий і цікавий
хлопець. Скитав і кл. біат. в Тросидан-
ці. Я давав йому шматки україн-
ські книжки та вив його укр. писень.
Він читав і співав радо.

Наші стрілоці познайомилися добре

з мужиками та піяками з ними
були найкше у кождій третій хаті
є куб. срабрука самогожки. Стрилози
зопралися в Грунку і шили з му-
жиками. Одного разу зібралася така
Грунка на цесній квартирі Доцеї
Грунки налекрав і я. Тодішнім уні-
кав. всякої піяшки. Сі. дее. Раско-
тин все ходив і пив. Одного разу
нашлось з Омеляном стріти. в мусов
честі його уночі від Омеляна / не-
рубка аж на квартиру. сам і за-
мерзди на дорозі а не зайшовди.
Все вкше мені не подобалося і я свариб
його. Той ніби поправився, бо вкше
стріти не пив, ми самогожку.

І познакомився з місцевим старо-
балатівським учителем українцем

та зинув у него курки. Між иншим
читав я новітні Оміровського, Ха-
шеска і Фінченка. у него вшитесь
нешков коментарі Гоша у.с.с. сош.
Сарасимів Михайло [?]. Про него го-
ворили, що був великий шлат.
Хан. варт. сошкі чеші. Сембай Хан
мешкав з ншй. Ясшицьким Івсеном [?]
у місцевого священника.

у Галативці задержався ми дов-
ше. Курток старшим виспавив ко-
ледію Хвініки: "святанне на сонгарі-
ці". Курки зацікавилися слого.
Шкілька соля була переновчена. Для
себя повторено вшайеву друшій
фаз.

"Одній ногі напам на якого хожа"
зна бандити і зарадами від него

40.000 рублів. На в'язівка мешкає
спроби з будівної соїти. Вони роз-
почали з бандитами боротьбу. Уби-
ли одного на місці, одного ранили в
інші втекли. На другий день скли-
кала Команда Кома в тій справі
сход. (вир). Мужики похвалять на-
ше поступовання з бандитами
і казали їх далі переслідувати.
Тоді Ч.С.С. розширив у Тернівці
около 30 бандитів."

Мій хазяїн належав до сілки,
яка будувала мина. Не приморужен-
не цієї сілки пішов він до Тернів-
ці, щоб позичити в банку 100.000
рублів. Про це довідався бандити
Вони перешли його у бернівській
лісі, хот він вернув без грошей, об-
1-1) це все знаю з оповідання.

не позичив. Францизм погам за ним
сприланям. Фрн недово втік до Гер-
лівки. Полк Ч.С.С. дав йому кріс і
тіслав з ним сітерку. Але Францизм
не намагався вкраті більше.

Депер задаю дешо про Гала-
нівку. Це велике село, яке ділилось
се на старо-Галанивку: Ново-Га-
ланівку. (Ким шов у старо-Гала-
нівці.) Положене над великим сієвом
числом около 8.000 населення. Меш-
канці це переважно багаті ^{селяне} рілля-
ка. Деякі займаються шевством.
Серед села стоить зниметий двір
Потоцького. Мужики мешкають
у гарних хатах. Як велике болого
тво # засійлюють землю соломом.
Це на те, щоб не накомити об-

лоті на землі. Як солома перемикається
з болотом, що викидаються і несуть
свіжої. окрім звичайної пері, кучок немає
і ще пераєтка. Пераєтка це замінок, в
якій можна помітити для огріття ха-
ти. Грубка положена рівнобіжно з не-
єю. ^{Такою} ~~Такою~~ є шире грубкою а перою засу-
блена в формі тунелю, де стоять ді-
ти. Пугаються, що грубка своїм
рівнобіжно до носієлі або до полу.
Поти вона широка і закриває все ширко.
Пол, це кілька дощок на тій місці, де
має бути ліжка. Опісля йде шир, обра-
зи і рабиси, як в угалинських хатах.

Як виймаються рано то варять вухра-
зу обід. звичайно єсїмий борис і кашу.
Борис складається з оукарів, карїосїї,
срасоло, гороху, моркви, перїтрушки,

полігофів та інших приправ. При них
маски і з маслом. Відг буває 0 в. або й 0
10. гоф. Це залежить від того чи му-
шки йдуть в поле. За свідання не жа-
ють. 0 1. гоф. є полуципок. Опися під
вершок і вереса. На вереса роблять (ни-
жому) вареники. Тиром, це у них ве-
ликі переті вареники, подібні до са-
мських „матильців.“ Ідуть ще куди,
~~вони~~ тирому кашу з салом або з молоком
Худені не знають, об кукурудзів не садять.

Іквалі тиром ^{жирок} жесські сорочки. Вони дуже
довгі. ^{Жітка} Жесська підперізується, як зби-
рають. На поверх уперізки висить не-
раз як до каін дова паруха. То єсть
парухі заперізуються жіткі через.
Таких сорочок нема в дооконних се-
лах, лиш у Галатівці. Мужескі і ~~жескі~~

зніжати)

- 215 -

свіжі борючки вишивані. Мушкетери ходять
в френчах, курчавих шпанах і де-
ранкових шапках. Хорюхи добрі і ду-
же широкі.

земля багата; горнозем. Тисячими хо-
дять нають машини до могощеня. Ліси
мають свої. Під рубомі такорк дубові
пачські ліси, та мітали в Російській
за цукор.

Усеї є діл церкви і діл кооперативу.
Кооператива развиваються гарно. Має
власний діл і бібіошійску. у місто Шо-
во-Талатівці є олійниця з кіраман. Ри-
бу в місті ловлять металеві рибя-
ки. ловлять і в зими. Риблять поло-
ки і заложивши під ледом сітти,
тягнуть їх разом з рибю до вели-
кої положки. Як продають рибю, то потім.

До церкви відносяться мушкетери з по-
вагою. Священники дають богаєм ко-
ларів. На Україні жадна церковна на-
рада не обійдеться без коларів. Ево-
ти при хрестинках, на весілля і на
похороні. Одної неділі парів а що му-
шкетери занесли богаєм кілька
лішків коларів з церкви. Це було
здарилося на сорокоцумі.

Був а також на весілля. Павлиха
сарно. Парубки ходять з револьвера-
ми. Як заснівають, то гуляють на ціле
село. Молодиси розлітяться і забу-
вають погоду, а воно може вири-
ватися від них і не дається.

Деякі мушкетери національно одв-
голені. Школа українська і це має
велике значіння. В одного хазяїна

читав я укр. шкільний підручник.

„Оце то по нашому“ хвалили
мурики. „Оце то ми розуміємо. Не
так, як за царя все поросійськи...“

Таке осмілюйте в нас за вшитесь!.

Ви так гарно пишете. Ми дамо
вам хату, збірка, харків... всего дамо!

У селі брак сош. Мурики їздять
цими ваками. Грунами аж до
Одеси по сіль. Подібно, як давно чума-
ки в Криму та на Сін.

Як я вже роздав передшля, хазяйка
була в бачівка. До шрох ширних вер-
кула вона до Балатівки, а Горик поїхав
до дому. Ми пересіли на иншу ква-
тиру, до хазяїк виїхався в Умань
за кними і не хотів нас лишити
з зривкою.

Ми нешкам темер у свого гиза за
моштом. Як доглядав нас добре. Ми ~~ж~~
дигтавали вже моги венкми бр^с
ми хліб.

"Милинн мой хліб, бо він пер-
свий. Іденте нам макши." - каже
хозяїн. Ми жили у мужиків ^в себе
в дома. Вони ніком не обгдани і
не вечерали без нас. Все разом.

Ця квартира була задалека, тому
перейшов я до старого хозяїна, ^{не}
далеко бачиошкы. його син був шевцек.
Отця нішов я згідки до дорки ста-
рого - Гасни. Я захорубав на ої. Ніжився.

за час нашого побуту в Балсанівці
ходили рірні вісти про більшевиків.

"Большевики недалеко... Програма змінена..
"Комуні" нема... Тройцький комунист убитий!"

10. з гербовими."

Вкінці прийшла вістка, що до
Палацівки приїждять більшовики. Як-
раз тоді був я в конюшій канцелярії.
Спартимши ходять з денервованими. тоді.
(Гарасимів.) всі крили соні. Гарасимова
приймає червоні кокарди на срудях.
Кор. смутка ходить веселий. На того
дня не бачив я більшовиків.

На 22/1. довідався я від сторільовців, що
в Палацівці була більшовицька сім'я.
Вона заявила, що захищає Палацівку,
приказала заховуватися спокійно
і не приймати всі гроші.

То ввході сім'ї не було жову нікого.
Опісля прийшла до нас вістка, що
10/11. підійшли більшовики в силі 200
людей під Тершмаць. Вони пустили

кілька серпентиних стрілів на місцевості та убили до него! Самеж вони не розоружували, але опіабили всією. До старших відносився добре і кешкам: "Тан серпентина". Ми не знаємо, що це власниво значить.

Допорва 10/II прийшли до нас більшовицькі комитси з Винниці. у "перво-них стрілах" і "Комуністичні Рухоманія" вичитали ми, що сталося. Революційний Комитет / ревком / у. з. А. оставили команду злучився з 1. січня з Рос. укр. першою Армією. у Винниці. Наша армія прибрала назву "перлова". - з. у. з. А. Діти прощалися що Богдаський орґанізує у Винниці перлових сірових стр. (с. с.)

1) Євген Богородицький пише: "В роширо-кунтиску смерті", що 9/II над раном убили до Термаді більшовицькі курки. стріт ланка не було.

На приказ Ревкому з'ява всі старшини і старшини мали носити червону старську. Оскільки не кождий скидав україн. ієрв-тризуб, який був досі нашою святістю. Деякі скидали тризуб і пригинали злізду. Але поважних було мало. Інші під тризуб підлогували червону старську. Тим і такі, що і старшки не хотіли носити. По частинках виграхо господарські Ради, які дбали про добрі справи. До весп. Ради варт. сотні злішшов Вісім Новалоський дса. — і інші. старшини малося кшканім „товариш-командир.“ Мій. Есенський говорив, що це для у.с.с. нічого нового, бо у них від 1914-16-р. кшканім старшини: „товариш соїтник.“

Одного дня приїхав до Хому у.с.с. ко-

мандакті полка(?) чи орисади?) ч.с.с. Ми
привітали його као двора. Хор.
Сидка нав промову, в якій виказав
прихильність до большевиків.

У булавній сотні упер отримав
на тиср. Гор. Габін командант одбуу при-
казав запряти дві пари волів до воза.
Прудку положили на віз. за возом
рушив старимаский хор, старильці
& селяни. Як туркам до гробу стариль-
ці виступили три салви. Над гро-
бом став старимача; промовив:

"Ох Горе за що нас карає? Чи
Годі ще замало наших могил, які
скрізь порозкидані по Україні? Чи
Годі ще мало наших жертв? Чи Ви
хочеш, щобі наші могилі вирости
але ніг саме небо?

Ось перед нами нова жертва...
Сиди спокійно товаришу... земля, в якій
Ти лежиш своя рідна українська...
Вона пригорне тебе, як рідного сина.
Ти не бачиш вже тепер наших
тернів... не чуєш наших нарікань...

А ми, як вернемо до саломки, що
переказало твоя рідна, що Ти
єши серед широких україн-
ських степів... Надармо будуть ле-
кати родити... не діждеть дівчина
своє багато з України..."

Почалася реорганізація Ч.У.П.А, яка
мала всесю розпочати нову боротьбу
з поляками. з трох Корпусів зро-
блено 3. чергові Бригади. 24.6/44. Втр.
булася у Коши брава.

"Жити не сити викручувайся" - го-

вортів лейт. Ясенівський „Ми всі здоро-
ві. Ми ідемо до Галичини“.

Мене узнали здібним до походової
соти. Я мав відійти, як піхотинець
в поле. Щоби врятуватися з піхоти з
якою я не обтяжкомлений; понав мій
супайко, рішив я дістатися до
якоїнебудь сапєрї та відійти з
нею в поле. Я сїав в мій супайко
до кошового звіту. Соті. Герасимів
заявив, що мене пускати доперва
з полка Ч. С. С.

Іня 9/III. приїдено мене до 7. сотні
III. Курія І. Полка Ч. С. С. Ми відійшли
до Ново-Балаківки, а відтак (10/III.) до села
Берлівки, де сїола 7. сотні пор. Іванча.
Балаківці, що вже зжилися з нами, пла-
кали, як ми відходимо. Однє сті. дес.

залюбився в дівчину і осів у Пала-
чівці. Команду! Полка з. у. с. с. остав
світ. Гоговський, а команду! Опи-
сади з. у. с. с. полковник Шамак Адамс,
бувш. ком. Г. у. с. с.

Комисар Г. Др. з. у. с. с. Страхманук
яків зробив мітинг. Він пояснював
б. с. с. шевинські ідеї.

"Я бачу, що деякі стрільці... носять
ще тризуб" - говорив він. "Тю що
воно? Нашою відзнакою є п'ятира-
мenna червона збізда. скільки вре
раз тризуб - то знамя національної
заскорюжености. Тількише сиво-роб-
чим прапор і гуртується під чер-
воний. Ми муємо сивими червоними."

Стрільці були обурені і не квапили-
ся скидати тризуб. І був рівноже не-

вдоволення з промови стругманчука.
за ^{увидка} скоро він береться доплатити
національні сватощі та робити з
нас правдивих більшовиків-інтернаціо-
налістів. Прогаймо він не зробить.

у Бершаді вийшов "Червоний У.С.С."
Тоді анімаційні статті прогмавав
а там ось яку поезію:

"Тють пороги, місяць сходить,
як і ранше сходить,
Пронев Цирис і Микімка
що всім верховодять водив."

.....
"За епіє, бітер віє
На стону козарин."

Бєт. Микімку і Цириса більшовики а-
решиували. Команду Ч.У.З.А. обрав
Торайко Василь(?) з сватичини(?)

я не перестав думати про самісірню
змі. дсе. Яоліцьких, хоруженя артиле-
рії С.С.) став я до сонячного, куряного,
а вигінак і паркового звіту. Нам обіце-
ли, що вигусятять незадово і ми
зупокочимся. Текам. Ягу реї. середка
Микаш, з сонова, довідався я, що не-
далеко від ст. Рудниць і сарм. Полк.

Полк прихотобався до походу реї.

Средок робів з нами вправи. Політичні ко-
місарі / політкешу / вправляли нас рів-
нож. Проповідували більшевницькі ідеї.
На мало хто вірує до них. Ягунош-
лиса ^{Сайбуше} ~~одважно~~, а далі навіть ворожо.

"Держку!" - шийаю я берівського
хозяїна- тікача, "як Вам подобалася со-
вітське власів?"

"совітське власів нікого, да когь

мунна мішає."

"Ми такіє большевики - коммунисты"

"Не крутінуть. Ми знаємо, акі вы коммунисты. Таких ми хочемо."

"А большевиків ще будеме бачити?"

"Як нас защепають, то будемо."

Дня 16/III. вирушив 1. полк 4. У. С. С. в на-
прямі станції Рудницькі. У с. Городишчу
сприкув а батарею станиславівських
однорічних. Тут довідався а, що в с.
Томелюхах стоїть 1. сера. Полк 4. У. С. С. от.
Польвигки. Там а бачаю Коломиївців
а не стівав а друшій раз до збічу, а с
ним до ком. советі пор. Іванець та
сказав йому, що ком. полка позво-
мь мекі відійти. Пор. Іванець від-
пустив мене ішов. Польвигкого. Дня
19/III. вирушив ми узкогородовою доро-

гою до Рудниці. Ми застаєм сара. Тольк
вже у вагонах. Тут стрінув я тов. Підгор.
Станкевича Ом. і Підгор. Ковальчука з баї.
сот. Грабінка. Обидва вони перейшли сюди
по тисфусі. Окрім того було тут бага-
то колошійських Синязушнів. Не було
тут Підгор. Букура Михайла з Земаса,
який помер на тисф. Давид І. Сарм.
Тольк от. Воевічки перейшли в запас-
ну батарею І. Тр. Ч. У. С. С. От. Воевічка
згубився, а команду зап. баї. очолює сот.
Курчилок Ярослав, бувш. ком. І. кол. баї.

Ще того дня (19/III) виїхали ми з Руд-
ниці. ^{Як ви і був сподівався} Не багато бракувало і зупини в зна-
ву білків та шуків батареї. Ми ви-
їхали через Жмеринку, Ходачів. Фер-
дишів до Буднова Вашківського. Подорож
тривала 5 днів. у Жмеринці виїхала

нас 44. радянська дивізія. Вони стояли
на перові, а ми напроти неї коло ва-
сонів. Музика грала інтернаціонал.

Виступали різні більшовицькі бе-
сідники. Вони хвалили нас, що ми
перейшли на їх сторону.

"Товарищи!" говорив один з них.

"Отъ имени коммунистической пар-
тии большевиков ^{приветствуем} ~~вас~~ Вася....

Вы идете сейчасъ въ истинную
путь... Въ мѣстѣ ег. нами будемо
боротися зъ вашими і нашими
врагами - Поляками... До тихъ поръ Вал
область ~~ваша~~ ^{і змичка} ~~радянська~~, какъ те-
перешнього, Петлюра і Грушевский.

сейчасъ узнали Вы свою црвь і ~~путь~~
~~согдичи~~ ~~насъ~~ ^{съ нами} въ одну ~~радянскую~~ ^{красную}
пролетарскій сруктъ. Ми ~~подемо~~
розобемо

Пляковъ и отзадимъ Вамъ салуцію!

^{по} Маму впередь!...."

"У-р-р-а-а!... У-р-р-а-а!...."

"Товариши" говорив одна українсь-
кий залізничник "я українськ, але
мусів утікати перед пенікорів-
ськими багдами до російським то-
варшии. Вони принам нас гар-
но і попомі нам прожати з Укра-
їни ворогів пролетаріату!...."

Хей! живе радянська влада!"....

"У-р-р-а-а!... У-р-р-а-а-а!...."

у Бердиреві вийшла нас музика.

Ми вивабонувалися у Руднови і заква- (23/10)

тиривали в с. Пільшаві - реській колоо-
ні. Другого дня вийав я з хор. Пляковеским
і ще одним пункарем в урядових
сировах до Бердирова. Там на морі

і на паровозі. Приїхали на дворець. Голо-
шевський команди ходять гарно угра-
ні і з відзнаками. На лінії рамки мають
на червоній сукні злізду а під нею ква-
дратики з зовнішніх пасків. Комзвод - 1 кварт.,
ко.прот. - 2 кв., ко.б.б.м. - 3 кв., ко.п.п.к. -
4 кв. Красні команди об'їждять у
реставрації і проти них. Ми зайшли
до команди 44. ф. д. д. в. в. в. На верті сиво-
в. Поляк-комуніст.

„Як Ви сюди дісталися?“ - питаю.

„Я був ~~на~~ у Львові і борюся з Вами.
Вісім місяців на більшевистській фронті
перейшов сюди і з'їждив до армії.“
Ми були ще в команді 2. Ч. 2. А.

Пердивив, це стільки російсько-укр.
Фронтів. Сюди відно мнє армії носі.
Ціле місто фронтівське.

Як вертуть ми до с. Вільманки, Жи-
 томирського повіта, а приглянувши цю ге-
 ській коловній та порівнав її з сусіднім
 українським селом. Там заборони і кри-
 вуть у сарнях великих хатах, по 2-4
 кімнати, а бігунці мурики збивув
 «сарає в стайнях. Тут дороги висо-
 цюні камінням, а в селі болото. Тут
 веюди мстота а там сиріг і бруд.
 Тут серед села школа і сарає таке, а
 в селі не барив а ніго. Великі кон-
 трасти. Та найбільше здивува-
 ло мене, що у хлів крило висше голо-
 вика, а в селі о половину менше.

«Чому це так? тиняю хлів.

«Тот мурики не виюють коло него
 працювали. Вони й не хотіли на-
 вшитися, хоч могли». - відповідало.

"Ми дуже вдяковані, що Ви до нас приїхали" - говорили вони. "Передіти ми були тут більшовики. Вони рабували. Забирали коні.... Ми знаємо, що робити, якби нас було більше, хоча б на п'ять сіл. А нас мало."

Шли одню село.

І. Сарм. Полк. 2. Ч. С. С. зорформований з наших батальйонів відійшов тут провостом. Менаровича на фронті. Запасна батальйоні намі вийхати до Києва.

"Не їдьте" - говорив командир, в якого я з отов. Станкевичем двайшував.

"Пильніться у нас на Рєшикдені. Большевики розоружають нас у Києві."

Дня 1/11. жавабували ми і рушили на Київ. Я тишався, що побачу матер укр. городів. з другої сторони

жаль було виїздити. Ми могли мати
гарний Великдень у Левів.

Їдемо... Всюди на двірцях пере-
конують нас політкóми.

Зрештешу видно Київ... Кождий заглядає
цікаво з вагона. Товняться коло
дверей... Жема для всіх місця... Замосто-
верхній Київ блищить до сонця, не-
мов горить. Як сарно! Як чудово!...
серце радується, що довелося мені по-
бачити Київ. Їдемо широк блище.
Осладаємо місто. стаєм на "товарній
станції". Ще не вивабовуємося. у ва-
гонах не хочеться сидіти, бо на стоа-
ції всюди сиріг і негисіота. -----

Я вибрался з курткою оджорічки
на Джурю. "Діг наш дурний" розімавєє
по ційш окамці. "Рєвє та стогне."

Ми вийшли на Ялодишреську "горку"
взявши пам'ятник Володимира Велико-
кого. Діти розімаєть по цілій око-
лиці. Острів напроти Подолу купа-
ється у воді. Люди пливають в
каменні до камених ровнам.
Вони вря злихли. у пристані ми
кілька кораблів. Вертаємо через
Софійську навузу. Взяти пам'ятник
Володана Хмельницького; Юсиф П.
Шевченка та вернути у вадони.

На другий день (7/12) була банерія
до купця на Велико-Васильківській улиці.
Я підійшов з підпор. Ковальчуком до "На-
родної Торговлі." Ікась намі з "Нар. Торг."
нарікає на большевиків.

"Дивіться! Нам приказують прода-
вати в неділю. А жиди суботу свайську

юти. Ми нам не морва" скаржимося
намі; показує нам більшевизмий
приказ.

Ідуть наші пушкарі.

"Це самітани?... Це ті герої, що
завали були талитого року Київ?...
Ох Боже, які бідні... курдені... які обдерті!
Ідуть, як полонені... Та всеєтаки
ти самітани! Райуйте нас! Не
дайте пропасти!"

"Що ж ми зробимо?... Лас наша
горстка, а більшевизмів багато!"

Прощаємося.

"Прійдіть до нас на Великдені!"

Аж третіого дня вивабонувалися
ми і завали Бердєєвські Армієрній,
ські Казарми. Тихотинські Казарми за-
нав Київ у.с.с, під проводом от. Дудинського.

Великдень довелися святкувати в
 казармах. У суботу дали нам по пів
 фунта (200кг) білого хліба. Це був вели-
 кодушний дарунок. Деякі зіли хліб ввечеру.
 Горного хліба давали дуже малу порцію.
 Досвіта пішли ми всі півками до
 Софійського собору на Подолу, де
 були відправлялися все в українській
 мові. Хор співав чужою. Хліб нам да-
 валися на нас з здивованням, бо біль-
 шовики не ходять до церкви. (Успомини)
 Півками вернули ми до казарми. Вмі-
 шли кашу. А пів без хліба. Зів ввечері.
 Цимі Великдень ходив я, як неспів.
 Не пішов до моєї матері, що мене проси-
 ла, бо не в подерті черевика. Не пі-
 шов і до матері. Мене обрали кудого
 а сидів у казарняних мурах і мушкетер.

Слова була big всяких думок. Не обіг
дістам ми ріденьку фрасовкову зунку і
і книжки з олієм. Ніса не було.

Нісля Великогодня зачала поїти
на роботу в бішопріі. Інорешо сошодар'
ську Раду, Куптурно-Просвітну Комісію
і засновано Коопістивний Курінок
(Комарейку). І занисався рівнок до кон-
курніка, цюди познакомитися блудше
з більшевизькими ідеями іде програ-
мою. І приглядався шше до всего, але
не справся до активної діяльності.
Ідеи конкурніка підписували заєви,
що вступаютъ до К. П. С. У. ~~К~~ Коопінок
не в богамо прошир на слізих расо-
мисей. Приходив, Галицький Коопі-
стивний на зобвтія пачері. його було
стільки приміряників, що мочво

було об'єднання всіх письменників. До Ком-
муніста належали: неві. Пачник, підпор.

(Філд) ~~стат.~~ пун. Валіцький

дес. Смирнов, підпор. Ковальчук і інші
& читав різні брошури, як: „Комуні-
стичний маніфест“, „III. Інтернаціонал“
„Парижська Комуня“, „Програма рос.
ком. партії“, „Програма Трухаріж“
і інші. Дещо неві подобалося, але все
всє & вимувалося вироком. Тоді
виглядало неві дуже гарно; були
хвили, що я читав справжнім ко-
муністом. Та ці погляди читався
ком задав я про українське селян-
ство. Якіні прийшов я до переко-
чанка, що ми нездоросли ще до, ко-
муні; бока ніколи не устійовел
на Україні. Мурикові пуні зада-
/ / при вродзі Філд Ч.С.С. замиселі всі
писькарі, що був сий дес.

ти горів, ніж «кошуну». Не подобалося
 мені і те накидування з інтер-
 націоналізмом. До чого треба дій-
 ти через націоналізм. Українське
 не може бути скоро інтернаціона-
 лістом. Це легка справа для Жидів,
 який вміє переривати націоналізм
 і в дійсності є інтернаціоналістом.
 Польшевіки надуривали свої
 програми в практиці. Вони при-
 знавали рівне права всім націям,
 а однак правительством України
 не було націоналістичне. Урядова мова
 була російська. Одна політиком звер-
 тав увагу на це. Мельникові Жиди, що
 би він говорив по російськи. Цей
 старшинку приказав кошовий політи-
 ком (Жид) залучити осілівшим в ко-

нагді двірця, щоби втo як коніор-ре-
волюціонер не впливав на сирівозів.

Дня 19/IV. відбулися вибори до
Київської Ради Робітничих і Червоно-
армійських Депутатів. у великій
салі тихоминських казармів зібра-
лися старимми, члени комуністків
і політичні робітники, політрюки,
політкомс. Записки частими, що
передбували в Києві нам вистра-
ти Н. дельбамів. Комовні політ-
ком Сагулак прошивав комуністич-
ну лінійку дельбамів. Проти цієї лі-
нійки виступив сот. Цанка і проши-
вав свою.

„Сергій Н. Н., другий є - Цанка“...
Усміювався сміх, а відгук сварка.
Комуніст Сагдзієвський виступив

протини Цезарки і його контр-револю.
ційної старшинської листи. Та Цезарка
боротиметься.

"Я думаю, що там повинні увійти
люди розумні і новаренні."

"І Клемансо розумний". Кричав
Бадзінський. І Морг Джордже розум-
ний. А чи й вони мають там увій-
ти. Ні! Нікому!... Там повинні увій-
ти ширі кошукиїти!...

Прийшло до голосування. Берейшло
кошукиїтська листи. Туди ще сварка
через шрех кандидатів зрацени
партії, яких політкою вирами
до наших Н. кандидатів.

Отісля скликаю всіх штримарів
і шукварів. Прийшло жову до голосо-
вання на кошукиїтську листи і до

сварку між старими та і політико-
нами. У селі насіяв крик.

"Ви старимани... крикав Тарти-
сокій, Ви всі конгр-революціонери...
Ви це австрійським духом перше-
те...."

Одні старимани, здається собі. Коло-
ницький висісунив на віглиці мет-
не, зловив руками за краї плаща,
вігкрив сруди і закричав:

"Який є конгр-революціонер?...
Який є буржуй?... Подивіться!
І хто з нас буржуй?..."

Вибори скінчилися спокійно.

Дня 22/II. відбулися вибори на Сою-
зницьку Консервативну залу у Львіві.
з запасної банерії вибрало комуністів
Шкаринка і Сиченюка.

Дня 24/IV. сталося несподіванка. Червоноармійці оточили нас у ноги і розоружили. Старшин поарештували і заборали. Деякі втікши. Акрез того ледяв в хорній на хронічний катар фолудка.

"Чому нас розоружили?" титано

"Наші бригади отворили фронт } 12
і перейшли до Тейлюри. Поляки скористали з того і пішли вперед. Польовики злі тепер на Салиган."

Я був рівнож невдоволений з переходу бригад до Тейлюри. До кого вони пішли? До того, що продев Салигану Полякам? Чому покинули тих що хотіли сі помощи вернутти до Салигана? Що там скорисійають?

На другий увільнено нас і назначено

командантів кошунів. Команду замасної
батерії оддав полковник Худик, а його
знавковим сівев був С. Сигенюк.

Яко хорній перейшов я до кошової
лінії, у Києві почався рух. Одні сиріло-
ці з батерії і Коша утворили робіт-
ничий відділ і тім на призначення
пекувати парогоди. Інші сирілоці
голосили на фронті. До Києва при-
був ще транспорт розоружених
сампан з Німечки та різних ін-
ших. Їх приділено до Коша в. ч. с. с.

До мене приходили товариші одвоєнні.

Нам сирілоці сидять в ар-
мійі. Соті. Балтуро (з зап. бат.) втік
а більшовики його застрілили. Ой.
Дудичевський виче, що нас розору-
жили. говорить, що він знав про це.

Ми могли забороти цілий Київ на роз-
оруження багнетників. Нас є багато.
«Здалеко повстанці!»

Одні париками на старим а друзі
на конуєнтів. Як збираємо.

Я відійшов 27/IV до, Віисоковою
Шпиталю Київської залози. «напротім
Фредереских Хазари. Сітрільці, що зо-
лоситя на фронті, обернули черво-
ноарміїці і повели за Дніпро. Доскі
сітрільці втікали, куди могли. Хто
мав знакомих у Києві, то йшов до них.
Київляни переховували радо навіть
незнакомих. Хто був трохи хорий,
ішов до шпиталю. Туті приймали
по умові комісарів навіть здорових.
Приймали цілком здорового Куримове
Євгена, підпор з зап. бат. Туті був ще одн.

дес. Пригода, якому спалася пригода.
 Оглядав револьвер і простришив собі ногу.
 Майже всі однопічники з зап. бєлї скри-
 мся у Київї. Ми підор. Ковальчук!
 і одн. дес. Васильчук Олекса (з Менарїоваць)
 тїши за Гіпро.

забув я ще задати про цікаві одно-
 строї, які нам видали більшевики.

Видом манки-кавказки, біласт-
 ьторки, сподні-райніки і черевіки.

Біластьорки були з ріршого полотна.

Я дістав біластьорку з сірого полотна,

рукави були з зеленого, а вовнірі

насрудник з якогось попередного. Я

мусїв мінятися з іншими, які ма-

ли сірі рукави, а зелені біластьорки

я мав вражіння, що цей односторїй

мисли якийсь варіант. Деж так морка?

як і трохи вищоревів то зайшов до театруального в'єраку. Окри ріжних большевицьких а бітасїїтних п'яс канів, яких вєдги було повно) побавив і три портрети: Ленїна, Троцького і... Шевченка. На сцені був сформований. Сестриці грали і зупали по сали.

Шікарї, Фісєвкового шмїтале, були Московї, чи вїї?, сестриці були Московки і українки. Та українки не вїїм добре по укр. говорїтї. І вїїв одгу сестрицю Гучинєвку вїю з Германівщици по українськи. Шїтали „Гервоуу Замку“. Обєкура була мїшана. Між ними був одиє і Поляк та українка. Гамганка. Гамганка не признавала: ся та каїчила по російськи. Та ми пїзнали її і висварили порядно.

Харрі були камсь додні, але не пер покуртіи, бо не було збірки брати. До мене приходив такоу тов. Сіян. Кови та скаржився, що легло животи на приваїтїі кваніри.

Толошевски відїиши, а Толоки не приходили. Товари надіралися вони до Києва. Доді рекаш іх приходу. Хотїи, щоби було якась влада^{да}, бо инакше жити неможливо. Цїти на базарах тїиши в сору. Спекулянти поховали хлїб і инїї живности. Фрунті цукру коштуював 2.000 карговангїт, бутїлїка молока /л./ 1.000 карго.

При тїа користали мушїки. Вони не продавали хлїб, але мїняли за що їм хотїлось. Додки мїняли муку за плацї, роботи і т.и. Цївїльнїе нас.

лення Києва повандрувало на околиці села з торбами. Таке діялося перед приходом Польків.

II. Поворот до Самшени.

Нарешті дня 7/11 увійшла 3-тя польська армія ген. Смілі-Ридзая Київ.

Польки заняли Київ без одного стрілу. Голомевіки виборалися ^{убиває} скорше.

Польки не задержалися в Києві, але пішли за Інкиро і заняли ст. Грошварі. Вони ходили гордо по Київській діючі, що "здобули" укр. столицю.

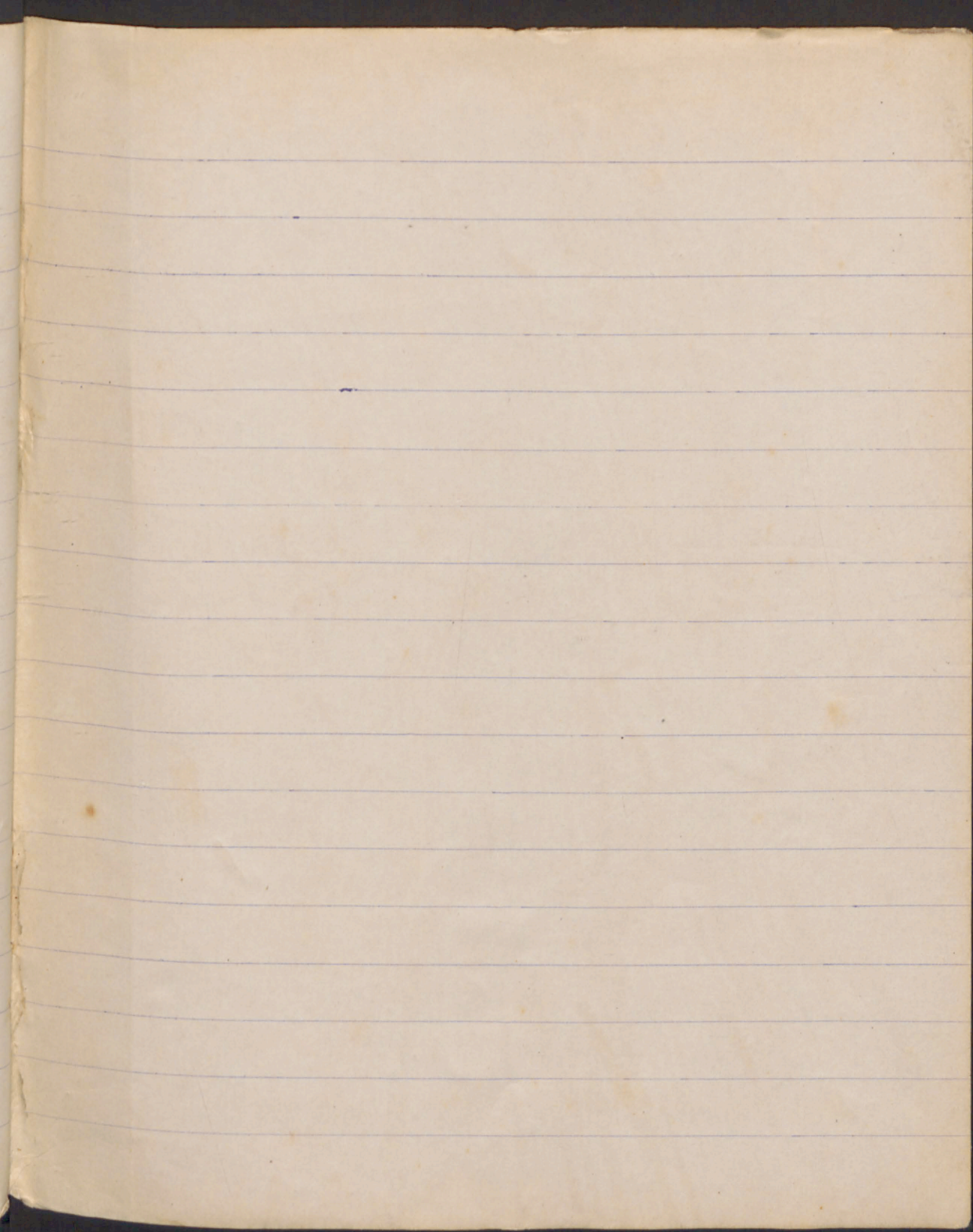
У царській сади виравала військова музика. зараз побився "Хуружер Київські" і 5 російських банд.

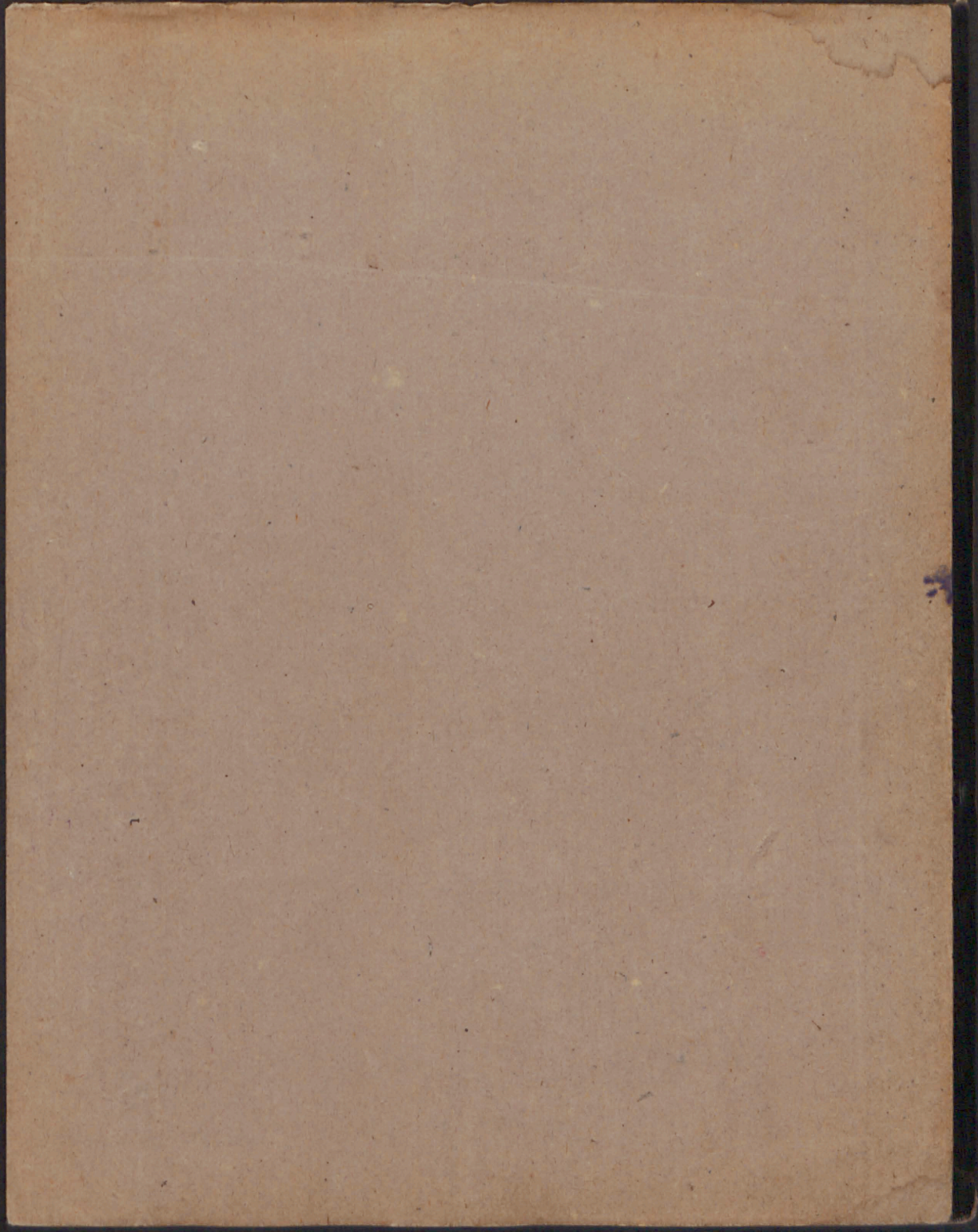
з українських почало виходити ми "громадське слово."

Дня 9/11/11 увійшла до Києва 6-стрі-

лицька дивізія. Самітани, що доменер
ховалися, почали виходити з своїх
криювок. При дивізії утворено "регі-
страційне бюро", яке мало зареєстру-
вати всіх самітан, Рівночасно оті-
ворено для них (10-13/ї.) "збірну станцію"
при команді місця Жітва, яку при-
міщено у Бендерських Армі. Хазармах.
Деякі загалом голоситися до в. стр. диві-
зії. Але мала кількість. Деї були знеохотені.

"Тетлюра віддав самітаниу Пала-
кел а наші бригади, які припинилися
до того, що Полєки нічим вперед,
казав зтернувати. Доменер вою-
ват ми з надією, що повернемо до
Галичини. Інволюція самітан, було
нашою ідеєю... А менер?... ~~в~~ Галичи-
на польська... У Тетлюра польський..."

Stat Spokornib

Enomun z yep. - nos. biisuu

IV

22/53 | 25 | 4

Колонна 29/а. 1923

3500ку. у "Наф. Дели"

Дяки з Галичан хотіли вернути до до-
му. Але не було нагоди. Тому вступили до
6. стр. дивізії. Тут прижили нас не багато, стар-
ших не прижили, а інших не призна-
вали їх степенів. Між Галичанами і Кри-
вирянами не було брашнової любови.

"Зві тобі живешся у вайері?" - питаю
тов. Сісачкевича, який був у 6. стр. див.

"Логано. Хоч я підхорунжий, але роблю
фармакопедерську службу. Зкимнебудь при-
диряжеский рейовий послав мене чи-
стити аїсіню і т.и. Це все навмисно.

На робимо все, що нам приказує."

Я тимчасом виздоровів і відійшов
13/ї до Галицької Почесної Ліжницької Цер-
кви Хрестна. Ця ліжниця приїхала з Кри-
виря(3) і приліглася у Михайлівській
монастирі коло софійської площі.

звідси перейшов є 15/ї до „збірної
станції при команді п. Кієва.“ Я стра-
тив охоту до всього і почав думати,
якимби то способом дістайся до са-
мички. Що ж мав я робити?... Вою-
вати рука в руку з недавнім ворогом.
Палеками?... Ні! Цього ніколи не буде!....
А з ким?... з тими, що помагали нам
вернути до вільності і віддали нам
владу?...

Лорі та інваліди-самички йшли
до комісії, яка була у сел. Мінци. Я ті-
шов рівнож, але вона ужалала мене здо-
ровим. Я почав шукати цувільков
посади. У сел. Мін. змиславши тих,
що хотіли би умишлявати на сел.
Я промовив. Я думав шукати сіло-
ських умишляти, а притім скінчи-

ти Білорусію і записатися на університет. Я рішив тимчасом держатися до останнього збірної Станції, як Вкраїнським слухаю, якщо не знайшов посади і не дістанеться до Галичини, думав і вступити до війська Ч.Н.Р.

Тимчасом відносини у в. стр. див. змінилися. За старанням полк. Сушка (Галичина, С.С.-в) призначено в дивізії Галицькі степені. Також приймали і старшини При дивізії зорозумовано Ринківську Групу, яка складалася у майже з самих Галичан. з збірної Станції відшляхено особливо до Вишківської Групи, а також до Командантської Сотні (при команді м. Києва) і до миліції м. Києва. Реєстраційне бюро переміщено в "Ліквідаційну Комісію бувш. укр. Гал. Армії."

з приходом укр. війська сподівався
кождий Хівиляти, що прийдє такою ой.
Теймора. Але Теймора не показувався
Нарід не терпеливбвсь не мати зноу
бачити „Тамка-Теймору“. Тогам хо-
дити ріжні провокаційні вісти. Між
іншим говорим, що Теймори заареш-
тувані Теймору та вивезені до Вар-
шави. Факти, зрозуміле слово „онові-
стало, що Теймора приїждити до Хіва.

І дійсно днє 23/ї приїхав. Того днє при-
крашено вулиці Хіва. На збірних вий-
хали представники укр. і польських ор-
ганізацій. Вони привітали Теймору,
який приїхав о 12.20г. (?) на збірних. З збір-
них вийхав Теймора головним уміща-
ми на Софійську площу. Тут стояли
укр. і пол. війська та маси народу. Як

тільки повівся Тетюра на площі,
у Софійській соборі, задзвонили у всі дзвони"... Серед гудіння дзвонів, звуків національного гімну і оклики "слава" увійшов Тетюра до церкви. А був рівноч на площі, але серед намову народу бачив є ще шанку Тетюри. По полевені ввійшов Тетюра у церкву та обійшов усю площу. Нарід тількивга зі всіх сторін та кудав звітти. Звуків "слава" не було кінця. Тетюра стів коло пам'ятника Богдана Хмельницького.

"Ох, якби так ожив каміний Богдан, то розбив би тобі голову своєю булавою."

Похалася десняда в. ст. г. дивізії.
Касійки відходили на софійську вулицю. А сім'я в недалеко.

"слава українському війську."

Надіїми польські райони, які
рівнож робили з державу.

"слава польському війську" кричать. ^{і ось}

"слава... Ти! не "слава"; но польська

"vivat" - кричить ода з нудьки

"Vivat польському війську" - заєв

всі кричать а мовна за них. Кри-
чать, ебди подурим. Тевно Київ не єв
ще ніком таких охликів.

Тейморе надіхав самоходом. Довкола
него повно цвітів. Тейморе вкидає
цвітін на нудьку. Поїхав до те

саду Кременського зібрання, де вистави
лого бесідники. Вечером відбудеть в

"Укр. Клубі" обід в честь ош. Теймори.

Другого дня відбудеть обід у наль-
ській команді, а вечером концерт.

Погуривши по Києві, Тейморе поїхав

до Винниці. Придніпрянці вийшли його
радо. Та не rado вийшли його саломати.
Хождий з них подумав собі:

"Це той сам, що продав нашу рід-
ну саломату. Цей залкнув нам двері сво-
бідного повороту до дому. Як же вийти
ти його щирим серцем? за що?.....
за те, що віддав братів на муки?.....
О ні! Прокляття на його голову!".....

Я остав далше у збірній станиці
і не відійшов нікуди. за міражнем
леті. Мельника (у сопова) приділено мене
29/7 до канцелярії, як полігнік рахун-
кового. у канцелярії був підхор. Дуцек Ми-
хайло і сш. дес. Поговий Михайло. Тут
ще "канцелярійна сила" Хозелівна Марія
та вона приходила шш по майню.
Командиром збірної станиці був пор. Сав-

миш Тіма. Сіма збірн. ітанизи ве
змінавса. Ріжні люди приходили і
відходили. Тіми мучі цибільні, як
судні, адвокати, заліжники і т.ц.
Тіми і жінки та жандарми.

А використав він подум у Київ. Як
мав лиш вільний час, то ішов у мі-
сто. Щодня ішов на кону вулицю
та оглядав церкви. „Охъ Троже мой,
скільки в ~~Києві~~ Києві церковъ.“ - го-
ворить таа збирейно. А найде кох-
да церков з позолоченими банями. Тіра- || КВА
ваі ходили у Київ, але рідко. І огля-
нув хотири базари: єврейський, га-
лицький, сімний і жемітний. То ба,
зарах риж. Шорювля. Сіекучастя. Тіда
з грішми. Кожда перекунке бере
лиш ті, які їй подобавса. Через те

261

вмішов був приказ, щоби прити ма-
ти всі гроші. у приказі озгаєно
вдвоєнає цих грошей мот собою
на їх варити. Озгає нефекуюки
не держашия цього приказу. Хибѣ прити-
шов сиринцу на сиво купив
нісѣ приказу. Тоді на базарі був
крикі збіовище.

з тов. Раїтарівського ситором, з Київ-
щини ходивъ частию до Київського
парку. Коло Київської вулиці була
маленька дерев'яна греко-католическа церква.
Туди були здається з гамецькі свідет-
ники. До цієї церкви ходились сам-
цят, які перебували у Києві. у парку
було все богаєно публіки. Туди
були головно українці, які розмов-
ляли (не всі) по російськи. Ми зобра-

мєя злихайтє в брѹнку і пересидѹ-
 вам панночок. Ми їшли за ними
 і ~~ми~~ "зтєками" або ~~пєтєтєтє~~ повнє-
 рєди за ними російськє слова. Зони
 або втєкамє з парку або говоримє
 по українськє і... знакомимєся з нами.
 А знакомствє і вохання їшли скоро. швидко
 тєтєвє Зєлє одного дня познакомиласє,
 другого вєрє замєбиласє, а третє-
 го готова і зачєрв вийти. Дєвкє
 з наших жєтєнимєся. Мєж їми
 окрєтивсє бул. Рєвкє Ван. Публєкє вє-
 биласє в нєдїлю до 12. год. в парку.
 Тє півночє, сєрєднє'ми парє.....

Ми ходимє також до українськєх
 театрєв. Було їх нєдєкє конєрти: шєв-
 чєвськє, українськє, вєсєлє-
 кєвськє і лїтєний(?) у Царськєм садє.

Туди що російські театри, студію-
сакій і повескиї (?).

З дс. Миронюком оглянув я Петерську
Лавру. Ми купили за 10 карбованців
свічку (грубу, як олівцеву). Один монах
повів нас у пещери. Ми йшли уваж-
но, щоб у темноті не впасти
з сходів. Та переконалися, що схо-
дів нема. Здело вузкий тунелем.
Іва поруть обшарпаний. Верха дося-
саю рукою. На право і на ліво перші
святі угодники. Монах показує нам,
де хто лежить. Бачим Степана, Тео-
досія, Антонія і 10. Бранів, що зду-
дували монастир. Під землею є цер-
ковця, де раз на рік правиться богослу-
ження, у деякі тунелі не дозволив
нам монах іти. Чому це? Чи там

нема пощми? Чи може скарби?... Ми
мусим повинуватися монахові, в
якої він нас покинув, то ми не ви-
йшли з тих численних під-
земних коридорів. Здіймаючись по-
сієчасно уверх вийшли ми з мона-
хи. Ми хотіли ще піти на дуби-
ницю, але була обідня пора. Порода-
мі монахи сіли з нами за
по обід. Богато їх було.

На верні до опису подій. Параду-
вали Польки у Хліві та не довго. Поль-
шевицька кіннота Гуденного прор-
вала на південь від Хліва фронт
і зайняла в заміле польської армії.
У Хліві почався рух. Пол. і укр. частини
загалом відступали. Збрна сімачи
заре взяла на єврейській базарі під-

воду і ставуває свої макайки.

Відступники всадили Топоки
9/11(?) ось поїти на Дніпро. Київляни
були обурені. у Києві було вкрі около
17(?) зміст владу і ніхто ще нічого
не змінив. Але Топоки зарази. ма-
ли також одну церкву.

Тієї ж 9 на 10/11. погували ми на ~~водин~~
ногах коло воїн. Около 1 год. в ноги прий-
шов приказ виїждати. Ми виру-
шили на святошин(дарі) здалека видно
було два огністі стовпи. Це горіли мости.
стовпи. Прийшлося покидати Київ.

На святошині айоме ми цілий
день. Вранні їхали. Разом з нами їла-
ли пильські обози. окрім нас не було
ничиї ишого укр. Відділу. в. сир.
увізня поїхала ишою дорогою.

Рако зайшли ми в одне село (Зоравка?), де
стояли 2 полки польської кінноти (Tatarska
Jazola). Ми поїхали далше. За селом сирі-
каємо три польські автіа, які вертаються
назад і кажуть нам завертатися. Добігуємо
се, що більшовики заклали міну 20(?) вер-
ств від села. Ми завернули.

Польська кіннота вирушила з села. На
переді один полк, за ним польський і наш
обоз, а ззаду зрушій полк. Так ішли
без перешкоди до річки. Через міст
цілий обоз і пожев завертатися назад.

"Що сталося? Два полки кінноти
не можуть пройти?"

"Більшовиків нема, але вони ста-
ли ми міни, що неможливо переїха-
ти. Мусимо шукати іншої дороги" ка-
жуть Польски

Тієї ночі крушилися всі обози аж доразна. Шукали иншої дороги, але не могли знайти. Дочерка ^{Що? Чо?} Франо знайшла полеву дорогу і поїхали нею на Радомисль.

„Ми повесмо вас оцли коронною дорогою“ - кажуть селяни, які знали іх там.

„Треба було нам сказати в Києві, куди годю ви прямуєте.“

Ми ішли на північний захід. Иншої дороги не було, бо Руденний зажав все оуб Гердигів, Житомірів та инші місця. І ця дорога була небезпечна. Ми все мусіли оглядатися, чи не нападуть на нас большевики або мужики. Дорога нікова і дуже тяжка для транспорту. Ми покинули на дорозі посаву кучю, бо неможливо було довести.

По дорозі пронав десь підгор. Муніюк
сперів з сирого. Словом, що він заарав
сперу з сирником і вник. одн. дес. Ми-
хайюк Володимир поїав його шукати
а брл. Витиків і Демук керобили
крику, що і цей вник. Та Михайюк
не знайшов Муніюка і вернувся.

На верів 12/її. приїхали ми до Радо-
миша. „Свою Україну любіть

Любіть її во вряе notte? прочитав
я нре на входовій брамі М. Радомиша.
Після звідомлення Бен. штабу з дня 12/її. за-
няли большевики М. Київ.

За другим днем (13/її.) поїхали ми до с.
Торшова. Луї перекоували і просію-
али цілий день. Вечером рушили
далше. Ми їшли дві ноги і цілий день.
~~За~~ затрималися (15/її.) у М. ку тановирах

Тут зробили Польку ридівську погран.

"Patrz się w bracie ile to galicyjskich sklepów idzie" каже один Polek.

"Гдеже і собі к... вода!"

Вони вставилим самага на снігася з нас на кождин кроці. Це в Луїві почам.

звідси рушили 16/ї до мка Коросіє-на. Нарешті конець вандрівци. Ми завабонувамся. Нашого команданта персабана десь порти вхолив. забрав гроші і вийк. Команду збірної Сіа-ниці остав собі. Пиле Лев.

Дорога з Луїва до Коросієна коштувала богайо. Віла на околиця міко-вата. Ми їхали полевими дорогами. Польки мшили по дорозі богайо пай-на. Польаю понсущих авт шалими.

Нася коний вудухало. Через те помина-
 мся і вози. Цялу дорогу з Київ до Ко-
 ростена Пляки рабували. Забирали
 коні, корови, та свині, кури - одні
 словами все, що могли. Хоможа кож-
 дого хозяїна мусила бути клькаде-
 сьїмразів перетрушена. Ходить то-
 як до хати і кричить:

"Хозяїка! Давай сир, масло, яйця
 хліб, молоко! Давай все, що маєм!"

Хозяїка мусить дувати, як яка
 скаже, що нема, то він сам перешу-
 кає і забере все. Хом ми (збр. сїмк.)
 зайшли до якого села, то не могли ні-
 єде нікого дістати. Мише голова.
 Селяни довідалися, що ми українці
 і набувалися нам на Пляків.

"Ділого вам не порадиш" - говорю

я одному, "Ви самі собі винні, бо сиди-
те в дома і не підтримуєте своєї
влади. Екої Ви взяли всі за діло,
то туди не відходи у нас ані
Полаків, ані більшовиків, ані Девікі-
ців, ані ніякого другого горща. Але
Ви сидите і ждете, щоб для Вас
турки добро зробив і все Вам дав.
Турки свого не дасть, але Ваше
забере!"

Дядько послухав, помехав головою
і не сказав нічого. Не мав що відповісти.

"Турки вже у нас всілякі" ка-
же сивий дядько, "але таких по-
ганих, як Полаци, то їй-богу не
було. То що їх Панюра привів? Щоб
нас нищили?"

"Гудеєє їх добре пам'ятає!"

- 272 -

- кажу йому. "І вчукаю своїм перекаже-
те, хто то є Поляки!"

Дня 18/IV. Вийшли ми через Сарни,
Рівне, Менишівку до Троскурова. Ішли
5 днів. з нами ішла "Лікв. Комісія зупи.
У.С.А." До старшинсько-канцелярійного
вабона приходив пор. Роман Хунтин-
ський та читав нам свої поезії. Окри-
длох ситуації за Хоросиложем, вюди на-
тиси польські. Команди двірців рв-
ного польські. Це все порасило на
укр. території навіть після дого-
вору з 23/IV. 1920, коли то Тейшора про-
дав західно-укр. землі Полькам. Про-
скриб перехресним Поляки на "По-
skirów." у місці є польська бітва-
зія. української нема.

з Троскурова нам ми ішли

до Кам'яця Подільського, але не поїхав.

"Видігачинська Комісія" і, далі. Том. Міжчасе
укр. Черв. Кр. виділам з бат. Тернавський.

На мимі ми остали. Треба було пере-
важуватися на вузкий мор, а вабо-
нів для нас не було.

Рекламо. соці. Тиме Вас тідав хар-
нового емігранту Кем. Пиктора Вана до
польської інтендантури по харчі. На вна
вернув без нічого.

"Кому не дає харчів?"

"Появляю виділам мене до укр. Генер-
штабу за пошвидкою. На полковник бат.
штабу Микловський не хотів видати
мені пошвидку

"Хто Ви є?" питає, що Ви за орда-
нціє? звідки Ви приходите? Хто
Вас сформув?"

"Ліквідація на Хайціє згідно Ч. 2. А."

"Що за Лкв. Ком? Ми жодної комісії не знаємо. Що її створив?... Але саме рани!.. Минулося Ваше пакування!!"

"Лкв. Ком. заівердив уновтовар. некий Євлового Віталана на Київщині."

"Я нічого не знаю. Я Вас зараз заіквіду. Ви самі судите ліквідуватися кілька місяців. Я сейчас ніщо до Вас стірнину. Ви Вас заіквіду. Що хоче, нехай виймає до армії Ч. Н. Р., а хто не хоче, я передам його польсько-му командуванню."

"Лаво перковник! Це неможливе. у нас є цибільні, а шакор і жетниця."

"Я ніщо так свого стірнину."

"Тільки не хощів він зі мною го-ворити. Я щей вийти."

це віська лейт. Пукілофа викликала
сильне враження між солдатами.

Полк. Міковський зачув, як він сам
був у самозбірній армії? "

"Чи врятує надходив вояць існую
важкі збірної станиці? "

Того дня старшина не очо. Друго дня
пішов до бат.-штабу сам собою. Того ж 1/2
полудню вернув він з придніпрянським
сотником. Ми зробили зотрку.

"Ті, що хотять вступити до укр.
армії, нехай станиця по правій рурі
а ті, що не хотять, по лівій рурі"
казав придніпр. сотник.

Та ми сіюди дальше на одній
місії. Не румалия аві в право, аві
в ліво. Хоружий вагався і не знав, що
робити. Хоружого тягнула якась та-

ємна сила до дому, а не жав ніхто, чи змо-
же спокійно дістатися до рідної хати.
За прохобу чей. Смерницького, сотник
відложив ринця до наступного дня і
відійшов.

Не було ніщої ради. Прета було
решитися або сюди або туди. Того-
лася орива дуступта.

"Кожний має свій власний розум"
- говорив сот. Гілар, "то нехай робить,
як сам убачає за лінице. А нікого до
армії не шлю, бо знаю, що кождий
має вря досить."

Тоголи робилим шис. Мала часин.
на зголосилась до війська. А не зголосилась.

"Вийдеш до війська? Нема ^{фарту!} сестру!
А білжасей і шірайш уре три роки
шкільної науки. Тому хочіть а повер-

нуши до дому і скінчили Битвою. Якої
 це була укр. сал. Армія, то я не вважався
 ажі хвилини. Нехай би була і шеймо-
 ривська, лише не в союзі з Трояками.
 Нехай би вона оборона за визволення
~~в~~ салиштин. Поді я тимоводі дурне радо"

Ми зараз самі, ліквідувавшись "Віг-
 взяли три міхи пухи і напекли хліба
 хліб роздали між сирників. Мишівся ще
 цукор і сирники. Всі домагалися, щоб
 все розділили між родий адв урода-
 ми і подішлись гріними. Ож так це
 не сідалося: Кошу?... Виплатено вправді
 платню за червень, але укр. кароввача-
 ми, яких ніхто не хотів брати. Курсува-
 ми лише марки та миколаївські рубли.

Всі, що зголосилися до війська відій-
 шли зрештою дна 24/7/ до 4. Київської запан-

своїй Присади.* Їм видано по Бехонцеві хлі-
ба, паризи сирників і поїдунці цукру.

Всі інші зістали ще у в'язнях. Соші.

Гіляк ходив знову тямалим в справі на-
шого в'яздду. Вернув вечером.

"Тече сотник" тямало його "що буде
з ними, що не зпросилися до укр. армії?"

"Вони дістануть на три дні харчів,
а пізніше, мовляв, тог буде ними отіку-
ватися. Документів до дому не дають."

"Як так, то це погано. Я думаю, що
нам дадуть документи. А без докумен-
тів небезпечно їхати. Сіймають
і замкнють на Дибі. А пішки?... Далеко.

Морцунів фівнож зловили. Ліше вче-
піти до петлюрівської армії, ніж до
польської неволі. Я на сироті не піду.

Буду сидіти в запліт."

Кількох зловисимо додайково до укр.
армії. Я з ними.

День 25 червня 1920. був днем наступ-
ного ліквідування збірної сімашки, по-
слідньої (французької військової організації).
Около 10. сиринців відійшли до Київ-
ської [?] Миліції, а інші сиділи по ва-
гонах. Нездалеко від нас сімьок "ешалон
Гандока-Тейлора" з кейлітшом нацистом.
Около полудня прийшов рейс. Сиринський
з екіпом сімашкиного з Ч.К. з. Прилади.
Тоді був рух. Сімашка задержує рейс. Чу-
прика Михайла і Тіккіора Івана з панною
Ходелівною Марійкою. Вони хотіли від-
їхати до Кам'янка. Сімашка переби-
рає касу від сої. Тілара і забирає на
вагон на вози. Були ще сиринки, цукор,
мука і сіль. Сімашка бере додайково-

вийши, але робити збірку і... заощи-
 лася до війська. І ^{майку} ~~женили~~ будуть
 сирити „Трайкові-Реймери“? Хількох
 стріловців повнікам. Так закінчилась
 акція. Шкода лише, що все наймо
 передали до бригадного постарання.
 Сої. Тілар взяв круглу пегайку, а я по-
 тайку добу.

Модий приміщено в сафках, де була
 Ч. К. з. Тр. На другий день /26/ї розділили
 нас. Мене призначили до 4. сарль. полка сої.
 Караса. застрах насильно і тих, що не хо-
 тили йти до війська. Тихоміжці пі-
 шли до курітів. з маждарнів сороріова-
 но окремих курітів, а канцелярський і
 цувівські оціани без предметів.

У Бригаді сиритів в об'язок старших
 і стріловців з Т. Тр. 2. Ч. С. С. Стартими ідуто

з ідушками по обід і стаять в ряд, як всі інші.

Пор. Іванець говорив мені, що мав неприємності у полку, що відлучив мене з 8/10 сотні.

У сарн. Полку вступив в хор. Масія, мій товариш з скарм. шкорм, а був. Корчак. шкормого з бачи. Троцева. Хор. Масія був командантом П. Байсрті. Він взяв мене до себе. Яко підхорунжий слав в командантоу речі. Командантом полка був сот. Карась, галицький отаман, кол. Д. Сарн. Полка. У придвірській армії не було сім'я отамана, тому зробили його сотником. Він хор був придвірянець, але любив самца.

"Всі самцати з збірн. Сіянці новини перейшли до того полка" говорив сот. Карась "Вони вже досить кайсртілися. Уже не повинні відлучатися. Я хочу тільки якнайбільше самца."

Як приходив підполк. Мимаків, командувач
 4. Х. З. Бр., то він. Карав командувач "Тозир!"
 а не по придиратськи "Струнко!" Очієля
 здоровив підполковника на очутивши
 руку здавав звіт. Як підполк. Мимаків
 звертав йому увагу, що він пови-
 неж тримає руку коло гачка,
 то він визволяв:

"У нас, у галицькій армії цього
 не робили. А я роблю по самітському!"

Ми робили вправу. Не зле поводилося.
 Та я носивши ми 4. дні і захорював на гру-
 ди. Ще як іхав з Києва, то мене коло-
 ло по троху. Дня 29/ї. почало мене сильно
 колоти у правій боці. Не знаю, що це
 було. здається ~~янаїсена~~ ~~неб'отте~~. Нікар
 записав, Peritis (?)

і визволює до Митиці 4. Х. З. Бривади.

До ~~поши~~ відгоди, Бригада вийшла на бол-
шевицький фронт. Головний лікар огля-
нув мене і сказав, що поїдеш до дому.

"Ви не маєте ніяких польських
спіхів? Ви не можете вже залишатися
при війську. Я поспрабую, що нде-
те до дому, як віддоровітисе трохи.
Ви підумайте на здоров'ю!" - говорив лікар.

Большевики набиралися. Нікому не пога-
ла евакууватися. Хорих відіслали до Терно-
поля, а здорових до Бригади. Мене не
відіслали ажі в одне, ажі в друге місце.
Я просив щобди мене взяли до Тернопо-
ля або з собою, але нічого не помогло.

Вони здалися думати, що я віддоровітисю
і відішлють мене до Бригади. Та я мав
сильну сорячку. Вміжжати віддам
мене до "Стасуї Зворней До Ша шоруч

і пам'яч Родоводства С. Київії." Туди це 1/III.

"Туда" думаю, підкажуть, що я самі-
канти і будуть, тільки за звук." у кан-
целярії говорив я, що 1917 р. понав у поло-
а після революції вступив до пещеро-
фівської армії. Декому говорив, що я Жи-
івлянин. На цій, Невузі "забрали мене са-
нітетом, підчас куметі на саїнку й інші ріки.

Дня 3/III. передам мене до, "Спітала
Родовод № 608, 12. Дуюю. Родота Родова № 32."
Я записав туї рїта ур. 1898., а рїк бракви
1916, щоби було можливе, що 1917 р. по-
нав я в полоа. Правда не подавав я,
щоби не догадався, що я доброволець
і щоби не переслідуював мене. у Поль-
ків усе можливе.

Дня 4/III. побився більшевницький лі-
тєк. Звіт скитув 2 бої, які раним 4. Польків.

На другий день (5/17) поробили план евакувати. До вечера було все на дівряці. Лежало на санітарній поїзд. Носі поклали в бараках.

Над ранком пробуджуєся разор з иншими і чую сильну сиріянину.

"Що це такого? Чи большевики так близько? Це певно мужики зробили повстання. А вони це вистоят."

Як згинуло сонце, сиріянину втихала. Добідуєся від Голубов, що дійсно большевицька команда атакувала на Прокурів, але не могла здобути. Тоді сиріянину обізває, щоб большевики не напад і не вирішати нас всіх. Не шукати й мене в замахі. Я хотів утікати, але не міг рушитися з місця. Мене напад кілька

Нас завабачували у вабони з вуглем і снілою картоплею, але транспорти не відходив. Приїхала візівка, що більше, біжи мамині нісці коло Волочиск. Того самого дня висадили воні коло Горного Острова новий зкр. Бет.-штабу. Бет.-штаб лісів пробивається. Трогало там зринуло. Маті іншіми полк Микішевський.

Трогало богамо майна і каси лінійнір-сїва. Карки і карто. лінійам по полю.

Ми ждали два дні поки Тольки візівкою горний Острів і направили нісці та ширевку. До нас приїздив ми польський літак. Для С'їт. румив нам транспорти і діявся цілком сивію до Відволочиск, а відлітак до Тернополь. По дорозі попереверївати ш. і сивію вабони. Сивію в Горний Острів.

Ось я вже в саляни. Як "нашій,
не своїй землі". Якраз мнає рік, як я не
реїздив зоруч, як я йшов на Украйну. Чи
моживавез і тоді, що так оуду веріта-
ти? Ніком. Коредий Толяк радів, не
реїзавши зоруч.

"Жестену жме вехрієєні, во ту хієєніа
жовка" - говорани між собою.

"Здається знаи, що помыка, бо
не знаїє правдивої ієїорії цієї землі.
Це земля мєєно україєєєка, ~~ми~~ ми То-
ляки її загаробані."

Я був сумний. Як мішався так, як
Толяки. Чи мішався? Кудє мєє, що
буду близше дому.

У Тернополі передали нас на сати-
тарний поїзд "Р.с.р.с.", який за два дні
завіз нас над сєє і иєредав у "Сєрітал

Wojskowy №1. w Przemysku." (11/VII.)

Тояки, які не бачили ще укр. війська
дивляться на мене і не знають, хто я
такий. Одні кажуть, що Делікінець, ин-
ші, що большевик. Зкітці шитають
мене самого. Я пояснив їм.

"А свічка, чи мурича відзначає?"

Це

"Це тризуб - укр. герб."

Мене віддали до відділу вугорських
недуг. Сесіра відносилася до українців
погано. Першого дня не дістав з това-
ришами хліба. Нам хліб дала сесіра
Тоякак, які придуми пізніше. Ли хліб ще
не насправся. Як ми домагалися хліба, то
вона пахала руками і кричала:

"Кіс тіе рогадкє. Ніє жєстєсіє зарповіан-
товані и нас."

"То ми не дімаємо хліба?" - шийало

"Nie dostaniecie".

На другий день (12/VII) переніс мене від
глобний лікар до серцифрської кімнати. Це
була сепаратка. Я лежав туті самі навкля
від цієї кімнати. Та сама сестра, що не-
давно не дала мені хліба, сідала те пер
цркам иншою. Зона приходила часто
до мене, сідала на крісло та ласкавими
словами впливала, хіто я такій,
з якої армії, звідки родом і т.ц. На сто-
мву штовч пальські зубяки."

"Niesch pan sobie wezmie" каже сестра.

"Нащо мені зубяків?"

"Pan jest przecie z Wschodniej Meto-
polski. Jako polski poddany (!) może pan
wstąpić do polskiej armii. Pan będzie
pan przedko awansował. I dostanie pan
oficerem i dostanie urlo'u, ażeby skoń-

схус' гімназист."

"цего ніком не буде!"

Сестра відвідувала мене далше та переконувала. Та я не звернув уваги на її "солодкі" поради!

Мой груди перешали боліти. Я не-
раїмов ще 15/ІІІ. на ушній відділ, бо
було ліве ухо. Тут побув я 5 днів. За
той час ходив я до місця та оглядав
Перемиськ з околицю. української мови
не чув я нігде в місці. Це неовоби всі
українці поховані; боєвою вміли
на світі Грохид. супирав я тут Грє.
дєвчє з Дєнікинської Армії. Я купався
у Сєжє та оглядав укріплення.

Дня 20/ІІІ. відїхав я з сот. Вєшиковський
гол. Хобилєцьким до "Укр. збірної ста-
нциї в Ланцуті."

у Ланцуті до недавня табор полоче. Був
 них. Тепер перемижко його вукр. кім.
 Ми згоралися у польській кавалерії
 нас призначили до "старшинської сотні"
 ("Block B") старшини саме рівно у бара-
 ках на самих дошках. Було богато їши
 как. "Виднати" нам старшинський харч
 Левизнати їм з сирілацької кухні.
 сотники і полковники ходили по об'є-
 єдн полковник одержав чорного хліба
 і оселедця та білий дорогою. Іде по-
 двірем поміж сирілацькими і кусає
 хліба і оселедця. Чи такий полковник
 може мати після повстання? Як придуб
 я до старшини, що було вкр 500 старшин
 Ондія прийшло ще ок. 500. з армії
 ген. Фредова. Були нуї старші царські
 капітани і полковники.

12. Поворот до дому.

Дня 23/III. Відбулася "висудна комісія", яка узнала мене "неуширивим". І мій судити в Коші. Та мені не хотілося судити в Польщі; і я рішив за всяку ціну дійсатися до дому. Польшевики злішим впе очу в ~~те~~ Салітану. Польшеки покуривъ попередимий кім перемітний знову в табор полонених.

Дня 29/III. оголосив адютант Салітані:

"Хто з салтан хоче злізатися з вівська, нехай догосить до канцелярії."

Розуміється, що ми нічим.

однак сот. Сокаренко почав крутити, що він справді дає документи до дому, але не рушить, що з нами штається. Тік певно хотів нас випробувати. Держі відступили, але окол 20.

таки домагаєся документів. Між ними
був і я. Сої. Сонгаренко згодився врятувати
дані документи. Як довідався про це
польський полковник, то заявив, що ми
мусимо їхати до табору полонених
в Тукучинах коло Терешини. Там на-
мби писати протокол, посилати
по свідомств моральності, до фран-
дармерії і т.и. Аж тоді може пускати
а може замкнути ще далше в Тольку.
На таке звільнення ми не згодилися.

Я рішив вийти в поле, а звідти
дістатися до дому. Через це звільнення
втрапив я перший трансформі. Дня
2/VIII. зголосився я добровільно до поля. Не-
че приїшли до баїдерії сої. Перегород-
ського. Як побачив я цього соїника ~~був~~
~~вигук~~, то здув, що він нагадує.

у багеті одержав я цілий односторінь.
 односторінь австрійський з польськими
 бізиками. Камквей афрійський. Не
 одержави ще й укр. бізика з тризубами.
 Іншієрїя нушок не мала. Ми робили
 виправи та вимеє мивали. Ціє
 вгдїєм ходили по поглірї і мивали.
 у багеті сїєрїєв є пїрор. Сїєсїєрїєв
 сїєсїєрїєв. Три пїхонї єв сїє. дес. (?) Жїєв
 Бїєрїєв з сїєсїєрїєв рїєв.

у вїєвїєв хвїєв зїєвїєв у бїєвїєв
 єв пїєвїєв зїєвїєв і вїєвїєв єв ієв
 у пїєвїєв єв. Євїєв єв євїєв
 з євїєв. Бїєвїєв, євїєвїєв пїєвїєв єв
 євїєв у бїєвїєв євїєв.

Днє 4/їєв. вїєвїєв з євїєв євїєв,
 євїєвїєв (єв. 700 євїєв) в євїєв. у євїєв.
 євїєв євїєв євїєв (6/їєв.) Бїєвїєв.

"Здорові були козаки!"

"Сав! сав! сав! сав!" — чути здалека.

"Здорові були сарматички!"

"Доброго здоров'я намє отаман!"

Кеймюра балакав з деякими сиринцями.
м. Румішов і до мене.

"Де Ви сиринці?" питає

"В Укр. Сел. Армії. Бригада Ч.С.С."

Інші сиринці ніс і нішов далше. Не
подобался йому Ч.С.С.

При Шмаді Діброї Армії в Коросія-
тині оглядав нас (7/VIII) ген.-пор. Павленко.

Братерію приділено до Волхаської Дивізії.

"Таке генерал-пор." сказав я, проше віз-
сиринцями мене до 4. Х. З. Бр., де я був перед-
тим. Я не шуміровий!"

"По зап. Бригада. Преса в Діброю
Армію. Преса на фронті" — вігнולי в біт.

"Не буду я перешитися - думаю собі" і
і так на фронті не буду."

Ми вийшли до Монастирська.

"Наш батальйон Рейморе

Польща його назвали

Ми за "Matorolskij"

Ідею вояками - сивими самими.

З Монастирська пішла піхота до
дивізії, а кіннота і байєрти не хотіли (!)
її піхотою і вернули до Турнева.

Туди було посилено Волна. Дивізії.

"Тате сотник! і іду до своєї бригади.

Тата сіють у Турневі. І на фронті не вий
пиду" кару сот. Терезродському.

"Щор я з Вами зроблю?.. і не можу
вам видати документів."

"В пиду без документів. Мене приймуть."

"Ік так, то ідіть!"

Я зголосився (9/10) у Ч. К. З. Гр. сарм. Полк
вже не існують. Соім. Харась зичув коло Про-
курова. Мене прийняли до 1. Соімні Ч. Учебного
запасового Курії. Я зголосився у соімні ку-
рінній і соімній команді. У соімні сармів
я знав одного підпор. Макарушкы Богдана.
Курійня нав свою старшинську харківню.
За порадою старшин зголосився я у хор-
селищні, господаря харківні. Він прийняв
мене. Через тіє осудився курінній ко-
мандацій соім. Іворський, що я не про-
сив його о прийнятті, але нішов до
господаря. Він посварився з Селищною.
Внісся скликав зборання тіа промову-
вав вибрати нового господаря.

Один пан не ласкав був у мене зо-
лоситися, але нішов до господаря,
а цей його на властну руку прийняв."

"Ще до мене вступитесь" обізвався. "Ізго-
сився у господаря, об шак мні порадили сїарши-
ни. Як кажу оце розходився, що я зрештїкую
з сїаршинським харів. Не тому, щоди через
мене було сварка."

Та всі сїаршини не згодилися на це.
Вони висїгнули проти соїтника і ко-
мію знову вибрали севачу. Та сої.
не розився. Найбільше похизував з сої.
Евроский пор. Васку Рейро з Перезова)
Вкінці вибрали нового господаря хор. Ко-
закова, Фридрихська).

Старшини-галичани не мобили сої.
Евроского. Сварили, що це галицький
моєквоєрїя. Він обкрував себе Фридрихсь-
кими та вірно служив Рейрої. Сїар-
шини казав, щоди вони переводили
мобілізацію галичан до армії У.Н.Р.

Розуміючись, що ніхто не квамився родити
проти свого переконання. Кождий дував,
якби сам дішався до дому. Одного разу пра-
вив православний священник сурьбу Гожу.
Соті. Аворський приказав, щоб сотня пі-
шла до церкви. Якраз тоді мав я сурьбу.
Та не миг всіх зібраних. У сотні були
гашигани, Придніпрянці а навіть один
Китаець з половецької втг Бовшевських.
Я те, що чіла сотня не була на право-
славній богослуженню призвигив сотник
мене і справника були. Оршукка до ку-
р'яного звіту. сварився з нами, що
сотня не була в церкві.

„А коли ви не були в церкві?“ - питає
сотник Оршукка.

„Я з греко-лати і не обов'язаний ходи-
ти на православне богослуження. Цього я

за Австрії не було. Це жасливо!"

"Повірте! Ви є дурак!". Руднішайє?"

Сотник не вкрав нас, але образив
бунт. Ормизук. Цей був злий і думав
робити жалобу до Команди Вротади.

Не пішли від сої. Іворською був
ком. сотні гор. Самойлів. Оцього разу нам
ми дуже рано маневри на околиці села.
Іквертам (вполюді) з села то сивали
цілу дорогу. Змучені маневрами і похо-
док не могли вже в диневі сивали.
Та пор. Самойлів кричав, щоб ми си-
вали. У соїні йшли і сідарники.

Пор. Самойлів кричав і погав матюками.
Це побачило всіх. Не сивали. Самойлів
робив вправи і казав цілій соїні
клякати на дорозі. Не помогло. Це
викликало ще більшу ворожбату. При

обиді почалась у ситаринській харківні
осітра ~~(сере)~~ дискується на цю тему. Галичани
сварилися з Іворським і Самоїловим.

„Він ще не мав пожити уо України,
як ми вже мучилися в окопах 1914 р.“
- говорив хор. Васеків. „А тепер приї-
шов сюди і буде нам матюкати?
Дякий навіть по українськи говори-
ти не вміє, а хоче над нами верхо-
водити. Це скандал!“

Пор. Самоїлів переслідував також
урядника-галичанина рахункового Гіган-
ського. Все йому не подобалося, що
було написане „по галицьки“. І сам
бачив, як він передер одні сисок
„у нас нема шурви, лише возаки.“
- говорив він Гіганському.

І пізнав характер сотника і пор.

Саломова та ринив прохання з о пере-
несення до 5. Херсонської Дивізії. Вона сійо-
ала в районі сороженки, близьке до дому.
Там був ген. Храбс та боєвий сап'єр.
Я чекав лише на брата Олександра, який
мав прийти до мене і забрати речі.
Майже всі речі мишвє у свого товари-
ща Василя Хосака, Москалика, в Ширневі.

~~Там~~ Перебувають в Ширневі роди-
ла сотні вількорядні в'єрвє і з криса-
ми. Нечого схожє на цю бригаду не
"Стіге нам" сивам і неві. Все ~~не~~
так, як робили Москалі. у вільних
школах ходив до бригадній читальні,
де читав книжки і газети ~~там~~ си.

Ми вийшли з Ширнева (6/VIII) до с. Мє-
цького в Бурацькій повісті. Тим часом
є "рапорти" о перенесення "Рапорти"

пор. Самойлів відкинув, бо це тільки стар-
шини пишуть. А наші в "докладній
затиску! На відновіти не було. Тоді
не нам хотіти мене відкупити.

Я уловився з підпор. Макарушкою, що маємо
покинути бригаду.

Уночі (19/III) виїхала бригада на пра-
вий беріг Дністра до с. Палаши. Підпор.
Макарушка пофронтався зі мною; тишов
до одного села коло саша, де мав вуйка
священника. Полю дорога на Львів. Якби
бригада була їхала на саша, то я був би
поводив до дому.

Ще того дня прийшов приказ їхати
до Шквева на фронті. з бригади сформо-
вати новий курінь. Я уловився з бунт.
органом в заболоті, і ми мисли-
ся всі. Бригада ввечері виїхала.

Ще в день вийшли ми „авіапутевою“ до
5. Хере. Дивізії. Ми повернули і мали
всьогоду сайти, щоб нас ніхто не ба-
чув. У селі був ще якийсь одоз.

На другий день пересиділи ми в уван-
тарі під горою. Вечером (20/VIII) рушили
в дорогу. Мимо того, що нам ми доку-
ментів були. Оршук не хотів іти
офіційно. Ми обійшли село горою
і нічим навпросілись. Оршук знав
дорогу. Ми при світлі місяця
пошли. Угналися. Яким під кони-
цю сайти. Над раком (21/VIII) схопили
і нічим далше. Около полудня зай-
шли з ми у крайню кайку в с. Коши-
цах і ягли сайти. Ми заходили ми
там, де нема факдарієві. Нічим
бути огорожені.

з Кошарця нічим ми лісом. селяни
брали дерева з ліса. Як побачили нас,
то втікали. Ми легло одного задер-
жали. Він показав нам найближчу
дорогу на Ворону. Описав перед
дуками, бо була вже ніч. Але ми дуків
не боялися. Наш оборону. Ми перей-
шли ліс, Кривотури нові і старі.
Завжди говорили, що ми Фредніурят-
ці і загубилися з обозу. Рідко
коли говоримо правду.

з старих Кривотур нічим ми го-
стилицем. Побачили два польські вози.
Ми скорили в бік і прилягли в траві.
Один Голек шисива заду і кричить:
"схекај јантек!... схекај!..."
"А що, якби ми цього Голєка на-
страшили" - говорю я

„Кимити його. Нащо біду зачіпати?
 Лехай іде до порша" - відповів Оршук.

Лехачи в іправі, ми заснули. Та
 не довго спам. збудив нас дощ. Дощ мав,
 як з коновки, а ми йшли далше.
 скрипшися не було де. Як розбудилося
 зайшли ми до Ворони. На краю села
 відпочали до полудня.

Парубок повів нас ~~на~~ коронною
 дорогою на Габянку. І не міг іти скоро,
 об чоревик давив мені мозік. Дощ
 мав, але ми йшли без переставку.
 Перейшли попри стіручків, славний
 „свайною Оленою" / Нейдорер, Гроднарів-
 ку, Глибки та зайшли, ~~зр/в/т/т~~ до Май-
 дана середного.

звідси рушили ми через Хубайвку
 до Саджавки. Хубайвка, це польське село,

але Галеки, кохухові) не йдуть до війс-
ська. Ховаються по лісах. Ми перей-
шли Дури і ліс над Трушою та
опинилися у Молодаїшні. Оршицук
пішов іти до мене а відтак через
Кюриб, Воскресінці до заболотова.
Тепер вже я був проводирем, бо побачив
франкову гору.

"Це гора у моїм ріднім селі. Неза-
дово побачу свою рідну хатку, роди-
нів, братів і малу сестричку!"

Я забув про мозіль. Не йшов, а ле-
тів. Оршицук ледво носився за
мною. Ми ввійшли на франкову гору
в ялиці. Звідси дивився я, як згодій,
як розгойкик-опришок. Дивився на
рідне село і не хотів показувати
ся людям. Ще був день.

Як смерклося, зійшли ми на
штреку і пішли до дому. Було це 23.
серпня 1940 р. Осв я збіжжаюся до рідної
хати і не знаю, що там діється. Я хотів
з усіма похоронуватися. Увійшов усіма:

"Ану збирайтеся на сформовані!" - го-
ворив я, а самот так і зрозумів. Опис
шук ситого згаду і шивкою сміється.
Першим пізнав мене брати Олекса.

"Ходи, ходи до хати!"

Я увійшов. Радісно вітаюся з усіма.

"Я хотів вибрати переміжку
та йти до тебе. Добре, що вже сам
прийшов." - каже Олекса.

Опис шук переміжку і пішов рано
до забалотова. Я скривався, але й
не дурю. Одного разу возив я з братом
середом кониці. Побачив мене жандарм.

"Де Ви були до цього часу, що я Вас чекаю?
риб?" питає з здивованнєм.

"В українській Армії."

"Так? А тепер як?"

"Мая відпустку на місяць."

"По приїдїї на постиривок з своїми
документами і замельдуїтесь."

Я довго вважав, що робити. Вкінці
всі ринув зголюючись. У неділю 28-го
ввврався я в Петербург. У місїї зустрі-
нув відділ жандармів з командантом
Вехером на голі. Вїзнав мене. Оглянув
документи і сказав іти на постиривок.
Якийсь вахмайстер прийав мене ласково.

"Тепер дають уривки?"

"Жі. Це командиротка до б. Херсонської
Дивізії. До 21-го мая зголюючись."

Вахмайстер говорив зі мною довго. Я

оповідав йому перебувані ризи. Сказав Басе-
шевських а хвалив Польків і Пейлюру.

„Знаєш що пате? Іхась банда (!)
закрила Косів.“

„Як? А хто? Польшевики?“ питаю.

А то Бєн. Грабе перейшов з 5. Херсон-
ською Дивізією на Лехи.

„А чи це дезертири від Пейлюри.
Которі вони дезертирують? Не маюча
що їм ти що?“

„Е все. Я сам не знаю чому вони
дезертирують“ - говорю йому, а сам де-
зертир сиджу перед ним.

До добрий розмові виходив а
і тишився, що поіраєрих їх одурити.

Другого дня (29/III) вийшов а до Коломиї.
Директор Т. Мойшович сказав мені, що
поку здебавше до III. кл., як а приїждяє.

вантї. За те я не мав часу і нагоди пригото-
влятися до іспиту. А за порадою дис-
ректора, рішив я здавати ввійшлий
іспит до VII кл. я вніс поданче.

Яквернув я до дому, то довідався,
що францарами вкрі шукати за мною.
Вони сказали, щоб я ішов до своєї са-
стїнки, об відпустику закреси. Вкрі
догадався.

Я вніхав на другий день 14/IX до Коло-
миї. На поштержку не вийшов. Кордо-
му говорив, що їду до війська, хор
не думав про него. Знайшов шкатулку
у сестриці баби Анни Зеліньскої і почав
приготовлятися до ввійшлиого іспиту.
Над кордою передістою працював один
день і здав 14/IX іспит. замисався до VII кл.
у Коломиї ходив я з військовими до-

кученятами. Це це було небосмертно. Я хо-
 див до набіаїрану і казав, що я зрубив
 лебінимачно. Не повірив. Дочерва, як
 дістав я сільську лебінимачню, видам
 некі і в набіаїрані (17/ІІ.) і перейшов
 у цибиле. Мандарини шукаю за чого
 в дома, але не знайшли. Вони пересі-
 дували також підпор. дла. Сімакевича і пор.
 Андриє Михайлова, які погодили способом
 появилися в дома.

Разом з Дмитром пішли ми до війська,
 разом і вернули. Дмитрою Андриє скри-
 тся ривкор в Колоши.

Ми вразили шире до науки.

Не вдалося побороити ворога ору-
 жем, то може вдатися культурою
 і наукою!

Колоши, дня 28/ІІ. 1920

Місцевості які в переїздах.

19/9. р. 24/ї. Колошя, Раківник, Слобідка лісна,
Лідишин, Солосків, Отинія, Грабат, Торгови-
ця, Гострів.

5/ї. Терновця пільна, Глинів, Колонци, Тов-
мар, Лихнів. 30/ї. Добромиль.

31/ї. Комарівка, Хоросийшин, Монастирська,
Озеряни, 1/ї. Гураг.

2/ї. Пшибухівці, Рішинці, Ярловець, Ново-
сілки, Кошилівці, Товстий.

3/ї. Замбці, Товсте.

4/ї. Вуршаківці, Ланівці.

7/ї. Горизів, Мушаківці, Ванків, Скала.

20/ї. — Горизів.

21/ї. ст. Горніків — Гураг — Монастирська.

25/ї. — Гураг — Горніків.

30/ї. — ст. Гураг.

1/ї. Сороки, Сокалів, Ромик золотий.

- 2/Ⅷ. Слободів. 3/Ⅷ. — Сокоїв, Росоїв, Взривець,
Новосілки. 4/Ⅷ. Кошарівці. 11/Ⅷ. Товстий.
15/Ⅷ. Мисівці, Виринківці, Корчів.
16/Ⅷ. Хривче, Сермаківка, Залісся.
17/Ⅷ. Курринці & Тухиця.
18/Ⅷ. Суржухе, Камарець Подільський.
21/Ⅷ. Хуцьківська Слободка, Сіманславів-
ська Слободка.
22/Ⅷ. Китайгород, Тухвашишці.
25/Ⅷ. Несредівці, Слободка Несред, Жванчик.
26/Ⅷ. Соколенець, Хостівці.
27/Ⅷ. Загоряни, Отроків, Сріянківка, З. Ушиця.
29/Ⅷ. Зауець, Слободка
1/Ⅷ. Іванівці, Купавка, Томашівка, Того-
снівка, Михайлівці, Сунівка.
7/Ⅷ. Верхівка, Тунці, Бар, Іванівці.
8/Ⅷ. Студальці.
9/Ⅷ. — Северинівці, Хоросинівці, Сіманславчик.

- 10/ VII. Мелерівка, Млики, Браїлів, Сумки.
- 12/ VII. Браїлів, Демидівка, Могилівка.
- 15/ VII. Говесир, Виннище, Великі Куріорн
- 16/ VII. Виннище, Тимочани, Стрижавка.
- 17/ VII. Михайлівка, Дубова, Хашківка, Хурава. Гуцун
- 19/ VII. Хотюшинці, Салендри, Николаївка (рес. к.)
- 20/ VII. Козачин, 1/ VIII - Хашківка - Тиннище
- 14/ VIII. - ст. Козачин. 16/ VIII. - ст. Погребинце.
- 17/ VIII. Писків. 18/ VIII. Андрушівка, Озеринка.
- 19/ VIII. Санівка, Мновене. 20/ VIII. Потівка.
- 22/ VIII. Мясиве, Оленівка. 26/ VIII. Виннище.
- 4/ XII. Михайлівка, Стрижавка, Дубова, Хашків-
ка, Варшине.
- 6/ XII. Хашківка, Байківка, Піків.
- 11/ XII. Забурже, Уладівка, Янопов.
- 23/ XII. Уладівка, Халеносорка, Гуцунці, Павлів-
ка, Мизаків, Майдан, Пашківці.
- 24/ XII. Микушинці, Ріжок, Мясанка.

25/II. Браїлів, 2/І. 1920. р. Буравка, Маанів, Лванківці.

3/І. Храсте, Лопайшчці.

6/І. Стрільники, Рахни, Сути, Смуків.

7/І. Винокурня, Левківці, Хорківка.

9/І. Нуравка, Мазурівка, Пучолин, Кінашів.

15/І. Клебаня, Сретівці, Деуківка.

17/І. Александрівка, Мукитка, Саваршівка,

Просілянськ, Демидівка. 18/І. Гасарівка.

10/II. Терівка. 16/II. Пашківка.

17/II. Набокрявки, Хаташин, Порканівка.

18/II. Городище. 19/II. сн. Рудницьк.

19/II - 23/II. - а. Колятин - Тергунів - сн. Руднів воєн.

23/II. Вільшанка (рес. кан.)

1/IV - 6/IV. - сн. Хуїв

10/IV. - 12/IV. Степаншин, Хоравка, Лебелішк,

Стаблеще, Лисинь, Раковичі, Ласроуте, Радоминь.

13/IV. Вурлок, Прорисів

14/IV - 15/IV. Вурлок, Хонівка, Сусатівка, Домти-

нець, Облітки, Нова Буда, Гудуєївка, Пална-
ди, Спортивківка, Устимівка, Чаповичі.

16/VI. Стрешингород, Шоваки, Хоросиєво.

18/VI. сн. Хоросиєво - сн. Сарни.

19/VI-20/VI. - сн. Рівне - сн. Менишівка.

21/VI. - 22/VI. - сн. Староконстантинів - Крокурів.

8/VII. - 9/VII. - сн. Тернопіль.

10/VII. - 11/VII. - сн. Ізбів, - сн. Перемишль.

20/VII. - сн. Єрослав - сн. Натичин

4/VIII. - 7/VIII. - сн. Перемишль, - Хрипчин, - Монастирська.

8/VIII. - сн. Ширків. 16/VIII. Ширків, Добришчель,
Добришники, Вацьке.

19/VIII. Добришники, Липа, Ширків, Антонівка
Олешиб, Паласичі. 20/VIII. Камичі.

21/VIII. Кривотичинські, Красилівка, Кривотичинські
рі, Ворона. 22/VIII. Рабенька, Саричків, Стаї:

Зорос, Богдарівка, Силки, Майдан середній.

23/VIII. Бубайівка, Саджавка, Молодечин, Марківка,
Руніччи.

Додаток

Армілерійська школа сільських у сіяни-
славові. сім'я 10/11. 1919.р.

1/ отахан: Леонід Северин

2/ поручник: Гелені

3/ Булавний: Вадим

Однорічні.

1. підпор. Гішовська Сієнан, укр. в. кл. Роданик

2. " " Вегринович Михайло, врослов (?)

3. " " Мушко Михайло

4. " " Олюховий Михайло

5. " " Пилип Михайло

6. " " ге. Потоцький Стефан, Гукотичев

7. " " Левна Лиза, шавник, семінарський

8. " " Сюсарчук Михайло

9. десант. Троцьук Михайло

10. " " Гавриїв Денис, монархемайський

11. " " Дикій Александр, шавник

12. " " Додук Василь

13. десант. Курцев Спенов
14. " Пелезовецкий Евдоим, VII. кл.
15. " Ив. Малинина Димитро.
16. виступ. Терпаву Денис-Максим
17. " Ветцев Алехан, - Нисид (?)
18. " Вушняк Лекс
19. " Сущкевич Димитро, VI. фр. - Станис
20. " Дубинский Ерослав
21. " Думкевич Михайло, VI. кл. - Зернов
22. " Козловский Ерослав
23. " Сичкевич Антон
24. " Масин Михайло
25. " Могора Антон
26. " Омицук Женя, Трукович
27. " Терпавский Парас
28. " Савкич Василь, III фр. урм. сем.
29. " Турин Василь, V. кл. - Суринович
30. " Зерин Димитро, урм. чин
31. " Райкивский Осип

32. мн. нум. Сошоваток Ерослав, ѿ кл. Коломиа
33. " " Губрак Михайло, ѿ.р. сем.
34. " " Хурмановиц Хорин.
35. " " Севиньскіе Александръ, ѿ кл. Коломиа
36. " " Мурааскій Векса, ѿ. кл. Черновицъ
37. " " Проконив-Иван, ѿ. кл. Коломиа
38. " " Тузак Зигор Шобъ
39. " " Савура Михайло, наймуринъ
40. " " Супоток Фраанс
41. " " Фредюк Душиро, ѿ. кл. Коломиа
42. " " Ганя Никола, ѿ.р. урши. сем.
43. нум. іаватскій Осун, аидатиславъ
44. " " Савранаскій Осун
45. " " Дайко Антис, ѿ. кл.
46. " " Доскор Осун
47. " " Заваговскій Ерослав, ѿ. кл. Коломиа
48. " " Заринскій Мирон, Сим. проф. Коломиа
49. " " Заринскій Рогинот

50. Узельский Иван, і.р. сол.
51. " Званук Василь, і. кл. Коломиш
52. " Станиславский Иван, і. кл. " "
53. " Корсукский Ярослав, і. кл.
54. " Косар Михайло, і. кл.
55. " Кучиловъ Александр, шаврук
56. " Кумаровский Александр, і. кл.
57. " Марус Стенан
58. " Макарушка Богдан, шобб
59. " Маковичук Михайло, і. кл. Коломиш
60. " Максимевский Роман
61. " Радукевичъ Мият, шобб
62. " Лапуш Леверик, шобб
63. " Слоневский Ярослав, ііі. кл.
64. " Ситрук Теодер
65. " Теленский Антон

Открытых оубще дес. рах, балсонні и инии.

зазначаю, что не особийі шман, а не канцеля-
рїи и вниаги.

Гімназійний курс в Коломиї

II. класа стрільців. - май 1919 р.

		Гімназія	різ оруда.
1.	віст. Андрейків Михайло	Доліна	піхота
2.	" Баранчик Василь	Самбір	"
3.	Білий		
4.	віст. Токало Іван	Коломия	артилер.
5.	Бренькало		
6.	десяти. Васильчук Олекса	Коломия	артилер.
7.	" Варениця Осиф	Львів	"
8.	стріл. Венгеринович Зорій	Самбір	піхота
9.	" Волошанський Василь	"	"
10.	" Волошин		"
11.	Годис Антін	Стрий	"
12.	підхор. Зрибович Антін		рахунковий
13.	ст. стір. Гукало	Зборів	піхота
14.	Гусак Олекса		
15.	ст. стір. Гадзімський Теодор	Коломия	вих. ч. с. с.
16.	" Галак Ілля		

17.		Демичин Михайло		
18		Дмитрий		
19.	стр.	Дубало Микола	Стрий	ніхотя
20.	муш.	Забавдовський Єврослав	Холомия	артил.
21.	стр.	Заріжний Михайло	Тереминь	ніхотя
22.	"	Захарясович Володимир	"	"
23.	муш.	Званчук Василь	Холомия	артил.
24.		Іона		
25.	віст.	Кадобанський Володимир	Тернопіль	радіо
26.	стр.	Кераси	Терешна	ніхотя
27.	віст.	Кераси Ван	Холомия	артил.
28.	десять	Кертів Дмитро		
29.	муш.	Княгиницький Ван	Холомия	артил.
30.	трудоп.	Ковальчук Володимир	"	ніх. у. с. с.
31.	віст.	Косутак	Іваниславів	ніхотя
32.	"	Коленковський Євген	Холомия	артил.
33.		Копчалоук		
34.	віст.	Кравчук Михайло	Холомия	ніхотя

35.	вист.	Кудрук Иван		
36.	стр.	Кузьмак Денис	Ламбір	михоня
37.		Кузаків		
38.	десерт.	Кульчак Микола	Станиславів	армия
39.	стр.	Кучмицкий Трохан	Львів	мих. у. с. с.
40.	пуш.	Кучеровский Александр	Станиславів	армия
41.		Кущак	Ерослав	
42.	стр.	Кубицкий Михаил	Ламбір	михоня
43.	вист.	Кенчик Юлиан	Коломия	"
44.		Кущкий Августин	Ламбір	
45.	стр.	Кущицкий Василь	Городок	михоня
46.	вист.	Макарчук Шиб		
47.	пуш.	Маковичук Михаил	Коломия	армия.
48.	вист.	" Олекса	"	"
49.	стр.	Максимович	Рогатин	михоня
50.		Матияшук		
51.	стр.	Мацурек Юстин	Львів	канц. е.
52.	"	Мелько Василь	Ламбір	михоня

53.	вiетн.	Мельник	Колошия	никома
54.		Мельник Федо	"	них. у. с. с.
55.	татар.	Молрик Андри	Евров	кинома
56.		Музыка Хан		
57.	гесаи.	" Никола		
58.	"	Муца	Евров	никома
59.	вiетн.	Муца Олекса	сирый	"
60.		Насарьский		
61.	сир.	Новоагуйа Михайло		
62.	гес.	Обух Осун	Евров	них. у. с. с.
63.	сир. сир.	Озарк		
64.		Ориуник		
65.	гесаи.	Темик		
66.	"	Таврок	Колошия	фаруков.
67.	вiетн.	Тяскелур	Евров	никома
68.	нучи.	Тонадок Володимир	Колошия	арийл.
69.	сир. нучи.	Тисельский Дамил	"	"
70.	сир.	Тосаукий	сманиселит	никома.

71.		Траг Никола		
72.	см. нум.	Проконив Иван	Холомуз	срн.
73.	снр.	Против		
74.	"	Раимаривеский Сидир	Свбв	мисота
75.	"	Рокнуцкий		
76.		Лавицкий Григорий		
77.	см. снр.	Лавицкий Никола	Холомуз	канс.
78.		Либур Александр		
79.		Локановский Франц		
80.	снр.	Лтек Димитро	Тоганит	мисота
81.		Лтсфратский Михаил	Локан	"
82.		Лтрилдобинский		
83.		Лховатан		
84.		Лелишевский Женю		
85.	снр.	Лесовский Дале	Санотр	мх.
86.	вист.	Лехотак		н. ч. с. с.
87.		Лрмудрак		
88.	десет.	Лурман Васил	Лерномил	срн.

89.		Пухтин		
90	стр.	Урожай Никола	Холомя	канис
91.	"	Средук Василь	Лаубер	них.
92.	вист.	Средук Ван	Холомя	рах
93.	стр.	Кай Димитро	Лаубер	них.
94.		Харамбура Михайло	Еворив	"
95.		Хотенецкий Володимир	Лаубер	"
96.		Хотенецкий Роман	"	"
97.		Куряк Парас		
98.		Шанкивский		
99.		Шах		
100	вист.	Шерба Еролав	Еворив	них. у. с. с.
101.		Жоркив		
102.		Еворский Василь	Лаубер	них
103.		" средь	"	"
104.		Еджик Осип	"	"
105.		Ехно Остап		"

Список Полк Польскои Артилерии - Коломня
запасна батарея, счисл 15-26/II. 1919.

1. сотн. Габюк Осип, ком. бат.
2. пор. Мишкевич
3. хор. Вовчук Иван
4. " Держицкий Андрей, сиквигующий
5. " Кузнецов Осип, сиквиг. 11/II. полковник
6. " Морозюк Михаил, харчевый и парашюта
7. бурж. Макарьевский Пётр, сиревник, 11/II. пол.
8. бул. Грызулак, конюший
9. " Волченко, "
10. " Олександрович, харчевый и парашюта
11. ст. дес. Атаманюк Василь, конюший, 11/II. полк.
12. " Милер, рахунковый
13. " Кубаев Сисфан, харчевый
14. дес. Доминюк, 18/II. задерживав
15. " Фредюк, сатиар
16. " Француз Семен, срачунковый
17. " Держишин, рахунковый, 28/II. в дѣлѣ.

- 2. ст. пум. Прокопів Іван, richtronmeister
- 3. оуни. Камбога Диміро, beschlagmeister
- 4. віст. Павлок серед, з. 2, 18/II. здезертирував
- 5. пум. Кнасинський Іван, з. 3.
- 6. " Гержук Диміро, з. 4.

Пелестронієн.

- 1. підпор. Ковальчук Володимир, командант
- 2. десант. Релезовський Клавдій
- 3. віст. Дуйковський Осип *)
- 4. " Байсер Осип
- 5. ст. пум. Маннічук Диміро
- 6. " Пилчук
- 7. пум. Завазовський Ярослав
- 8. " Іванчук Василь
- 9. " Малашок *)
- 10. " Єшаукив Зенона

ст. дес. Малецький, beschlagmeister
 віст. Прокопович, коваль
 " Соляковський Іван, пом. рахунок.
 ст. пум. Хозловський, примар

*) 11/III половецькі під впливом.

18. гесам. Пасирам

19. бичи. Везаа

} 11/III. поночети

Огнофити.

20. нигор. Грекесевиз цараса, нрмн. 26/VI. 1919.

21. бичи. Грохер Оем, з X. сир. бачи.

22. " Јаислер Оеман, арм. у.с.с.

23. " Думковескии Оем, з X. сир. бачи.

24. " Еманкесиз Думиро, " " "

25. нум. Грекук Думиро, з 24. н. н. - Короши

26. " Етдук Ордан, з V. сир. бачи. - Короши

27. " Еманкиб Жетови, арм. у.с.с.

Окрити чих бум исе з "арм. икова ситриши"

зодари ниг н. 1. Триоорубка, 14, 32, 42, 50, 51, 52, та

з "Сит. Курсу." 2. 4, 8, 27, 30, 32, 38.

IV. Дамискии Корнче 1/17 корона бачиофил

Уро бачиофил унвересо з зан. бачи. коронам:
сакосо полка. ситат 8/III. 1919.

з зан. бачи. н. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 12, 15, 16, 18.

4/III. Колошицька батарея, серпень 1919 р.

з 1/17 бати : Бабюк, Вовчук, Доченко, Мале-
шкін, Миличук, Фредрук, Сурганчук, Прокопович,
Козловський, Сіаткевич, Прокопів, Терчук, Кня-
зницький, Ковалчук, Ренезовський, Пили-
чук, Завадівський, Іванчук.

1. десант. Дочин, сирванук
2. " " Людолюбський, кон. П. пун.
3. бат. Ренезький, хаводчик
4. пун. Крайин
5. " " Лавка
6. " " Сміхун.

Г. Ч. С. К. IV. Кол. бат. IV. гарм. Полка.

стан 5/IV - 28/VII. 1919. р.

1. пор. Солов'яненко Кирило, кол. бат., 6/V. до Н. К. Ч. С. К.
2. лейт. Мельничук Александр, " - від 6/V. 1919.
3. хор. Горючий, 2/V. 1920 до лікниси.
4. " " Куніс, 28/V. 1920 до III/V. Кол. бат.

5. хор. Мельник , 12/хл. до 11/л. зар. бат.
6. бул. Шахнюк , конюший
7. " Марчук , " "
8. ст. гос. Омиско , сиробник 4/л. 20 здезерти.
9. гос. Хибир Тико , рахувобий
10. " Кудрук , телефоний
11. вист. Гурчак В 10/хл. до нирани
12. " Семеник Михайло , конюший } 2/л. 1900
13. " Хибир Василь , fufameistor } здезертир.
14. " Василь , санин. 18/хл. виступов
15. " Левун , румар
16. " Токунинський , обожний
17. " Лаврок , офасунк. 4/л. 20 здезертир.
18. " Цининський , телефоний.
19. " Якубович , старшин. кухар.
20. гос. ст. Шевчук , крабена.
21. озп. ст. пум. Трокович Іван , кон. III. пумки.
22. ст. пум. Стайчук Микола , кон. IV. пум. i сер. іздеу¹⁾

1) 26/хл. здезертир убав

- 23. сід. нум. Фредрик 26/ХІІ. придуб з ІІІ/ІІ. Бачі.
- 24. " Кехурський, ком. ІІ. нумер
- 25. нум. Ковальчук } з ІІ. нум.
- 26. " Труша
- 27. сід. нум. Паранітов Василь, пер. іздець
- 28. нум. Лесів " сер. " } ІІ. нумер
- 29. " Гарасин " гушл. " } ІІІ. нумер

Вартіова сотня Коша Ч.С.С. сідат 10/ІІ. 1920

- 1. чей. Сембай Іван, ком. сонде
- 2. " Заванський Володимир, ком. скоронага
- 3. " Ясенський Орест
- 4. хор. скоронага Іван
- 5. бул. Келлер Сіах
- 6. " Тихук Андрій
- 7. " Стешич Іван
- 8. підхор. Фредрик
- 9. " Штобрит Олекса
- 10. " Філоні Володимир.

11/2/1920 здезертирувал

11. мѣ. гес. Козак М. 13/II. Булавина, суровник.
 12. " " Тукаривский Тома
 13. " " Васюшка Никола
 14. " " Волынский Богдан
 15. " " Суняк Григорий.
 16. " " Дядук Олекса, разукольный
 17. " " Жиня Василь
 18. " " Малюк Володимир
 19. " " Манамба Никола
 20. " " Сень Петро
 21. гдѣ. гес. Огун Олиа, 11/II. Визимов
 22. " " Пакулак Василь, 13/II. мухор.
 23. гесант. Гандура 3/II. го приходу
 24. " " Триоус, расукольный
 25. " " Саврун
 26. " " Дудка
 27. " " Коваль Трикош
 28. " " Король
 29. " " Тиньоровский Олекса, скоросейр.

- 30. озн. вичи. Щерба Ярослав
- 31. вичи. Габичи Аннит
- 32. -"- Гавиша Иван, кон. обзру
- 33. -"- Ковальский Василь
- 34. -"- Козин Василь
- 35. -"- Кенский Федор
- 36. -"- Киселевич Андрей
- 37. -"- Мельник Михайло, скоросндр.
- 38. озн. сии. сндр. Олейник, ном. рахунково
- 39. -"- Прокопий Иван
- 40. сии. сндр. Ринковський Иван
- 41. -"- Даниил
- 42. -"- Дехтер
- 43. -"- Курька Михайло, скоросндр.

записка багнету в. ч. с. с. чинак 23/IV. 1920.

- 1. сотн. Куринков Ярослав, кон. багн.
- 2. -"- Палица Иван
- 3. пор. Грабовицкий Федор, кон. Т. чини

4. хор. Трудибус Тедро, жарковий
5. " Сорохан Ван
6. реи. Цурофануц Анфигрот, венеритар
7. " Емиб Михайло, кон. IV. реи.
8. " Колорат, рикар
9. " Максимок Тедро
10. " Оленок Димитро, кон. III. реи
11. " Ткарик, кон. II. реи.
12. хор. Максимок Оси, харчевий
13. " Трахан Демитр, фел. телелор.
14. " Токковскии Никола
15. конисар Кузук
16. бул. Милонуц Димитро, упрехний
17. " Маруцек, жарковий I. реи
18. бул. Притмонск Михайло, сирабник
19. " Карор Табло, зар. IV. реи.
20. " Курга сиенат, зар. II. реи.
21. " Танкевич Ван, конисий

22. Углицький Лука, арти. майстер в'юа.
 23. Крип'який Василь, зар. III. рейс.
 24. Підхоф. Заплатинський Давид, набор. II. кухні
 25. " Ковалюк Володимир, II. рейс
 26. " Кушк Роман, секр. воен-кома.
 27. " Кулановський Олександр, III. рейс
 28. " Курчилюк Євген, кох. скорострел.
 29. " Мазала Михайло, учитель неграм.
 30. " Станкевич Дмитро, I. рейс
 31. " Скриг " III. " "
 32. " Іворський Дмитро, стюажер
 33. ст. дсе. Білик Петро, наборовий I. кухні
 34. " Дрозд Василь, IV. рейс
 35. " Качур Михайло, сигар. сан.
 36. " Керницький
 37. " Косій Михайло, III. рейс
 38. " Куркур Михайло " "
 39. " Торшма " управителі

40. Усковський Євген, I. частина V ст. дес
41. Шестернин Іван
42. Шенко Андрій
43. ст. дес. Геметинський Віталій, армі. майстер
44. " Пухрай Іван, сивар. сат.
45. " Шибор Сисман, IV. частина
46. одн. дес. Бетес Роман
47. " Перегінський Юрко
48. " Васильчук Олексій, рахунковий
49. " Ех Юрко, III. частина
50. " Михайлюк Володимир, IV. частина
51. " Шибанук Михайло, харчевий
52. " Тригода Іван, кон. писарок.
53. " Шенберга Василь
54. десят. Гарасимук Федір, III. частина
55. " Григорович
56. " Дорошуківський Михайло, кравець
57. " Котильович, I. частина

- 58. дес. Макашинецкий Михаил, ^{III. жена} ~~архи. Макашинец~~
- 59. " " Луценок
- 60. " " Кемеринский Михаил, архи. Макашинец
- 61. " " Ермицкий Иван
- 62. озн. вий. Кобилка Александр
- 63. " " Тимошук Осип, харчевный
- 64. вичи. Довдун Денис, ковал
- 65. " " Сабиней
- 66. " " Захар Семет, III. жена
- 67. " " Клебуцкий, " "
- 68. " " Крушин
- 69. " " Лутник
- 70. " " Олент Василь
- 71. " " Тизуак Тарко
- 72. " " Токоев Иван, III. жена
- 73. " " Семиник Андрей " "
- 74. " " Лук
- 75. сн. мун. Магдуср Кабло пом. зах.
- 76. " " Сийонкевич Иван, " "
- 77. мун. Боринский Трофан.

\ 63

Збірна Станиця при команді п. Київ

1. пор. Савинъ Павло, командант
2. рей. Мельникъ Юрій, змарковий
3. " Микторъ Иван, харчевий
4. " Гримальок Михайло
5. " Цуприкъ Михайло
6. хор. Сетинъ Иван
7. бур. Виханківъ Павло
8. " Делюкъ Антон
9. " Кирюжа Петро
10. " Титчукъ Андрій
11. штур. Гудакъ Михайло, рахунковий
12. " Митинко середь, харчевий
13. сиб. дес. Косинъ Михайло, справчик
14. " Таровий Михайло, рахунковий
15. " Люсерахинъ Адам
16. " Емборъ Люсерах
17. озд. дес. Михайлюк Володимир, надзорвий
18. дес. Косинъ Василь, "

19. гос. Миколаївський Олександр

20. " Фредрик Василь, конюший

21. охр. Вісн. Тонко Івродан

22. " Проконт Іван

23. канц. сила Розенберг Марта

+ 24 стіришні + 15. чубилокн. сніак 5/VI. 1920.

4. Хмельська жан. Тругара: шок. Шумаків

4. Урешний жансовий Курган (сніак 18/VI. 1920)

1. сотн. Евровський, кон. Курган

2. пор. Самойлов, кон. сотні

3. " Савків

4. хор. Раськів

5. " Желізнякський

6. " Козаків, сотн. сніарн. Курган

7. " Володків

8. уряд. Фігарський

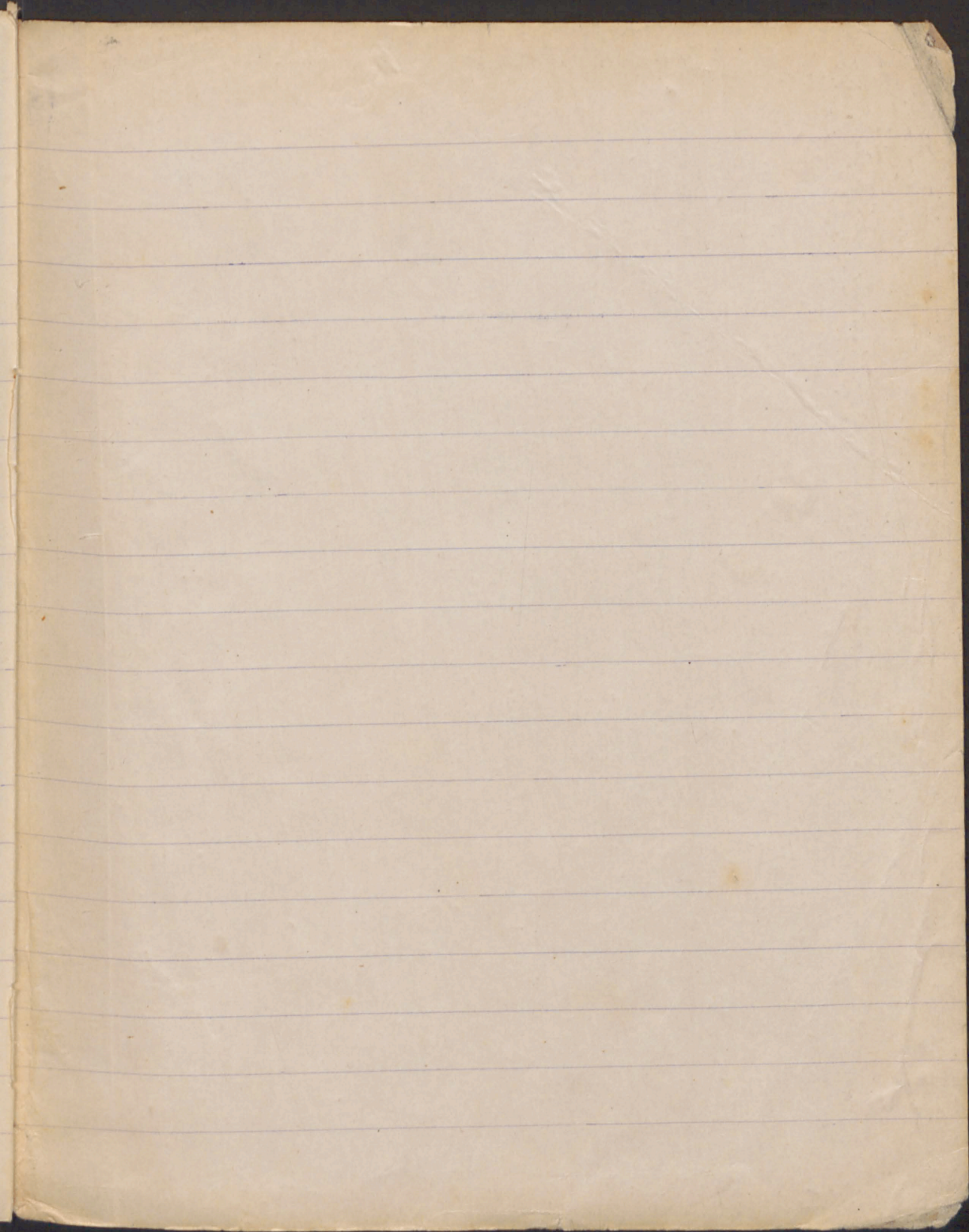
9. підхор. Макарушка Івродан

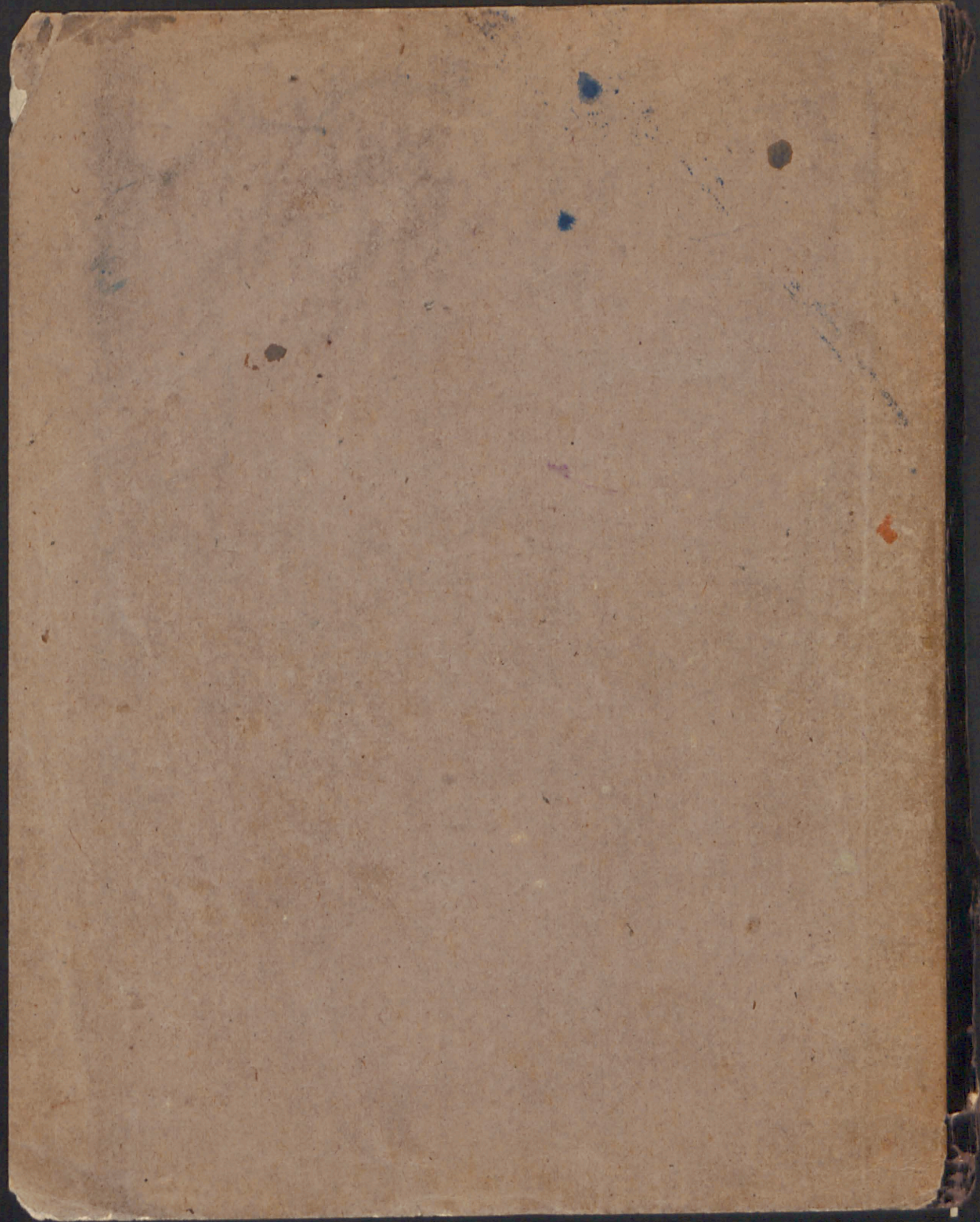
10. " Проконт Іван

11. дучр. Ошунук

343
Зміст

1. Українці перебирають владу у східній самички	смі-1.
2. За Україну	" 4.
3. На фронті	" 20.
4. у школі старшин	" 82.
5. На гімназійних курсах	" 89.
6. Відбороти за зброю	" 102.
7. На болшевіцький фронті	" 135.
8. Підчас хвороби	" 154.
9. На розпутті	" 189.
10. з "германцями"	" 219.
11. Твором до самички	" 251.
12. Твором до дому	" 292.
Місцевості, які я переїздив	" 313.
З Зміст. Додаток	" 318.
Зміст	343.

22/53/25/4

Jurko Kalinak.

Улагу стрілецькою моєю.

(власно рукописно 24. III. 1929 в селі Шуляківцях під Берестом.)

Види́ти брата́ мій...!

Хто бубон сказав перед Кільком
літати, що Тоби судилося передчасно
випрати, а мені над Твоїм гробом говорити.

Як бидко, то собі суроба із нас обох за-
глузувала. — Е ще іронія нашої долі, і
ми оба не втекли від неї. Тебе вона зовсім
не пофанила, а з мене зафармувала так,
щоби разравсе Тебе попроцати.

Скажу одначе, що мені сторазів було
всеніччя, щоби здоровому Тоді пога-
дати руку, і зубами Тебе між нами
дати. Сторазів було Твоїм стрі-
лецьким товари́там Краце, якби ми

і праці?... Скільки іх забрат табори
в Рагобичах, Дандю, Берестю, Пінкум-
нах, Шеторнін, і Станіславскіх? — —
— Это іх злічить?

Это у нас таборах дуб, цей стіражаб
за Велику Ідею, і впродаве з бігтам
не одит годі бігтіс зрудну не дузу. Кто
була таборах стертін фуб, то цей
загубо не одно вре...

— І Пти по нас мучився Горку, арун-
фін Ботоку, зі сена Серафимець, горо-
дського повітчу. Пти нам дають,
як перівна стрілюючі — фубі стрілючі
хороши, як іх Кіат на вози пов
стойт — і як фубі, перівна тегнути...

— — Це будут остатки Україн-
ської Галицької Армії. Чи самі
остатки може і подбати, щоб
вози мит свої може тегнути, чи
самі, котрі з потерпіли за фите

іншим діла себе з криком годю.

— Ми йтиме разом по європейському
типу, і з нас було сімдесятісім
європейське товариство. Тому ми
повернули, ми дружини — до нас
звинула одна Ідеа, жінка незвичайно
емігрантське життя, звідки з Яблін-
ково, Лідерца, і Уозєрова.

— Нам всім за Півного фанко, бо ми
разом звинувачені, побіє себе перед-
часно постріляні, — бо ми всі
однакову діду пішли.

— Тепер ми від нас відійшов казавоїди,
і зум ми зізнали... Ой, як зна-
лива ворітка з комуністичної Української
Тампської Армії.

— Ми жуві, це добре бачити, і щоїно
тепер одна другаго поминаємо мобілі,
і повернули, бо розуміємо — що ви-
бачити свідки українського війська, і

таке маніє наша сила. — —

Десь там у Франції помер генерал
Сром, і йому справляють величаві
похорони. У Тми побити такі мати.

Ми одначе не всіні це зродити, бо ми
самі бездомні. У нас і держави нема,
хоч поривалися її будувати. — —

— Обаче її родити не можеться, і
переводиться?...

Ми одначе при своїмій праці мігали,
що Тми, — як і наш галицький стрілець,
нашу своїого горі вперть витримати, та
з прямого тлашу не зійти на прозо-
диріжа!

Не устїють і Тми, хоружий Бороку,
і нашу Твоє стрілецька слава не
згине! Бо хоч Твоє міно перебе, то
оце Твій разом з останнім тінка-
маном полкама оборить ине село —
Анїтму Армію. — —

- Армію Гевіпругуна.
- Воно вічного буде!
- Ті, і Армія Гевіпругуна, — Ви нами народні герої! Ви нами найславетніші герої, і Ви перші ~~герої~~ судитимете воюю з магур-ськими ніккі.
- Віт перед Вашими Тітими зі-ється і знаніє! Віт перед Вашою славою затриміть, і посполіє, до шалімо йому здалися танки, скоро-тірпіт, і гармати.
- Ви з Армією Гевіпругуна будете судити, і нести кривду за нами народні кривди.
- Віг Вашого суду цимні світі за-говорно, — до Ви зробите добро!
- А як цей судний день настане, то зовімо заперити Кавказ, застоять громами Карпати, і прамо виступить

зберечь рика Сад — и галле, тай заботить
землю, аф посаду Вартаву.

Брно, 22. III. 1929.

~~Herzog~~